

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szombat, január 29-én.

29. szám.

A tulipánok.

Az összes ujságok megírták a minap, hogy egy asszony halt meg, aki nem félt a haláltól. Csak egy gráciát kért a környezetétől, hogy ne temesse el. Mert csak mint asszony hal meg, de másnap feltámad és tulipán lesz.

Erről az asszonyról azt irták az ujságok, hogy különöz volt. Pedig tévednek. Ez az asszony szimbolizálta a magyar típust. Vagy nem járnak-e köztünk százával, akik valamely tisztségükben meghaltak, de nem hagyták magukat eltemetni, mert ha a régi tisztségre nem is voltak már elég jók, tulipán még mindig lehet belőlük? Amolyan szép mutatós virág, ami dísznek való, mint a részvénytársaság élére a gróf. Százával látni őket a társaságban, a városházán, a megyében, a politikában, sőt akad olyan nagymultu férfit is, aki évtizedek óta sorra ülte a piros bársonyszékeket, mindegyikben kiszendvedett s még ma is úgy véli, hogy lehet a kabinetben tulipán. És ha a mindenható is úgy akarja, mint ő, akkor lesz is. Mert Magyarország szerepet cserélt a régi Hollandiával és most ő a tulipán hazája.

Ne tessék mosolyogni. Egész nagy családok foglalkoznak nálunk ezzel az iparággal és nemcsak a hollandi kertészek kaptak egy-egy szép tulipán-hagymáért sok ezer frankot, Magyarországon is aranyon veszik ezt a harangfejű virágot. Sőt nálunk nem is egyszerű iparág már, hanem valósággal kultusz, amelynek rajongó hívei nem temetik el a halottakat,

hanem biztosra veszik, hogy nemsokára dísznek való virág lesz belőlük. A szolgabíró, akit odahaza különböző gyöngeségeinél fogva meghaltnak, drága papirosba göngyölik és felküldik a parlamentbe tulipánnak. A képviselőt, aki nem akar eltemetkezni, egy szép napon leveszik a lábáról és drága cserépben elküldik a megye élére tulipánnak. Mikor egy-egy főispán már legazdálkodott a megyében és kriptába tenni még sem akarják, valami kinevezési papiros küldenek érte s abban jól elcsomagolva, csakhamar megjön a kimult főispán osztálytanácsosnak, vagy épen államtitkárnak. És így tovább in infinitum.

Az ember látja ezt a különös jelenséget és keresi az okát. Minden analógia hiányzik. Az oktalan állatok között sohasem esik meg, hogy a bérkocsi vagy a fiakker mellől vigyék a versenytérre a kifáradt paripát. Kiszáradt ágakkal sohasem nemesítenek fákat. Az idegen országok példája sem adja meg a felvilágosítást. Csak Magyarországon történik meg, hogy egyes családok a predesztinációban való hit erejével ragaszkodnak a hivatali vándorlás ideájához és érzik, tudják, bizonyosra veszik, hogy az ember, mikor egyik minőségében meghal, szebb minőségben támad fel. Mint a minap elhalt asszony, aki hitte, hogy ma még öreg asszony, de holnap már tulipán lesz. Kezdetben csak szűkebb körben élt ez a hit. Akkor ugyanis a magyar nép azt hitte, hogy közhivatalra csak mágnás és négylovas nemes való, mint ahogy az olasz nép csak olaszt

tud elképzelni páának, mert az a hite, hogy a Szentlélek csak taljással érintkezik. De lassankint alsóbb rétegekben is hódított ez a hit, sőt a legalsóbb rétegekben is. Ma meg már nincsen osztály tulipánok nélkül. A bukott diák nem iparosnak megy, hanem belletristának; az éhhalálra váró fiskális nem a végrehajtó állására aspirál, hanem a bírói széket járja ki magának; a végzett földesur nem munkát keres, hanem részvénytársaságot, amelynek disze, ékessége lehessen; aki pedig már mindenben és mindenhol kudarcot vallott, az fehér keztyűt huz és addig kilincsel, míg beültetik a törvényhozás üvegházába tulipánnak. Egyik sem csügged, egyik sem hagyja magát eltemetni, mert holnap tulipán lesz. És föltétlenül diszesebb ágyban fog új életre ébredni, mint aminőben a régít lelte.

Szép ez a hit és kényelmes is. Valami görög életvidámságot biztosít, mert az ördög lesz az aprólékosságig pedáns és elővigyázó, mikor a halál kellemes és bukni csak följebb lehet. És amikor a hivatal ugyis csak átmeneti stádium. És mert csak úgy i d ő k ö z b e n tölti be az ember a hivatalát, nem érdemes valami jól betölteni. A magyar köztisztviselő legnagyobbbrészt nem is pedáns, nem is félnék. Nem szabad őt ilyesmivel gyanúsítani. Ha van itt-ott olyan németfejű bürokrata, aki alaposan tanult, nehezen kapaszkodott fel az állásába és komolyan veszi a kötelességeit, nehogy valami családi tulipán bukják fel az ő helyébe, az bizony ritkaság. Az is alighanem valami kisebb és

A régi Tisza-ház.

A nagymama mindig sok szeretettel és nagy reverenciával említette a Tisza-családot.

Felvidéki emberhez ment férjhez, de sehogysam tudta megszokni azt a görbe országot. Addig-addig kérte hát az urát, míg eladta ott a birtokait és a nagymama szülőföldjén vásárolt, napsütötte lankás, erdős Biharországban.

Nagyváradhoz fűzték a nagymamát legkedvesebb fiatalasszonykori emlékei és élő naplója volt a harminczas és negyvenes évek ottani társas életének. Annak a hajdani kedves, patriarkális társaséletnek, az ő rusztikus szokásaival, amelynek ma már csak emléke él.

Mennyi sokat tudott beszélni a Tisza adminisztrátor fejedelmi fényességű estélyeiről — úgy, hogy mikor később el-elvezetgetett bennünket gyerekeket a megyeház mögött futó nagy köépuület előtt, mindig bizonyos áhitattal mondogatta:

— Látjátok, ez a *Tisza-ház*.

— Micsoda restauráczió! ebédek, soiréek estek ebben a komor külsejű épületben.

De még régebben is ám, a nagymama serdülő leánykorában. Akkor még az öreg Tisza László és neje széki Teleki Katalin grófnő laktak ott és messze földön híres volt a ház ritka szellemes szép leányairól: Lottiról, Polinról, meg a többiről.

Tisza Lajos, László egyetlen fia, távolról sem volt már olyan népszerű, mint az édes

apja. De ha a bihari kuruczok nem is szerették a gyűlésteremben a rideg, keményhomloku adminisztrátor urat, — mindenki szerette, mindenki rajongó imádatlal csüggött neje, a ritka nemes lelkű, fenkölt gondolkozású Teleki Juliannán.

A harminczas meg a negyvenes esztendőben senkire nem imádkoztak annyi áldást Bihar vármegye szegényei, mint Teleki Juliannára, herceg Hohenlohe Sándor nagyprépostra, meg Grosz Frigyesre, az első szegény vakok ingyenes intézetének a megalapítójára.

Mind tudott ezekről a dolgokról a nagymama és el sem akartunk aludni, ha esténként belekezdett a mesélésükbe.

Szemünk, szánk nyitva maradt, ha elmondta a bihari kaszinó báljait. Azok voltak csak a mulatságok! Én azt hiszem, a nagymama ezeket még a Szerencsy perszonális diétai báljainál is szebbeknek festette.

Mindig megjelent ezeken Tisza Lajos, az adminisztrátor, feleségével együtt és ők is buzgón énekelték az: *Isten tartsd meg Ferencz császárt* himnuszt, amely dal 1848 előtt távolról sem volt az a magyar fülnek, ami lett azután, hogy a temesvári sánczokon fújta az egyesült osztrák-orosz hadsereg egyesített zenekara.

Még azt is elmondta a nagymama, hogy milyen csodaszépek voltak a Ferdényi-lányok, a Tóni, meg a nővére, mikor egyszer köszöntyükkkel, tiszta nemzeti jelmezben jelentek meg.

Hát Klobusiczky Nelli, később Hrabovszkyné, meg Reviczky Fricziné és Lorine, a nagyváradi társaság akkori starja. Csak Lorinének neveztek maguk közt gróf Thurn-Taxisné, aki úgy megszerette Váradot, hogy ott telepedett meg, és úgy megtanult magyarul, mintha a Sebes-Körös mellett ringatták volna a bölcsőjét.

A nagymama még látta Tisza Lajost, a keményhomloku adminisztrátor urat kozákat táncolni Thurn-Taxis grófnéval, és arra is jól emlékezett, hogy Beóthy Imre, diszmagyarba öltözve, Teleki Juliannával nyitotta meg a császár születésnapján rendezett kaszinóbált.

Mikor aztán a nagymama, a negyvenes évek végén fölhozta serdülő leánykáját Pestre, hogy majd itt vezessék be a felvidéki kamarás bácsik, meg csillagkeresztes tántik a nagyvilágba, a Tisza-családdal akkor is melegen ápolta az összeköttetést.

Ebből a korszakból aztán ismét nagyon sokat tudott a Tisza-fiukról. Mint követendő példákat állította elének ezeket a dús gazdag és mégis oly igénytelen, nyájas, vasszorgalmu ifjakat. Kálmán meg László légénysorban voltak már akkor, Lajos pedig néhány évvel idősebb a Lottikánál, a nagymama leánykájánál.

Szőnyi bácsival el-eljöttek vasárnaponként a biharországi földikhez és nagy kirándulásokat tettek a Normafához, meg a még akkor egészen vadregényes állapotban levő Margitszigetre.

A nagymama ilyenkor Szőnyi bácsival,

föltétlenül állami hivatalban ül. Mert ebben a hivatalban, elég érthetetlenül, megkívánják, hogy a tisztviselő dolgozzék is. Ide tulipán nem törekszik. Ellenben ahol a tulipán megélhet és harangfejét hideg büszkeséggel emelheti fel, ott más növény nem is talál helyet. Pedig tudja a jó ég, gazdaemberek azt merik állítani, hogy a diszkert is nagyon szép, de nem erre van első sorban szüksége a jóra való háztartásnak.

Mindez pedig azért jut épen ma eszünkbe, mert a törvényhozás belefogott a belügyi költségvetés tárgyalásába és minden pártból panaszok hangzottak fel az igazgatás bajairól. Ezek a panaszok nem voltak egészen mentek a párt-szinezéstől, a főispánok ellen pedig megint felvonultak az összes utszéli elmésségek. Mintha el lehetne képzelni olyan főispánt, aki mindenkinek és azonfelül Sima Ferencznek is tetszenék! De a bajok forrására vajmi kevesen néztek. Csak a felszínen habzoltak, amitől az egész viz csak zavarosabb lesz. Illő tehát rámutatni, hogy miben rejlik a legnagyobb baj és hogy nem javulhat meg soha az az igazgatás, amelybe nem a munka és az értelem, nem a tehetség és a rátermettség juttatja az embert, hanem az a családi akció, hogy halál nincsen s aki egyik hivatalában meghalt, az másikban feltámadhat. És nem gyógyulhat ki soha az a közélet, amelyből állandóan mentőkötelek lógnak le, hogy megkapaszkodhassanak benne mindazok, akik odalenn már bukófélnben vannak. Mig az állami élet egész mezején ki nem irtják azt a babonát, hogy valaki halála után még mindig elég jó lesz tulipánnak, addig gyökeres javulás nem fog mutatkozni. A közigazgatás reformja, amit a belügyminiszter ma bejelentett, csak az első elhatározó lépés. De meg kell értetni mindenfelé, hogy a családi nagyságok és a tulipánok divatja lejárt.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése van.

Minisztereink Bécsben. A kiegyezési tárgyalásokra báró Bánffy Dezső miniszterelnökkel és Lukács László pénzügyminiszterrel együtt báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter is Bécsbe utazik.

Pártértekezletek. Az országgyűlési szabad-*elvű* párt báró Podmaniczky Frigyes elnöklele alatt ma este értekezletet tartott. Elsőbb is a kereskedelmi tárcza és a Vaskapu-szabályozás idei költségel-*irányzatát* tárgyalták s azt Pulszky Ágost előadó ismertetése, Kovács Pálnak a telefonhálózat kiterjesztésére vonatkozó felszólalása és báró Dániel Ernő miniszter felvilágosítása után változtatás nélkül elfogadták. A statisztikai hivatal munkatervére vonatkozó miniszteri jelentést tudomásul vették. Végül minden vita nélkül elfogadták a vallás- és közoktatásügyi tárcza költségvetését is, amelynek előadója Fenyvessy Ferencz volt. — *A függetlenségi és 48-as párt* is tartott ma este értekezletet Thaly Kálmán elnöklele alatt. A földmivelési és kereskedelmi tárczák költségvetését tárgyalták le és elhatározták, hogy a párt hivatalos szónokot nem állít, az egyes tételeknél azonban a párt több tagja szólal fel. A képviselőház holnapi ülésén a belügyi tárcza költségvetése során Pichler Győző az államrendőrség tételénél szólal fel és a rendőrség eljárásáról beszél. A megüresedett szegedi mandátum ügyében a párt még nem határozott, de jelöltet mindenesetre állít. Itt említjük meg, hogy Kossuth Ferencz vasárnap érkezik vissza Nápolyból.

A képviselőház bizottságai. A zárszámadási bizottság Fest Lajos elnöklele alatt ma ülést tartott, amelyen a pénzügyminiszteriumot Gränzenstein Béla államtitkár képviselte. Benke Gyula előadó ismertetése után tudomásul vették az 1897. év harmadik negyedében felmerült tulkiadásokról és előirányzat nélkül tett kiadásokról szóló állami számvérvészéki jelentéseket.

A kérvényi bizottság Radocza János elnöklele alatt tartott ülést. Molnár Béla előadó ismertetése a képviselőházhoz újabban beérkezett s a hetedik sorjegyzékbe foglalt iratokat és kérvényeket, amelyeket az előadó javaslata szerint intéztek el.

A mentelmi bizottság Chorin Ferencz elnöklele alatt tartott ülést. A bizottság elhatározta,

hogy a mentelmi jog felfüggesztését fogja a képviselőháznak javasolni Sima Ferencz két rendbeli mentelmi ügyében (személyes szabadság megsértése, becsületsértés vétsége és közrend elleni kihágás, továbbá rágalmozás vétsége), ugyszintén Molnár Károly, Veszter Imre és Óváry Ferencz mentelmi ügyében (mind a háman párbaj vétsége czimén.) — A mentelmi jog felfüggesztését megtagadta a bizottság Miklós Ódön ügyében, (becsületsértés és rágalmozás) és Nagy Sándorra nézve (becsületsértés és rágalmozás.)

A belügyi tárcza.

— A képviselőház ülése. —

A képviselőház ma megkezdte a belügyi tárcza költségvetésének tárgyalását és nem fejezte be. Ezt külön meg kell említeni, mert az ideai budgetvita elkényeztette az embereket és azt hitték, hogy minden tárczának elegendő lesz egy ülés.

A belügyi tárcza az első kivétel.

Nem végeztek vele a mai ülésben, sőt egyáltalán csak keveset végeztek belőle. Ennek a mai napon kettős oka volt. Az egyik: Kristóffy Józsefnek okos felszólalása, amelyre válaszképen Perczel Dezső belügyminiszter mindjárt tájékoztatta a törvényhozást, hogy a kiegyezési háboru eldőlte után le fogja tenni a Ház asztalára a közigazgatás reformjára vonatkozó kész törvényjavaslatokat. A Kristóffy megfontolást érdemlő fejtegetései, a belügyminiszter bejelentett reformjai és az ezek nyomán támadt vita lefoglalták az ülésnek jóformán a felét.

A második ok: a főispánok tétele volt. Egy kis évődés, csipkedés vagy épen marás nélkül ez a tétel sohasem nyert még elintézt. Az idén pedig, amikor a néppárti Rakovszky a változatosság kedvéért egyetlen főispánra vetette magát és a kisebb felelősség okáért a saját egyéni kritikája helyett egy goromba ujságcikket olvasott fel, — a szokásos főispánvita segítséget kapott egy parázs házszabályvitában is. Mert az elnök nem nézhette megjegyzés nélkül az álorczás gorombáskodást és az ő higgadt bölcsességével megtalálta a formát, hogy Rakovszky felolvasása főtött is ítéletet mondhasson. De ez nem esett meg minden

meg a nagyobb fiukkal beszélgetett, Lajos pedig a Lottika gavallérjának szegődött.

Már akkor is meggondolt, komoly gyerek volt a későbbi szegedi gróf és haszontalan léhaságok helyett arról beszélt a leánykával, amit tanult. Lottika egyszer panaszkodva említette, hogy minden jó volna, csak a számolás megy rosszul.

— Ej, ej, Lottika, az baj — jegyzé meg komolyan Lajos — milyen háziasszony lesz magából, ha nem ért majd a számvitelhez.

A kis leány elpirult. Attól a percztől kezdve nekifeküdt a számtannak és valóban egyike lett a legkitünőbb, leggondosabb és legszámítóbba háziasszonyoknak.

Egy izben — husvét jött épen — Szönyi bácsi figyelmeztette a fiukat, hogy vinnének valami czukorfélét Lottikának, akinek a mamája olyan nyájas vendégszeretettel látja őket. Kálmán, de különösen a rendkívül nobilis hajlamu László, egész czukrászboltot vitt fel az országuti Huszár-házba, ahol a nagymamák laktak.

Csak Lajos szorongatott egy kis vékony csomagot a kezében. Mikor hátyjai után ő is átnyújtotta ajándékát, így szólt:

— Lásza, Lottika, a czukor haszontalan valami, el is fogy, semmi emléke sem marad, legfeljebb a szép fogait rontja velük. Én elhoztam magának Shakespeare *Sonettjeit*. Ugyis angolul tanul most, gyönyörködik bennük és meg is marad az emléke.

Lottikának, akinek ma már emberkort ért fiai vannak, valóban meg is van még ez a könyve, első lapján még kissé gyermekes, de a szegedi gróf mostani kézírásához is hasonló dedikációval:

B* Lottikának emlékül — Tisza Lajos. 1847. A könyvben van még egy száraz és gombostűvel egészen reczésre lyukgatott falevél. Rajta B. C. betűk.

Ezt is a kis Tisza Lajos csinálta, mikor kirándult nagymamáékkal a Svábhegyre.

Van Lottikának még egy rózsája tőle, igaz, hogy csak festve.

Ez meg úgy történt, hogy a nagymama meglepetést akart csinálni a nagypapának és lefestette akvarellben Lottikát. Valami híres bécsi festőnő festette, aki a „Fehér Hajó” nevezetű vendégfogadóba volt szállva.

Egy izben épen akkor jöttek a Tisza-fiuk látogatába, mikor az „üléshez” akartak menni.

Ajánlkoztak, hogy ők is elmennek, ugyis kíváncsiak a Lottika képére. Nem volt még ekkor fotográfia, hogy mindenki tuezatszámra adhatta jó ismerőseinek a képmását.

Marienneibos kék ruhában, piros shawillal a vállán, festette a művésznő a gyermekleánykát — egyszerre csak azt mondja, hogy igen előnyös lenne még valami virág is a kézbe.

A kis Tisza Lajos — aki már ekkor elárulta a későbbi gáncs és félelem nélkül való lovagot — egyszerre csak eltűnt a szobából.

Szaladt a nagyhid-utczába, egyenesen a Muszelli virágosboltjába és egy olyan pompás, harmatos, illatos rózsát hozott, hogy most — negyvenegy év után is — szinte nevét látszik azon az akvarellen. Fájdalom, az eredetét nem őrizte meg Lottika, aki ezekről a derűs, gyermekkori reminiszccenziákról még asszonykorában is sokszor megemlékezett Tisza Lajossal; ha találkoztak Váradon a

Gerliczyék, Beöthyék, Lakatosék, Bölönyiek, Grosz Alberték, meg a többi ottani high life szalonokban.

Tisza Domokosról, a poétáról is sokat tudott a nagymama.

Ha róla volt szó, rendszeren elmondta, hogy tulajdonképen egy rossz német rimiről jöttek rá a szülők Domokos költői tehetségére. Egyszer ugyanis a Tiszáné régi komornája rosszul pecsételt valami levelet, és panaszkodva mutatta a kis Domokosnak, hogy ime, eldobhatja a fáradságosan megirt borítékot.

A gyermek gondolkozva nézett a régi, meghitt cselédre és fölemelve ujját, így szólt:

— No, maga most elmondhatja ám:

„Es ist mir ein Unglück passiert,
Den ich habe schlecht petschert...“

Hallotta ezt Teleki Julianna s elmosolyodott:

— Ni, Domokos versel!

És valóban ettől a pillanattól kezdve elkezdett verseket írni Tisza Domokos, aki, ha a halál oly ifjan el nem ragadja, egyike lett volna talán legkiválóbb lírai poétáinknak. Így aztán a Tiszák urnának nemcsak a politikát, de a Parnasszust is.

Gyöngéd, meglelelki öcsese után elment most a szegedi gróf is. Gyászaborult az ország hatalmas dynasta-családjá — és míg az országház ormán busan lengeti a szél a fekete lobogót, a gyász átszáll az egész nemzetre is, melynek minden tagja, pártkülönbség nélkül, sajnálja az önzéstelen hazafit, a munka emberét, a ragyogó multu gavallért, aki még egyik ritka epigonja volt a Teleki Lászlóknak, a Wenckheim Béláknak. D'Artagnan.

háborúság nélkül és a részletes tudósítás beszámol róla, hogy kevés híján megint összeütközés történt Rakovszky István és Gajári Ödön között. A lecke és a leckéztetés kikérése így is kibújt a régi ellenfelek óvatos nyilatkozataiból. A kardoknak azonban ezúttal még sem lesz szerepe. Minden hétre mégis csak sok volna egy-egy páros viaskodás.

Ha ilyenformán ma lassan is haladt a tanácskozás, ninesen kizárva, hogy holnap mégis befejezhetik a belügyi költségvetés tárgyalását. Mert a néppárt viszi a vitát s a szélsőbairól csak Pichler Győző akar egy rövid vádlevelet elszavalni az államrendőrség ellen. Ennyit pedig a holnap ülésben le lehet örölni . . .

A képviselőház ülése.

Miután Szilágyi Dezső megnyitotta az ülést, az igazoló bizottság nevében Psik Lajos jelenti, hogy Bruckner Vilmos nagyszombeni képviselő mandátumát a szokásos fentartással igazolták. Majd báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter terjeszt be három vicinális javaslatot, melyeket a Ház a közlekedésügyi bizottsághoz utasít.

Aztán következik a napirend.

A közigazgatás reformja.

A törvényhatósági tisztviselők fizetésének tételénél felszólal:

Kristóffy József: A törvényhatósági tisztviselők anyagi helyzetének javítását, fizetésének rendezését kéri.

Justh Gyula: Ne korteskedjenek!

Kristóffy József: Éppen azért kell a helyzetüket jobbra tenni, hogy függetlenek legyenek fölfele és lefelé. A szülő panaszodik, hogy követeljük a tiszta közigazgatást. Követeljük tőle a szorgalmat, a nemzeti érdekek védelmét, a társadalomban való vezérszerepet, de nem adunk neki ezért semmit. Ha a tisztviselőnek van vagyona, azt elküli az állásával összefüggő reprezentálásra, ha nincs vagyona, elmerül az adósságba. Családja mindenképen csak nyomorba jut.

Buzáth: Kisegíti őket egy mandátum!

Kristóffy József: Várhatjuk-e ily körülmények közt, hogy a köznemesség, a középosztály lelkesedéssel szentelje magát a közigazgatásnak? Bizony nem és valóban látjuk is már, hogy az a középosztály a közigazgatási pályától visszavonul és ezt idegen elem foglalja el. A szülő ezután azt mondja, hogy a szomorú helyzetben a közigazgatás államosítása segíthetett volna. Majd így végzi beszédét:

A multak sajnálatos tévedései és a jövő kötelezettségei figyelmeztetnek és intenek bennünket, hogy még mielőtt az állami adminisztráció bekövetkeznék, közbeesőleg a javadalmakat végleg megállapítani törekedjünk s nem elég, ha csak pótlékok címén javítunk is a mai roskadozó tisztviselők helyzetén, hogy eképp az állami adminisztráció behozatalát könnyebben megvárhassuk. (Ugy van! jobbfelől.)

Azt érjük el azzal, tisztelt képviselőház, hogy mire az új szervezést megcsináljuk, egy erkölcsileg és anyagilag dekomponált tisztikar fog rendelkezésünkre állani. Azt érjük el, hogy addig megszapordnak a magyar közigazgatás térein azok a sirdombok, amilyent nemrégiben egy kiváló közigazgatási férfi fölött Hódmezővásárhelyen hantoltak. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az már igaz!)

Ettől az erkölcsi csódtól féltém, tisztelt Ház, a magyar közigazgatást; féltém a magyar nimbuszt, amely korrektségét a közhatalmak gyakorlásában eddig megőrizni tudta; de féltém egyszersmind az állam nagy feladatait, amelyeket csakis a közigazgatás erős kezével lehet biztosítani és megoldani. És megengedem, tisztelt Ház, hogy ez a felelem itt-ott talán sötétebb színek használatára késztetett, de a közigazgatási tisztviselők anyagi helyzetéről azt az igazságot mondtam, melyet tizenhét éves közigazgatási pályámon felismerni tanultam. (Ugy van! jobbfelől.)

De mellettem bizonyít az igen tisztelt belügyminiszter ur is, ki indokolásában önmaga elismerte,

hogy a tisztviselők illetményeinek felemeléséről gondoskodni kell, ami amellet tanuskodik, hogy az igen tisztelt belügyminiszter ur is jól ismeri a közigazgatási tisztviselők tarthatatlan anyagi helyzetét és bizonyára nemcsak kötelessége, de humánus érzései is indították arra, hogy ezt az igazságot a magyar törvényhozás okmánytárába iktassa. Azok a kötelek, amelyek őt a vármegyei tisztikarhoz fűzik, de kötelességérzete is, amelylyel a magyar közigazgatás nagy érdekei felett örökdi, nyújtják azt a biztosítékot nekünk, hogy az indokolásában tett kijelentése a pusztában elhangzó szó nem fog maradni. Legyen meggyőződve az igen tisztelt belügyminiszter ur, hogy a magyar közigazgatás tisztviselőinek anyagi helyzetét javítani célzó szándékai az egész ország közvéleménye előtt helyesléssel fognak találkozni s csak önönmagának fog maradandó emléket emelni ezer és ezer magyar család szívében, kik most reményekkel telve fordulnak feléje. (Ugy van! jobbfelől.)

Egyébiránt azon őszinte bizalomnál fogva, a melylyel a miniszter ur működése iránt különben is viseltem, a tételt a magam részéről elfogadom. (Élénk helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Sima Ferencz: Ugy véli, hogy Kristóffy vádjaival több joggal illethetné a többséget és a kormányt, mint az ellenzéket, mert az ellenzék sohasem akadályozta, sőt épen óhajtotta, hogy a törvényhatósági tisztviselők anyagi helyzetét javítsák. És noha a tisztviselők a korrupció főeszközei, mi itt nem fogjuk megakadályozni azt, hogy egzisztenciájuk az állampénztár terhére javíttassék.

Kiss Albert: Mindig többszámban beszél! mi jögon?

Sima Ferencz: Egy feltételt szabunk csak: ne vesse magát ez a megyei és városi tisztviselői kar a kormány szolgálatába. Valamely reform keretében hajlandó javítani a tisztviselők helyzetét, de sohasem személyi pótlék címén, noha úgy látja, Kristóffy ezt óhajja.

A tételt nem fogadja el.

Major Ferencz Kristóffy beszédére reflektál és kijelenti, hogy ő is örömmel járul hozzá, hogy a közigazgatási tisztviselők helyzete javíttassék. Azt azonban nem fogadhatja el igazságnak, hogy a közigazgatást ezek a tisztviselők csak azért csinálják rosszul, mert kevés a fizetésük. Ez ellen a tisztviselőknak kell legelsőben is tiltakozniok. Hát erkölcsi alap, morális kötelességérzet nem létezik? A rossz közigazgatásnak az az oka, hogy a tisztviselőkre a legmesszebbmenő pressziót gyakorolják, sőt még azt is megtiltják nekik, hogy katolikus körökbe belépjenek. A nemzetiségi bajokat is a rossz közigazgatásnak tudja be, mert lehetetlen, hogy jó közigazgatás mellett a magyar állameszméért mindenki ne lelkesedjék. A tételt nem fogadja el.

Elnök: A vitát bezárja. Az előadó ur kíván szólni.

Gajári Ödön előadó: Czáfogatja Major állítását, hogy az államtisztviselőket kényszerítik, hogy a katolikus irányu körökből kilépjenek s idézi Vörös László államtitkár példáját, ki a katolikus kör tagja. Szerinte a kormányzat fentartásához bizonyos mérvű függés szükséges. (Felkiáltások belfelől: A korteskedés!)

A tételt elfogadásra ajánlja.

Perczel Dezső belügyminiszter: Előre látta, hogy a közigazgatás államosításának kérdése szóba fog kerülni. Kijelenti, hogy a belügyi kormányzat szándéka ezzel a kérdéssel foglalkozni. Az 1891. évben az ellenzék obstrukciója akadályozta meg ebben a kérdésnek a megoldását. Most pedig a kiegyezési kérdések akadályozzák azt meg.

Addig, míg a szervezés életbelép, elismeri azt, hogy a közigazgatási tisztviselők fizetése sem a munkával, sem a megélhetési viszonyokkal nem áll arányban. Mióta miniszter, megszüntette a feltűnő aránytalanságokat sok tisztviselő fizetésében s ezt számadatokkal bizonyítja.

Intézkedéseiket tett a közepes fokon álló tisztviselők helyzetének javítására lakbérjárulék emelése által is.

Csatlakozik az előadó által elmondottakhoz. Kristóffy képviselő néhány kifejezését helyteleníti

(Derűtség a szélsőbaloldalon.) és Sima Ferencznek azt a kijelentését visszautasítja, mintha a kormány azon köztisztviselők fegyelmi ügyeit agyonhallgatná, kik kortesszolgálatokat teljesítenek.

Majo: Ferencz fejtegetéseit sem fogadja el, ki köztisztviselő-korában a harmadik járásban korteskedett. Kéri a költségvetés ezen tételének megszavazását.

A Ház többsége a tételt elfogadja.

Az elnök az ülést 5 perczre felfüggeszti.

A szünet után **Kristóffy József** felremagyarázott szavait igazítja helyre.

Egy kis vihar.

A főispánok tételénél felszólal

Rakovszky István: A közigazgatási bíróságnak egyes főispánok ügyeiben hozott döntvényeire utal, amelyek legjobban igazolják, hogy mily rosszul teljesítik kötelességüket a főispánok. Itt van különösen a jász-kun-szolnokmegyei főispán, ki az ellenzéki embereket mindenütt üldözi. Így a jászberényi polgármestert minden ok nélkül el akarta mozdítani állásától. A választásoknál is láttuk, hogy milyen alkotmányseruteseket követtek el a főispánok, azért hajuk szála sem görbült meg. Teljesen osztja az előadó azon véleményét, hogy a tisztviselők egyetlen biztosítéka a függetlenség. És mert ez így van, nem érti, hogy a kormány miért tűri Pozsonymegye élén Szalavszky főispánt, kiről a „Hazánk“ azt írta, hogy csaló, okmányhamisító titkos tanácsos.

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy hirlapi cikkek felolvasásának ürügye alatt senkit sérteni és megtámadni nem szabad, ha csak azt bizonyítékokkal igazolni nem lehet.

Rakovszky István: Ő a cikk fölolvásával azt akarja bizonyítani, hogy Szalavszky főispánt nyilvánosan oly vádakkal illették, melynek minden más emberre diffamálók. Ilyen embert tűr a magyar kormány egy nagy megye élén. Ezt föl kellett hozni.

Elnök kifogásolja, hogy a házszabályokat a képviselők kijátszszák annak, hogy ahelyett, hogy sértő kifejezéseket mondanak, olyanokat idézsképp fölolvassanak. (Nagy zaj és lármá.)

Elnök rendreutasítja Hentaller Lajost.

Hentaller Lajos konstatalja, hogy őt az elnök olyankor intette meg, amikor egészen csendben volt.

Elnök: Senkit sem szabad közbeszólásokkal zavarni, legkevésbé az elnököt. (Helyeslés jobbfelől.)

Hentaller Lajos: Kubinyi mindenre koronatanu!

Elnök: (Hentallerhez.) Most is közbeszól. (Nagy derűtség.)

Rakovszky István: Felremagyarázott szavai értelmezésében kijelenti, hogy ő a Hazánk cikkét nem teszi a magáévá, hanem arra csak figyelmezteti a kormányt.

Madarász József: A házszabályokhoz szól. Hatvan év óta tagja a magyar törvényhozásnak (Éljenzés), de sohase tapasztalta, hogy a Házban idézetek felolvasását megakadályozták volna. Ezt a házszabályok nem tiltják. A szabad véleménynyilvánításnak volna ez a korlátozása. (Helyeslés balfelől.)

Elnök: Miután a képviselők beszédeiről képviselő sehol és senki által felelősségre nem vonható, csak az elnök által, neki kötelessége ügyelni, hogy itt sértő nyilatkozatot ne hozzanak oly emberek felől, kik itt magukat nem védelmezhetik. Kéri a Ház tagjait, hogy őt ebben az irányban minden oldalról támogassák. (Helyeslés.)

Gajári Ödön szerint a képviselőnek joga van hirlapi cikkeket felolvasni, ha abból a következcziákat levonja a tisztesség felelőssége alatt.

Polónyi Géza: Ez talán még sem házszabályi kérdés.

Elnök: Csak tessék meghallgatni.

Gajári Ödön: Ha egy hirlapi cikkért a felelősséget el nem vállalja . . .

Kubinyi Géza: Támadni szabad ugy-e, de védelmezni nem, ez nem tisztesség.

Elnök: Figyelmezteti Gajarit, hogy maradjon a tárgynál.

Gajári Ödön: A felelősség kérdését akarja vitatni . . .

Elnök: Tessék a házszabályoknál maradni.

KÜLFÖLD.

A görög trónörökös jelentése. György trónörökösnek a háboru lefolyásáról irt jelentésének első részét, mint Athenből táviratozzák, a minap terjesztették a hadügyminiszter elé. A jelentés felelte az eseményeket attól a naptól kezdve, amelyen a hadsereg főparancsnokságát átvette, egészen addig, míg a visszavonulás Pharsalusig megtörtént. Részletesen elmondja a háborut megelőző diplomáciai eseményeket és kijelenti, hogy nem is gondolt arra, hogy a háboru tényleg ki fog törni, sőt úgy vélekedett, hogy küldetésének célja is csak az, hogy Thessaliában a kedélyeket lecsillapítsa és hogy a határon minden összetűzést kerüljön. Külön fejezetben szól a Deleria mellett vívott csatáról. Ez okozta tulajdonképen a hadsereg demoralizációját és visszavonulását. A trónörökös itt kijelenti, hogy a visszavonulás az ő előleges tudta nélkül történt. Larissa kiürítését a viszonyok és a hadsereg leirhatatlan állapota tette szükségessé. A jelentés másik részét néhány hét múlva fogják közzétenni.

Az osztrák nyelvháboru. A cseh tartománygyűlés ma megválasztotta azt a bizottságot, amely a cseh-német nyelvkérdés egész komplexével fog foglalkozni. A választás előtt föllépett Schücker és kijelentette, hogy a német képviselők nem vesznek részt sem a bizottság megválasztásában, sem annak munkálataiban, mert a tartománygyűlés nem tárgyalhatja külön bizottsággal a nyelvrendeletek visszavonását.

A felső-ausztriai tartománygyűlésen a képviselők gyönyörködtek tegnapi határozatukban, amelyvel Ebenhoch nyelv-indítványát unisono elfogadták. Beurle kijelentette, hogy nem lett volna obstrukció, ha Ebenhoch és társai elejétől fogva úgy viselkedtek volna, mint most. Ebenhoch erre megjegyezte, hogy a szerdai határozat kompromisszum volt és kívánja, hogy meglegyen a hatása Prágában is, Bécsben is. Ezen az ülésen különben Zehetmayer azt indítványozta, hogy a kormányt hívják fel az örösi forgalom megszüntetésére. Erb ezt megtoldotta azzal a kívánsággal, hogy a kormány ezért aztán ne legyen viszontengedményeket a magyar kormánynak.

A morva tartománygyűlésen úgy német, mint cseh részről hangsúlyozták a nyelvkérdésben való kibékülés szükségességét.

A prágai cseh-antiszemita *Narodni Oharna* egyület, amely a zsidók és a németek ellen való izgatással vonta magára a figyelmet, a helytartó felszólatta. Beszűntetett hét fiókegyület is.

A *Leitmeritzben* tartandó diákgyűlésre *Németországból* is jönnek diákok, főként Lipséből.

A Dreyfus-ügy.

A Dreyfus-Zola ügy az elsőkélyesedés stádiumában van. A francia kormány az általános választások előtt áll s irtózik a világságtól. Ő tudja, hogy miért.

A Zola perétől is nagyon fázik a kormány. Mindent elkövet, hogy Zola akcióját lehetetlenné vagy legalább is eredménytelenné tegye. Hogy ez vajjon mennyiben fog sikerülni, az a tárgyalás során elválílik.

Zola a pöréről.

Egy bécsi lap levelezője felkereste tegnapi Zola Emilt párisi lakásán és hosszabb ideig beszélt vele. Érdekes beszélgetéséről a következőket írja:

Elsőbb is Bülow német külügyi államtitkár ismeretes nyilatkozatáról volt szó.

— Nos, ez ismét egy lépés előre. Ön bizonyára észrevette, hogy Bülow Dreyfustól és Esterházytól teljesen elütő módon nyilatkozott. Dreyfusról határozottan, minden kétértelműség nélkül kijelentette, hogy *nem követett el árulást Németország javára*. Walsin-Esterházy nevét, akit Piquard ezredessel együtt említett, épen először hallotta. Természetes, hogy Bülow többet nem mondhat és nem szabad mondania.

Ezután a peréről beszélt.

— Még tizenkét nap választ el a határ-időtől — addig még sok minden történhetik. De nem az ám, amit mi készítenénk elő. Én a legnagyobb mérsékletre szántam el magam. A köztársaság elnökehez intézett levelem erősen támadó volt, hanem ilyennek kellett lennie, hogy kieroszakolja az esküdtszéki tárgyalást. Ez meg is történt. Én nem azért megyek oda, hogy védjem magamat, hanem hogy az igazságért és jogért harcoljak és hogy az égbekiáltó igazságtalanság megbüntetését előmozdítsam. Elítélnek-e engem, vagy felmentenek, az nekem teljesen mindegy. Ez a legutolsó gondom, mint nálunk mondani szokás. Nem az én személyemről van itt szó, hanem a nagy czélről. Képviselőm Laborie, aki engem támogat, meg van győződve ügyem jogosságáról, mert ismeri a teljes valóságot. Ilyen emberre volt szükségem. Mindenesetre magam is beszéllek. Én azonban nem vagyok szónok. Egy nyilatkozatot fogok felolvasni, amelyben minden benne lesz, amit elmondani akarok.

Azután perére visszatérve, így folytatta:

— Ugy látszik, hogy tanuimat vissza akarják utasítani. Hogy mit fogok tenni ezzel az eljárással szemben, még nem bizonyos. Protestálva elhagyjam a termet? Talán. Hanem az is lehetséges, hogy végig a harctéren maradjak. Hiszen minden tanu, akit visszautasítanak, az igazság mellett szól.

Ismételten felemlítette Zola, hogy mennyire fájnak neki azok a jelenségek, amik most Franciaországban történnek és hazafias szíve mennyire érzi a csapást, amelylyel Franciaországot sújtották. Sirva beszélte ezt el, arcát eltakarta a kezével és megindulása miatt csak nagysokára folytathatta:

— És mindez oly szükségtelen volt. Egy hadi törvényszék tévedhet. Sajnálják a tévedést és jóvá teszik.

Hanem most már nehéz visszazívni. A büntény behálózta őket és a büntény tartja őket. Majd egy második hadi-törvényszéket, második ítéletet, második bírósági ügyet provokáltak. Most pedig azon vannak, hogy az én elítéltetésemmel még polgári ítéletet is szerezzenek, ismét újabb barrikád lesz ez a maguk számára, amely az igazság útját újból elzárja. És mindez miért? A választások miatt. Még írok egy cikket erről. A legközelebbi kamara, amelyet e mozgalom hatása alatt választanak, Dreyfus-kamara lesz. Dreyfus mellett vagy ellen, ez lesz a választási jelszó. Méltó-e, hogy Franciaországnak olyan képviselete lesz, amelynek választásánál ez a jelszó győzött: a jogtalanságot nem szabad jóvá tenni, a büntényt folytatni kell? Ez bélyegzi meg a jövő képviselőházat. A kormány nem tehetett másként — mondogatják — különben megbukott volna. Hát szilárd kőből való házban laknak-e most? Nem. Egészen másból van és le fog omlani. Én csak szegény hazámat sajnálom, amely ezt a sorsot nem érdemelte...

Végül ezt mondta Zola:

— Nem magam vagyok, aki ily módon Franciaország becsületéért küzd — bátor, lelkes társaim vannak. Mi nem lépünk vissza addig, amíg a biztos győzelmet ki nem vívtuk!

A diplomácia a Zola-pörben.

Berlinből táviratozzák: Abban a kérdésben, vajjon a párisi német nagykövetség tagjai a Zola és az *Aurore* ellen indított sajtóperben a bíróság esetleges beidézésének eleget tegyenek-e, még végleges döntés nem történt. Előreláthatólag az összes európai nagyhatalmak párisi képviselői ebben a kérdésben egyöntudóan fognak eljárni abban az esetben, ha a bíróság a nagykövetségi alkalmazottakat egyáltalán behívja. Ez azonban még nem bizonyos, mert nagyon valószínű, hogy a törvényszék ez ügyben arra az álláspontra helyezkedik, hogy a diplomácia tagjai a számukra biztosított területén kivüliség jogánál fogva tanúságtételre egyáltalán fel sem szólíthatók.

Egyes párisi lapoknak Bülow államtitkár ellen intézett kirohanásai itt Berlinben épen semmi hatást sem tettek. A „National-Zeitung” szerint egyedül a francia kormány illetékes arra, hogy Bülow állításait megegyeztse. Csak hogy a francia kormány nem igen erőlködik azon, hogy e téren valamit tegyen, mert úgy

Gajári Ödön: Ha a cikket nem tette magáévá, mi indok vezethette Rakovszkyt, hogy e cikket itt fölolvassa.

Elnök: Ezt jó lesz tisztázni. Rakovszky okát adta annak, miért olvasta föl e cikket. Kéri a képviselőket, hogy lehetőleg mellőzzék ily tartalmú idézetek fölolvását. (Ugy van! Ugy van!) Örül, hogy a képviselő urak azt mondják, úgy van, csak arra kéri, hogy úgy is legyen.

Rakovszky István: Személyes kérdésben kérészt. Miután Gajári szükségesnek látta a kettős felelősség kérdését előhozni, kijelenti, hogy senkinek tisztességből leczkét nem ad és senkitől leczkét el nem fogad.

Perczel Dezső ismerve Rakovszky képviselő Szalavszky-fobiáját, tudta, hogy Rakovszky képviselő ismét elő fog hozakodni a Szalavszky-ügygyel. Kérdi, ha a képviselő ur nem teszi magáévá a Hazánk cikkét, miért alapít erre egy kérdést? (Óriási zaj. Nagy ellentmondás.)

Elnök csönget.

Perczel Dezső föl akar olvasni egy passzust a Polónyi tavalyi beszédéből a Ház naplójából. (Fölkialtások: Az más ügy!)

Elnök: Ne tessék közbeszólni. Mindenki beszélhet!

Szalay Károly: Nem beszélhet mindenki, miután a párt elhatározta, hogy nem beszélünk. (Nagy derűtség.)

Perczel Dezső: Fölolvassa Polónyi Gézának egy tavalyi fölszólalását, melyben Szalavszkyt védelmezte. Kijelenti, hogy az iratokból kitűnik, hogy Szalavszkyt legkisebb fölt sem éri. Ilyen dolgot lehet vakmerően fölhozni, fölszinen tartani és mindig megújítani, de kijelenti, hogy Szalavszky teljesen méltó és teljesen alkalmas arra a helyre, amelyen áll. (Helyeslés jobbfelől.)

Rakovszky István személyes kérdésben kijelenti, hogy a kérdés csak az, hogy Szalavszky azért a sértő cikkért vett-e elégtételt, vagy nem. Szóló egyébként a minisztert emlékeztet VI. György angol király egyik miniszterére, gróf Chatamra, kiről a történetírók azt jegyezték fel, hogy ékesszóló, nagy államférfi, de hetyke és hetvenkedő volt, kinek egy ízben megmondták, hogy a parlamentnek lesz még alkalma, hogy egy hetyke, hetvenkedő miniszter henczegésével leszámolhasson. (Derűtség jobbfelől. Mozgás balfelől.)

Sima Ferencz: Szintén felhozza azt a hírlapi cikket, amely szerint Szalavszky csalással szerezte vagyonát és feleségét. (Derűtség.) Miért nem vonta felelősségre ezt a cikkíró Szalavszky, hogy magát tisztázza? Ne sértődjenek meg a kormánypártiak, hogy ellenzéki újságok megtámadják a kötelességüket nem teljesítő kormánypárti tisztviselőket, hisz a kormánypárti sajtó is folyton piszkolja, támadja az ellenzéki érzelmi tisztviselőket. Helytelennek tartja a közmorál szempontjából, de a főispáni karnak is fössz szolgálatot tesz a miniszter, ha Szalavszkyt inég továbbra is szalválja, midőn a cikkről tudomást vett. Csodálja, hogy Gajári, ki maga is újságíró, a hírlapi cikkek miatt való felelősségrevonást itt a Házban ki akarja küszöbölni. Itt, úgy látszik, minden áron Szalavszkyt akarták rehabilitálni, de nem a miniszter dolga Szalavszkyt rehabilitálni, hanem a bíróság. A tételt meg nem szavazza.

Az elnök a tétel fölött a vitát berekeszti.

Perczel Dezső: Kéri, hogy megjegyzéseit holnap mondhasssa el.

Az elnök a holnapi ülés napirendjére a belügyminiszterium költségvetését tűzi ki.

Kijelenti egyben, hogy a főrendiház az ujonczok megajánlásáról szóló törvényt módosítás nélkül elfogadta, valamint az azzal kapcsolatos jelentéseket is.

A főrendiház ülése.

Délelőtt tizenegy órakor gróf Károlyi Tibor elnöklése mellett a főrendek is üléseztek és az elnöknek gróf Tisza Lajos halálára vonatkozó megemlékezése után, amelyet lapunk más helyén közlünk, minden vita nélkül elfogadták az ujonczmegajánlásról szóló törvényjavaslatot.

látszik, maga is tudja, hogy fáradozása hiábavaló. Meg aztán valóságos öngyilkosságzámba menne ha a kormány néhány hónappal az általános választások előtt tekintettel a nép hangulatára, a teljes igazságot leplezetlenül bevallaná, mint ahogy Bülow tette. A francia kormánynak különben egyelőre jó ürügyül szolgálhat az, hogy az ügy tisztázása nemzetközi bonyodalmakra adhatna okot. A német kormány a francia miniszterelnöknek ebben a tekintetben teljesen szabad kezet enged.

A revízió.

Párisból jelentik a N. Fr. Presse-nek: A *Siécle* néhány nap egy cikksorozatát közöl, amely „feltűnést keltő szenvedélytelenséggel és világossággal” van megírva. A cikksorozat szerzője *Duclaux*, Pasteur utóda.

Utolsó cikkében *Duclaux* arra a végső következtetésre jut, hogy a Dreyfus ellen megindított eljárás elejétől kezdve inkorrekt volt.

Ha csakugyan igaz az, hogy a titkos tárgyalás alatt titkos iratot csempészték be a bírákhoz, úgy a bírák büntetést követtek el, melyért felelniök kell. A pert iszonyu izgatás közepette tárgyalták, mely főleg arra támaszkodott, hogy Dreyfus zsidó. Ehhez járult még az is, hogy *Mercier* akkori hadügyminiszter *Dreyfus-t* még a vizsgálat bevégezte előtt bűnösnek tartotta és a neki alárendelt bírák szabadságát korlátozta. Ilyen körülmények között a haditörvényszék egy keresztényt vagy mohamedánt épen úgy elítélt volna, mint ahogy elítélte a zsidó Dreyfust.

A Dreyfus-pör revíziója kikerülhetetlen; hogy a perújítást minő formában rendelik el, az teljesen mellékes dolog.

Duclaux ezután így folytatja cikkét:

„A ti ügyészi érveitek, ezer meg ezer becsületes ember akarata ellenére, akik megvannak győződve arról, hogy a Dreyfus ellen szóló egyetlen bizonyíték nem kielégítő, a revíziót megakadályozni nem fogják.

Az antiszemita *Drummont* ma a következő dolgot beszél el:

Dreyfus állítólagos vallomását *Lebrun* kapitányon kívül még három tiszt hallotta. Ezek egyike, *Attem* őrnagy, a dologról valahol említést is tett. Három héttel Dreyfus elítélése után *Attem* őrnagyot a Paris-Mont-Maurency-i vonat egyik kupéjában halva találták.

A „*Temps*” ezzel szemben azt állítja, hogy *Attem* őrnagy azért halt meg, mert az aortája megrepedt. Halála egyáltalában nem volt olyan titokzatos, mint ahogy *Drummont* fel akarja tüntetni. Együttal kijelenti, hogy *Attem*, egy barátjának nyilatkozata szerint, soha sem említett egy szót sem Dreyfusnak erről a vallomásáról.

TÁVIRATOK.

A szász asszonyok védekezése.

Bécs, január 28. A szász hölgyek küldöttsége ma valamennyi itteni szerkesztőséghez levelet intézett, amelyben a leghatározottabban kijelenti, hogy az az állítás, mintha a küldöttségnek szándékában lett volna azt a memorandumot, melyet a király őfelségének akartak átnyújtani, német nemzeti gyűléseken megbeszélés tárgyává tenni, nem felel meg az igazságnak. Kijelentik továbbá a politizáló hölgyek, hogy *magyar állampolgárságuknak teljes tudatában vannak és az ügyet, melyért küzdenek, eredeti jellegéből soha kivetkőztetni nem akarták.*

Az elnök beköszöntője.

Róma, január 28. A kamara mai ülésén *Bianseri*, akit belépésekor élénken üdvözöltek, beszédet intézett a Házhhoz, amelyben megköszönte elnökke választását és kifejtette, hogy a parlamentnek és kormánynak egyetértően kell törekednie a gazdasági és pénzügyi szükségletek kiegyenlítésére, valamint a szegényebb néposztályok terheinek könnyítésére, hogy megóvják azokat a veszthető doktrináktól. (Élénk tetszés jobbfelől és a közepén.)

Mordari és *Bissolati* szociálista képviselők ekkor ezt kiáltották: Éljen a szociálisták!

Az elnök megemlékezik az alkotmány ötven

éves fennállásáról és a parlament nevében kifejezést ad *Károly Albert*, *Viktor Emánuel* és *Umberto* király iránt érzett hálájának. (Hosszantartó tetszés.)

A kamara ezután folytatta a jegybankokról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A horvátok költségvetése.

Zágráb, január 28. A tartománygyűlés mai ülését 11 órakor nyitották meg. Azt az indítványt, hogy a pápát jubileuma alkalmából üdvözöljék, egyhangulag a vallásügyi bizottsághoz utasították. *Kovács* főispán a költségvetés mellett beszélt és különösen az ellenzék izgatását, következetlenségét és ösztönességhiányát ostromozta. Ezután még dr. *Bauer* szólalt fel, mire az ülést 2-kor 5 óráig elhalasztották. A délután fél 6 órakor folytatott ülésben dr. *Bauer* befejezte beszédét, mire *Kutuzovics* István beszélt a költségvetés ellen és kiemelte egyes törvények káros hatását.

György herceg korteskedik.

Berlin, január 28. *Kopenhágából* érkező hírek szerint *György* herceg európai körutra indul, amikor is az európai udvarokat sorba fogja járni, hogy magát *Kréta* kormányzójának ajánlja. A *Nationalzeitung* nagyon pesszimistikusan fogja a dolgot. A *György* herceg jelöltsége még nincs felretéve. Az ügy fejleményei nagy gondot okozhatnak még a hatalmaknak. Lehetséges, hogy egy szép napon *György herceg Kréta szigetén kiköt és a nemzetgyűlés megválasztja kormányzónak.*

A Balkán mozgolódása.

Berlin, január 28. A Balkán félszigeten az apró államok mozgolódnak, ami az itteni politikai körök figyelmét ismét kissé rájuk terelte. A macedóniai püspököknek adott három berat — amint a bélni *Post*-nak Bukarestből írják — nagyon nagyon lehangolta a románokat. A macedon püspökök sikere annál erőkenyebben érintette őket, mert minden érőködésök, hogy Konstantinápolyban önálló román patriarkátus szervezését kieszközöljék, teljesen kárba vészett.

Gróf Tisza Lajos.

Az élők összegyülekezének, hogy elbucsuzzanak a halottól, aki ott fekszik a hatalmas érzékörsóban közömbösen, némán. A ravatal körül zokognak, akik nagyon szerették s az el-elesülő sirás, a feketével beborított szobák homálya s az áthatóan erős virágillat komor, vigasztalan hangulatba olvad össze. A látogatók nesztelenül jönnek; a lesújtott családnak szinte hangtalanul átadják részvétnyilatkozatukat, még egyszer megnézik a nagy ur viaszsárga arcát, amelyen ma már a fájdalmas vonások elsimultak s azután távoznak.

Akinek ma Magyarország közéletében jelentékenyebb szerep jutott, az mind elzárándokolt ma a halottasházba, hogy elbucsuzzon a halottól.

Megjelent a király küldöttje is: gróf *Hunyady* Kálmán főszertartásmester, hogy tudtára adja a hátramaradottaknak, hogy a felséges ur elküldte utolsó üdvözlését néhai hiv szolgájának.

A pompásabbnál pompásabb koszorúk egyre-másra érkeztek, s mire dél lett, elborították az egyszerű ravatalt, amely körül a képviselőház teremőrei teljesítették a díszőrségi szolgálatot.

A király részvéte.

Őfelsége a király *Tisza* Kálmánhoz a következő részvétlétiratot intézte:

Teljes szívből osztom fájdalmát testvére, gróf *Tisza Lajos* elhunyt felett, kiből én tántoríthatatlan kedvelt Hivemet vesztém el és a Haza egyik érdemekben gazdag fiát gyászolja.

FERENCZ JÓZSEF.

A főrendiház részvéte.

A főrendiház is megemlékezett a nagy halottól s gróf *Károlyi* Tibor, a főrendiház alelnöke, a mai ülés elején a következő szavakat szentelte az elhunyt emlékének:

Méltóságos főrendek! Ismét egy gyászesetet kell bejelentenem. Tegnapelőtt halt meg gróf *Tisza* Lajos, ki jelenleg törvényhozói teendőit a képviselőházban teljesítette. Barátai, úgy mint ellenfelei nem tagadhatták meg tőle becsületüket azon vas-szorgalom, kitartó kötelességérzet és szeplőtlen jellemért, amely életén át végigvonult. Királya benne hű emberét, hazája egy hasznos fiát veszítette el. Igazán, halála előtt felsóhajthatott volna, hogy minden körülmények között mindig kötelességét teljesítette. Azt hiszem, a főrendek érzelmeit tolmácsolom, midőn javaslom, hogy emléket jegyzőkönyvben megörökítsük. (Általános helyeslés.) Ezt határozatilag kimondom.

Koszorúk.

A tegnap felsorolt koszorúkon kívül a mai nap során a következő feliratu koszorúk érkeztek a halottasházhoz:

A magyar kormány — gróf *Tisza* Lajosnak.
A magyar országgyűlés képviselőháza — gróf *Tisza* Lajosnak.

Őfelsége személye körüli miniszterium — kegyelete jeléül.

Budapest székes-főváros közönsége — gróf *Tisza* Lajosnak.

Újjáalkotójának — Szeged szabad királyi város közönsége.

Kisküküllő vármegye közönsége — gróf *Tisza* Lajosnak.

A budapesti református egyház — felejtethetlen főgondnokának.

A dunamelléki református egyházkerület — felejtethetlen főgondnoka emlékének.

A szegedi szabadelvű párt — nemes vezérének.

Az országos erdészeti egyesület — halhatatlan emlékü elnökének.

A magyar földhitelintézet felügyelő bizottsága — alelnökének.

Felejtethetlen vezérünknek — az országház építésénél alkalmazott királyi tisztviselő.

Nemes volt tetteiben, nagy jellemében — *Wekerle* Sándor.

A szegedi kaszinó — gróf *Tisza* Lajosnak.

A Dugonits-társaság — nemes jöltevéjének.

Az erdők legnagyobb védőjének — *Bedő* Albert.

Felejtethetlen testvérenek — *Kálmán* és *Ilona*.

Felejtethetlen jó testvérenek — *László*.

Lajos bácsinak — a *kis István*.

Szeretett nagybátyjuknak — *István* és *Kálmán*.

Felejtethetlen barátjának — báró *Harkányi* Frigyes.

Utolsó üdvözlét — *Andrássy* Tivadar.

Küldöttségek.

A részvétlátogatók oly sűrűn érkeztek a délelőtti során, hogy alig lehetett mozdulni a tágas lakásban. A gyászoló családnak több küldöttség is kifejezte részvétét. Így:

Kisküküllő megye küldöttsége, mely *Gál* Domokos alispán vezetése mellett, *Fekete* Pál megyebizottsági tagból és *Tóth* Dezső közigazgatási bíróból állott s magával hozta Kisküküllő megye remek koszorúját.

Szeged küldöttsége, élén *Zombory* Antallal; az állandó országház építő-bizottság küldöttsége, melynek *Steindl* Imre vezetése mellett tagjai voltak: *Miklós* Ödön, *Heidrich* László, *Koppely* Géza és *Santho* István;

A Tiszán inneni evangélikus református egyházkerület küldöttsége báró *Vay* Béla egyházkerületi főgondnok vezetése alatt *Dokus* Ernő, *Miklós* Ödön és *Ragályi* Béla küldöttségi tagokkal;

az országos erdészeti egyesület küldöttsége, élén *Bedő* Albert államtitkárral. Kondoleáltak továbbá: *Förster* Gyula, *Márkus* József főpolgármester, *Jókai* Mór, *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a nemzeti múzeum igazgatója, *Lukács* György főispán, *Vértessy* Géza, *Ribáry* József, báró *Podmaniczky* Frigyes, *Apáthy* Péter, *Weisz* Berthold, *Kabos* Ferencz, *Mezei* Mór, *Psik* Lajos, *Földváry* Miklós, *Szöts* Pál, országgyűlési képviselők. *Antal* Gábor püspök a dunántúli evangélikus református egyház nevében, *Czikó* Lajos tatnai esperes, *Kállay* Konrád, *Fabinyi* Teofil, *Tolnay* Lajos s még sokan mások. *Tisza*

Kálmánhoz eddig ezernél több távirat érkezett tisztelettel és magánosoktól, melyek a közrészvének, melyet gróf Tisza Lajos halála országszerte keltett, frappáns tanujelét adják.

A végső tisztesség.

A hold-utcai halottsház környéke már két óra tájban tele volt emberrel. Egymásután robogtak elő a fogatok és a bérkocsik s három órakor, amikor megérkeztek Szász Károly dunamelléki, Antal Gábor dunántúli és Kiss Áron tiszántúli református püspökök a papsággal, már nemcsak az elhunyt gróf lakása, hanem még a halottsház lepesője és udvara is tele volt gyászoló közönséggel.

El lehet mondani, hogy eljött Magyarország színe java, hogy megadja a végső tisztességet a nemes grófnak.

Ott voltak:

Gróf Hunyady Kálmán főszertartásmester, a király képviselője, tábornagyi diszben, báró Bánffy Dezső miniszterelnök, báró Fejérváry Géza, Wlassics Gyula, báró Dániel Ernő, Josipovich Imre, Lukács László, Erdély Sándor, Darányi Ignác miniszterek, az összes államtitkárok, Lobkovitz herceg hadtestparancsnok, Rohonczy altábornagy hadtestparancsnok, Ghyezy és Hollán altábornagyok, Jablánszky és Léderer tábornokok, gróf Károlyi Tibor a főrendiház alelnöke, Szilágyi Dezső a képviselőház elnöke, Berzeviczy Albert és Láng Lajos alelnökök; Wekerle Sándor a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Szapáry László fiúmei kormányzó, báró Podmaniczky Frigyes, báró Nikolics Fedor, gróf Bethlen András, gróf Széchenyi Pál, gróf Andrassy Aladár, gróf Andrassy Tivadar, gróf Andrassy Géza, gróf Andrassy Gyula, gróf Apponyi Lajos magyar udvarnagy, gróf Szapáry István, gróf Teleki Géza, gróf Teleky Sándor, Jókai Mór, Szalay Imre a nemzeti muzeum igazgatója, gróf Keglevich István, Ambrozovits Béla, Fack Károly és Máday miniszteri tanácsosok, báró Wodiáner Albert, gróf Esterházy Mihály a nemzeti kaszinó elnöke, Miklós Ödön kormánybiztos, Pallavicini ögróf, gróf Karácsonyi Jenő herceg Odescalchi Géza, gróf Gyürky Ábrahám, gróf Teleki József, Széll Kálmán, Hegedüs Sándor, Mikszáth Kálmán, Falk Miksa, Gajary Ödön, Csávossy Béla, Telegdy József, Csávolszky Lajos, Légrády Károly, Ráth Péter s még sokan az országgyűlési képviselők közül, továbbá Rudnay Béla főkapitány, Beniczky Lajos pestmegyei alispán, Fazekas főjegyző és Dalmady Győző árvászeki elnök Pestmegye képviselőjében. Az országos erdészeti egyesület, Bedő Albert nyugalmazott államtitkár, alelnök, az új országház építési bizottsága Tarkovich államtitkár, alelnök vezetésével jelent meg. Szeged város negyventagu küldöttségét Kállay főispán, Pálffy Ferenc polgármester és Polczner Jenő országgyűlési képviselő és dr. Farkas László vezették.

A koporsó körül sorakoztak a Tisza-család tagjai: Tisza Kálmán és felesége Degenfeld-Schomberg Ilona grófnő, Tisza László és felesége Holles Otília, gróf Tisza István és felesége Tisza Ilona, gróf Tisza Kálmán és felesége Keglevich grófnő, gróf Tisza Lajos, Tisza László leányai: Erika és férje Zeyk Károly, Jolán és férje gróf Bethlen Pál, Anna és férje Sándor János, Paulina és férje báró Radvánszky Béla, özvegy Odescalchy Arturné, továbbá a távolabbi rokonság számos tagja.

Három órakor felesendült a református theologusok énekharának zsolttára. Az ünnepies egyszerűségű hangok megdöngözték a szemeket. A karének elhangzása után Szász Károly református püspök megindulástól remegő hangon mondta el szép beszédét, melynek bekezdő mondatai így hangzottak:

„Elesett a mi fejünknek koronája!

A Jeremiás siralmának e panaszos felkiáltása tolul önkénytelenül rebegő ajkunkra! Pesti református egyházunk, dunamelléki egyházkerületünk jajkiáltása az, negyedfélszázézer léleké, de sok százézer és milliók méltó fájdalma viszhangozza és erősíti a fájdalmas felkiáltást. Egész hazánk és nemzetünk vesz részt abban a fájdalomban, veszteség érzésében gróf Tisza Lajos halála fölött, melyet a hozzá, nemes szívéhez legközelebb álló család mélyen lesújtott tagjai, a rokonok és barátok egész

serege mellett annyi szent ügy, annyi nemes és közhasznú munkásság, amely az ő vezérzászlója alatt indulva, befejezve, vagy más munkában, aggódva, ki fogja azt méltóan befejezni, — mindez, zokogva, a szívbefojva, Kárpátoktól Adriáig kitér és eget kér és egy mély sóhajban érkezik és zsong a ravatal körül.

Jaj, most nekünk.

Elesett a mi fejünknek koronája.

És nemcsak a jajkiáltásban, nem elröppenő sóhajokban hangzik az ő emlékezete. Tettek, nagy munkák kivívott és állandó sikerek „et saxa loquuntur“, kövek is hirdetik s fogják századokig hirdetni az ő emlékezetét. A romjaiból feltamadott, s megifjult és megszépült Szeged, mely a felbőszült és, tengerré duzzadt Tisza árjaiból általa kiemelkedve összes épületeiben tartja fenn az ő emlékezetét és az ország ama háza, melynek kupolái ide látszanak és mint építőjének a londoni Szent Pál temploma emlékkövéül áll és állandó időtlen időnkig neki!

Oh! virágozzék és emelkedjék mindig Szeged, oh, hozzon bölcs és üdvös törvényeket mindig ama ház, s századok emlegessék, hogy őket mind Tisza Lajos építtette!

Az ősz püspök ezután egyszerű, szívhezszóló szavakkal méltatta az elhunyt kiváló érdemeit s tiszteletreméltó fényes egyéni tulajdonságait.

Végül imát mondott az elhunyt lelki üdvéért s remegő hangját meg-megszakította a környezet csendes zokogása.

Az énekkar gyászdalt intonált s a gyülekezet lassan széjjel oszlott.

Öt óra felé előállott egy egyszerű halottas kocsi, arra ráemelték a koporsót s kivitték a keleti pályaudvarba, ahonnan Gesztre szállítják. Gróf Tisza Lajos holttestét holnap délelőtt tíz órakor helyezik örök nyugalomra a geszti sírboltban.

Tisztelettel kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük a hónap végén lejár, hogy idejekorán gondoskodjanak a megújításról, nehogy a lap pontos küldése körül fennakadás legyen.

Az Országos Hírlap
kiadóhivatala.

HIREK.

— **Elevenység a „dzsentrik“ között.** Nagy elevenység van most az „Országos kaszinó“-ban, hol folyó hónap 30-án töltik be az egyik igazgatói állást, mely Péchy Tamás halálával üresedett meg. Fiatalos korteskedés folyik most estéről-estére a három jelölt: Reviczky Ambrus, Atzél Béla és gróf Széchenyi Béla között. Ugy halljuk, legtöbb kilátása báró Atzél Bélának van, aki már megmutatta, hogy tud kaszinót csinálni, ha akar.

— **A szegediek és a Tiszák.** Szegeden már megindultak a képviselőválasztási mozgalmak. A szabadelvű párt egy tekintélyes része, tekintettel arra, hogy a város mennyit köszönhet a megboldogult gróf Tisza Lajosnak, az által kívánja a családhoz való ragaszkodását kimutatni, hogy a szegedi első kerület képviselőjelöltségét gróf Tisza Istvánnak ajánlja fel, ha azonban gróf Tisza István, aki most ugrai képviselő, nem fogadná el a jelöltséget, az esetben sokan gróf Tisza Kálmánt öhajtanák feljelteni.

— **Személyi hírek.** Gróf Goluchowski külügyminiszter — mint Bécsből jelentik — ma reggel családi ügyben néhány napra Lembergbe utazott. Görgey Arthur e hónap 30-án tölti be 80-ik évét. Az agg tábornok, aki a nyáron tudvalevőleg nehéz beteg volt, teljesen jól érzi magát. Szobáját ugyan a nagy hidegben nem hagyja el, de annál többen látogatják őt barátai és tisztelői.

— **Hazatérés az idegenből.** Adenből írják: Az *Albatros* osztrák-magyar ágyunaszád az itteni kikötőben horgonyoz. Innen nemsokára Pola felé veszi útját, ahová két és fél évi távollét után talán már néhány hét múlva megérkezik. Ama rendkívüli támadás után, melynek Falan báró, egy tengerészkadét és két matróz esett áldozatul, még kétszer érte kisebb baleset a hajót. A *Marau*-mocsárban kétszer megfeneklett. Hosszu útjában egy eddig ismer-

retlen öblöt fedeztek fel, melyet *Austriasund*-nak neveztek el. A nagy kutató- és tanulmányútról, melyre még 1897. júliusában indult a hajó, Singapurron keresztül jött hazafelé az expedíció.

— **Halálozások.** Zágrábból jelentik, hogy ott tegnap este meghalt Hass István nyugalmazott altábornagy 79 éves korában. Hass 1848. óta valamennyi háboruban résztvett és több kitüntetést kapott. — *Hunfalvy* Géza miniszteri titkár, az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás kormánybiztossága vezértitkárát ma délután temették el Budán disztéri lakásáról. A kereskedelmi miniszterium részéről Csörgheő államtitkár és Mándy miniszteri tanácsos vezetése alatt az egész tisztikar jelen volt és a párisi kiállítás kormánybiztossága részéről Lukács Béla megbízásából Kazy József császári és királyi kamarás miniszteri osztálytanácsos vezette a kiállítás tisztikárát a halottsházhoz. A tisztikar szép koszorút helyezett a megboldogult vezértitkár koporsójára.

— **Regény az életből.** A regényírók sohasem tudnak olyan meséket találni, mint amilyenek az életben csaknem naponta lejátsszódnak. Csak észre kell őket venni. Ime, itt van egy: *Gertyenesen* — mint levelezőnk írja — *Balázs* Péter tehetséges földesgazdát fia, János, fejszével agyonütötte. A fiúnak fiatal, tizenhét éves felesége volt és a szemrevaló menyecske nagyon megtetszett az öreg *Balásznak*. Ma azután a fiu a feleségét és az édes apját bűnös légyotton együtt találta. Dühében fejszét ragadott és rátámadt az apjára, aki sirva könyörgött.

— **Irgalmazzál!** Tőlem kaptad az életemet! Ne bántsd!

A fiut nem hatotta meg a könyörgés. A kérésre, siránkozásra ez volt a felelete:

— **Igaz, de te elrontottad a boldogságomat!**

Szólt és agyonütötte az édes apját.

— **A statisztikai hivatal költözése.** A statisztikai hivatal, melynek új palotáját a múlt év végén avatták fel, az Akadémia-utca 12. szám és a Rudolf-rakpart 6. szám alatt levő helyiségeiből kiköltözött és holnap, e hónap 29-én saját épületében (Budán II., Oszlop- és Tudor-utca sarkán) kezd meg működését.

— **Temetés.** Ma délután három órakor nagy részvétellel temették el *Erdey Miksát*, az első honvédezred szerencsétlen főhadnagyát. A gyászszertartás teljes katonai pompával ment végbe. Ott voltak a temetésen a család tagjain kívül *Graz Albert* és *Schutra* István miniszteri tanácsosok, *Csesznák* Benő tábornok, *Bernolák* Károly altábornok, az első honvédezred teljes tisztikara s ugyancsak az ezrednek egy fél százada és zenekara is kivonult. Az egyházi szertartást *Stieber* Vincze apátplébános végezte nagy papi segédlettel s azután a koporsót a koszorúkkal együtt a kocsira tették. A sírnál még egy rövid imát mondott az apátplébános s miután a kirendelt katonaság megadta a szokásos sortűzet, a gyászszertartás véget ért.

— **Tüntetés után.** A műegyetemen ma délelőtt utójátéka volt annak a tüntetésnek, amelyet, mint megirtuk, a műegyetemi hallgatók rendeztek *Nagy* Dezső tanár ellen. Mintha ma elégtételt akartak volna adni a diákok erősen megbántott tanárjuknak. A II. éves mérnöki, építészeti és gépészmérnöki hallgatók ma, valahányszor *Nagy Dezsőt* meglátta a folyosón, éljenezni kezdett és nagy éljenezés fogadta őt akkor is, amikor belépett a tanterembe. Tíz óra után jött a tanterembe dr. *Warttha* Vincze, a műegyetem rektora, aki a következőket mondotta a hallgatókhoz:

Tisztelt uraim! Valóban szomorúan hatott reám az a hír, hogy szerdán e tanteremben a tanári testület egyik tagja ellen tüntettek. Sajnálom, hogy abban a pillanatban nem lehettem jelen; de el voltam foglalva, előadásom voltam. Eleinte el voltam tőkelve, hogy azonnal fegyelmi eljárást indítok azok ellen, akik e semmikép sem indokolható tüntetést rendezték. De mióta tudom, hogy a tanár urnak nem közvetlen hallgatói voltak azok, akik ezt a tüntetést megindították, hanem idegen elemek vettek abban részt, *amióta bírom azok névsorát, amit eddig nem olvastam el és nem*

is fogok elolvasni, mást határoztam. Az fájt nem, hogy bajaik orvoslása végett nem fordultak hozzám bizalommal, pedig, amennyire csak tölem kitélik, kész vagyok a hallgatóság bajait meghallgatni és azokon segíteni. Remélem, hogy az uraknak belátásuk lesz és nem fognak ilyen alkalmakra többé okot szolgáltatni. Kérem forduljanak hozzám mindig bizalommal. (Éljenzés.)

Közel 500 főnyi hallgatóság szorongott az aránylag kis teremben, pedig csak a beírt hallgatók voltak jelen. A hallgatóság kérte is a rektort, hogy a szilárdágtani előadásokra bocsásson nagyobb termet rendelkezésükre. A rektor ezt meg is ígérte s azután a hallgatók éljenzése közt eltávozott. Néhány perczel később jött be Nagy Dezső tanár, akit szintén éljenzés fogadott. Kijelentette, hogy előljáróinak és kollégáinak közbenjárására jelent meg újra a tanteremben és arra kérte hallgatóit, ne is hozzák többé szóba a tüntetést, melyet a „megtévelyedett kisebbség” rendezett. Ezután megkezdette előadását.

— **Sayous Ede halála.** *Sayous Ede*, a besangoni egyetem tanára, a magyar Akadémia tagja, 56 éves korában meghalt. *Sayous* 1842-ben, Genben született. Családjá azonban Béarnból eredt, honnan mint protestáns, vallási villongások miatt költözött Genf-be. Innen a család 1848-ban tért ismét vissza Franciaországba és Párisba, midőn *Sayous Péter*, ki a francia írók között magának előkelő nevet szerzett, a genfi akadémián bírt irodalomtörténeti székét elhagyni kénytelenült. Az elhunyt hazánk történetét ismertette meg Franciaországgal, Magyarországról több művet írt és ezért a magyar Akadémia már 1875-ben kültaggá választotta meg.

— **Öngyilkos vasuti főfelügyelő.** A városligeti Horváth-féle nyári színház mögött ma délután egy órakor az arra járók megfagyott vértócsában egy középkorú s az uri osztályhoz tartozó férfi holttestére bukkantak. A holttest mellett forgópisztoly fektetve. Azonnal értesítették a rendőrséget, amely az ügyeletet tisztviselőt és a rendőrvost küldte ki helyszíni szemlére. Megállapították, hogy öngyilkosság esete forog fenn s hogy az öngyilkos, aki tettét még a múlt éjjel követhette el, *Lábán József* vasuti és hajózási főfelügyelő. Holttestét szállították az orvostani intézet halottas házába. — *Lábán József* már hetek óta nagyon izgatott és ideges volt. Családjá és hivatalársai előtt már régóta feltűnt szokailan magaviselete. Néha napokig mély lethargia fogta el. Felesége előtt, akit a rajongásig szeretett, többször elkéseredetten panaszkodott. Gyakran kérdezte;

— Mi lesz veletek, ha megőrülök?!

Tegnap délelőtt rettenetes fejfájásról panaszkodott. Déli 12 órakor megcsókolta feleségét és öt gyermekét s eltávozott hazulról. Felesége aggódó kérdésére azt felelte, hogy sétálni megy és jól fog tenni neki. A szerető hitvest kínos sejtelmek gyötörték és már délután két órakor mindenfelé tudakozódott férje után. *Lábán* azonban többé nem tért vissza. Öngyilkosságáról ma délután kiméletesen értesítették a családját. *Lábán*nál három levelet találtak, mind a három levelében gyógyíthatatlan betegségét adja okául öngyilkosságának. Az egyik levél nejéhez szól:

Kedves Angyalom — így szól a többiek között — szerencsétlen és gyógyíthatatlan egészségi állapotom kényszerített tőleték megválnom.

A másik két levelet testvérbátyjának és sógorának írta. Az öngyilkosság híre nagy szenzációt keltett, mert *Lábán* rokonszenves embernek ismerték, akinek családja iránt általános részvét nyilvánul.

— **Titok.** Rejtélyes bűntényt nyomoz a bécsi és pozsonyi rendőrség. *Cseh Ferencz*, bécsi vendéglős, néhány napja eltávozott hazulról, hogy a szomszédos községekben bort vásároljon. E célra 8000 forintot vitt magával. Azóta nyoma veszett. A család kiderítette, hogy tegnapelőtt Pozsony egyik vendéglőjében tényleg lakott egy *Cseh* nevű vendég. A szálló személyzete azonban az eltűnt arczképére a leghatározottabban kijelentette, hogy a megszállott idegennel egy csepp hasonlatossága sincs. Másnap meg *Brünn*ből jelentették, hogy egy *Cseh*

nevű vendéglős ugyanaznap oda volt szállva. A rendőrség tehát nem alaptalanul bűntényt sejt s valószínűnek tartja, hogy a kocsmáros helyett, annak gyilkosa tartózkodott mindkét városban. A nyomozás is ez irányban halad.

— **Nyolczvanéves főpap.** Pozsonyban — mint levelezőnk írja — ma ünnepelték meg *Santhó Károly* kanonok, születésének 80. évfordulóját. Az öreg ur igazi példányképe a derék főpaprak, ki egész életét a felebaráti szeretetnek és jótékonyágnak szentelte. Ifjú korában a legkiválóbb szónokok közé tartozott; s mint lelkes hazafi, sokat tett a magyarság ügyéért is. Felekezeti torzsalkodásokba sohasem bocsátkozott.

— **A magyarosodás terjedése.** Dicséretes s követésre méltó mozgalom indult meg a budapesti Demokrata-Körben *Biermann* Henrik, a kör háznagya kezdeményezésére mintegy százötven fővárosi nagykereskedő, iparos és gyáros legutóbb kötelezte magát arra, hogy nevét a legrövidebb időn belül megmagyarosítja. A mozgalomban résztvevő gyárosok, nagykereskedők s iparosok elhatározták, hogy a maguk körében mindent elkövetnek arra nézve, hogy a fővárosi kereskedők osztályában a német nyelv mint kereskedelmi nyelv, kiküszöböltesék s ennek helyét a magyar foglalja el.

— **Mészárosok az asszonyokért.** A mézárások ipartestülete könnyed eleganciával szokta tárgyalni mindazon kérdéseket, melyek a szegyhús, a tarja, a vesepecsenye és a czuvág körül felmerülnek. Különösen ez utóbbi dologban mindig meghatott volt az egyöntetűség; mert vagy adnak ők czuvágot, vagy pedig a hus árát emelik, tehát ez körülbelül mindegy. Eddig különben a mézárások testületét olyan fórumnak ismertük, mely nem is törődik egyéb problémákkal, csak a nemzetgazdaságiakkal; kivált az „adó visszahárítás” elméletében mindig annyira kiténtek, hogy sok lehetne közülök magántanára ennek a szűkebb tárgynak. Ma ellenben ezeket írja róluk a könyvmatos:

A nőkérdés megoldása felé tett egy lépést a mézárások ipartestülete minap tartott közgyűlése. Az új alapszabályokat tárgyalták ugyanis, melyben kimondták, hogy miután az ipartörvény értelmében a nők ugyis tagjai az ipartestületnek, ha iparigazolványuk van, nekik a gyűléseken szavazati jogot adnak, melyet megbizottaik utján is gyakorolhatnak.

Nem oszthatjuk ugyan a könyvmatosnak azt a merész állítását, hogy ez „egy lépés” volna a nőkérdés megoldása felé, de azért érdekes jelenségnek tartjuk a dolgot. — Látnivaló, hogy a mézárások mily nagy mértékben udvariasak, ha szavazati jogot kell adni az asszonyoknak, nem pedig olcsó vesepecsenyét.

— **Öngyilkosságok Szabadkán.** *Berkovits M. Miksa*, szabadkai kereskedő, tegnap délután öngyilkosságot követett el. Éles borotvával elmetsette a nyakát s mire észrevették, meghalt. Ugyanaz nap *Mészáros János*, szabadkai vasuti váltóőr, kit tolvajlással vádoltak, fordította a gyilkos fegyvert önmaga ellen. A szegény elől a halálba menekült. Mindkét öngyilkos holttestét a bonczterembe szállították.

— **Gurulnak a kalapok.** Akik azt mondják, hogyha tél, legyen tél, hóval beköszöntő, fagygyal teljes, azok sehogysem lehetnek az ideai téllal megelégedve. A hó olyan régen esett le és akkor is olyan kevés volt, hogy még a legöregebb emberek is alig emlékeznek rája és ha volt is fagy, de az csak olyan talmi-fagy volt, amelyet hamarosan szelidebb, enyhébb idő váltott fel. Olyan volt az időjárás, hogy a legutóbbi napok kemény időjárása alkalmából egyetértelműleg azt konstatálta mindenki: itt a második tél! S ime, alighogy kimondták ezt a nagy jelentőségű szentenciát, áprilisi bolond idő köszöntött be. A fényes aszfalt, melyen a ráhullott esőből csakhamar sarat gyur az emberek lába; az itt-ott megszakadozó felhők, melyek nyílásain levet a földre az égnek kéksége; a langyos levegő és az a bolond szél, amelyik ma boszantotta a fővárosban az embereket, éppen nem azt mutatják, mintha tél volna. Az a szél, amelyik ma lekaptá az emberek fejéről a kalapot, összevissza rángatta az asszonyok szoknyáit, kíváncsián és szemtelenül megkopogtatta az ablakokat,

ajtókat rázott, vad notákat füttyült, valóságos áprilisi szél volt. Kellemetlen, az bizonyos, de nagy mulattatására van azoknak, akik a szobából, az ablakon át vagy a kávéház nagy tükörüvegei mögül nézik. Szel urfi garázdalkodása idején az utcát. A leggyakoribb látvány ilyenkor az utca kövezetén végig guruló kalap. A kalap semmi különösét nem mutat ugyan, csak az az érdekes, hogy azok, akiknek fejéről lekerült a földre, hogyan viselkednek. A szegény ember nem sokat gondolkozik s mihelyt látja, hogy szökni akar a kalapja, uccezu neki, utána szalad, üzi-kergeti a kocsi között, nem törődik azzal, hogy el is gázolhatják és jóleső meglepődétséggel, mosolyra huzva ábrázatát nyomja a szökevényt ismét a fejére. Idősebb emberek, akik tudják, hogy nem a legszebbek, amikor futnak, csak markirozzák a futást, gondolván, hogy valamelyik kapualjban amugy is megpihen a guruló kalap és ráérnek akkor felemelni. Ezek is jól számítanak, de legjobban számítanak azok, akik a fülük hegyit se mozgatják, ha a szél elvitte a kalapjukat; legfeljebb abba az irányba mennek, de természetesen kimért, csendes lépésekkel, amerre a kalapjuk ment, de nem erőlködnek, mert tudják, hogy nem vész el az a kalap. Mindig vannak az utcán előzékeny és jószívű emberek, akik önzetlenül a mások kalapja után iramodnak, el is csipik és akkor barátságos mosolygással nyújtják át jogos tulajdonosaiknak. Ezek az urak számítanak a leghelyesebben: a munkát másnak hagyják, de a gyümölcse az övéké. Akiknek nagy hajlandóságuk van a filozofálásra, azok sok bölcs dolgot süthetnek ki, látván a guruló kalapokat és a tulajdonosaik különböző viselkedését.

— **Körözött főszolgabíró.** *Rábiu Radován*, Szerémszég megyei járásának főszolgabírája, mint levelezőnk írja, néhány hét óta nyomtalanul eltűnt. Sem föltes hatósága, sem hozzátartozói nem tudják, miért és hová tűnt el, mert *Rábiu* hivatalos teendőit pontosan végezte és családjában sem volt semiféle vizsálya. Valószínűnek tartják, hogy a szolgabíró, aki ideges ember volt, hirtelen örülési roham fogta el és ilyen állapotában öngyilkosságot követett el valahol.

— **Szavadzei rablóhírtörténet.** *Pulszky Géza* császári és királyi kamarás, földbirtokos *Andrássy* uti lakásán — mint megírtuk — a szekrényeket tegnap éjjel feltörve találtak s nagy halom ékszer, és ezüst evőeszköz hiányzott. Az inas, *Hornyák István*, megkötözve fetrengett a szalon és az előszoba ajtajában s azt mondotta, hogy két fiatal ember és egy uriasan öltözött leány voltak a rablók. A rendőrség előtt mindjárt gyanus volt a dolog s a vizsgálat során a gyanu alaposnak is bizonyult. *Hornyák* az elveszett holmit tegnap este maga vitte le *Eichenbaum* Izsák 503. számú hordárhoz, ez zálogba tette s a pénzt átadták egy *Sikety János* nevű házmesternek. A zálogcédulát ma felküldték volna *Pulszky*knak. A hordárnál meg is találták a levélborítékot is, amelyet e végből előre elkészítettek. Az inast és a hordárt is tartóztatták.

— **Csodálatos történet.** Egy horvátországi községből csodálatos esemény hírének írja meg nekünk levelezőnk. *Ahajszkog-Trtnikán* meghalt *Ploščica* odaváló lakos felesége. A fiatal asszony holttestét koporsóba tették és nagy néptömeg részvételével a temetőbe kísérték. Utközben a halottvívőket különböző zaj állította meg utjukban: úgy érezték, mintha a halott megmozdult volna a koporsóban. Letették a koporsót és csodálatos tapasztalatukat elmondották a gyászolóknak, akik közül a csuda hallatára a legtöbben hősiesen futni kezdtek. A koporsó fedelét azután felszakították és akkor azt látták, hogy a halott asszony mellett egy halott gyermek fekszik a koporsóban. A nagy rázás következtében ott született szegény a leszögezett koporsóban.

— **Csalás hamis bankóval.** Az újvidéki rendőrség — mint levelezőnk írja — elfogott tegnap egy *Silics* Száva nevű körömfönt csalót, aki hamis bankókat készített. Lépre csalt egy szegény paraszt embert, akitől 55 forintot csalt ki, azalatt az ürügy alatt, hogy ad majd érte 550 forint hamis pénzt. A paraszt, miután az ígért pénzt nem kapta meg, feljelentette a csalót, ki most az újvidéki törvényszék fogházában van.

— A kut halottja. *Dombovári* levelezőnk írja: *Hercz* Henrik nagyszékelyi lakosnál szót a zene ma éjjel, mivel lakodalom volt a házában; a jókedvű fiatalság vigan járta a tánczot, közbe-közbe nagyokat kurjantva. Egyszerre csak rémes sikoltás vegyült a kurjongatások közé, a zene rögtön elhallgatót és mindenki az udvarra futott, ahonnan a sikoltás hallatszott. Keresés közben az udvar közepén levő kutból győné nyüzsgörgés volt hallható. Az udvaron levők oda siettek és legnagyobb rémületükre a kutban egy leányt láttak fuladozni. Nagy fáradtsággal kibuzták a kutból a leányt, kiben *Vémond* Konrád 7 éves *Erzsi* nevű kis leányát ismerték fel. A leány ekkor már meg volt halva. A kis *Erzsi* úgy került a kutba, hogy a kutnak nem lévén kárja, belezuhant. Ez eset után természetesen megszűnt a muzsika a lakodalmas háznál. A *gyönki* járásbíróság vizsgálatot indított, hogy megtudja, ki felelős a balesetért.

— A rablógyilkosok. Még 1896. október 26-án *Ónodon* gyilkosság történt, melynek tetteseit akkoriban nem tudták kézrekeríteni. Egy özvegyasszony, *Varga* Andrásné élt egyedül jó módban saját házában. A nevezett napon a szomszédoknak feltűnt, hogy a korán kelő szorgos özvegyasszony nem mutatkozik az udvaron. Átmentek a házába, keresték az asszonyt, míg végre az istállóban egy gerendára felkötve megtalálták. A gyanúkok alapján négyöt embert is letartóztattak, azonban mindnyáját szabadon kellett bocsátani. Végre nagysokára egy *Soós* Mihályné nevű asszony vezetett a gyilkosok nyomára. Ennek feljelentésére elfogták ifj. *Szabó* Jánost, aki *Matusz* György csendőr-örsvezető előtt hetekig tartó vallatás után bevallotta, hogy az ő édes atyja, id. *Szabó* János és *Kis P. István* fojtották meg, azután felkötötték a vagyonos özvegyet, kit aztán kirabolnak. Ifj. *Szabó* János a gyilkosság végrehajtása alatt künn őrt állott az udvaron. E rablógyilkossági ügyben, amelyben a fiu az apja ellen fog vallani, a jövő héten lesz Miskolcson a végtárgyalás.

Naptrend.

Naptár: Szombat, január 29. — Róm. kath.: Szál. Fer. A. — Szobtatás: Juventin. — Görög-orosz 1898. (január 17.) N. Antal a. p. — Zsidó: Schebat 6. Schebat. Bo. — Nap kel 7 óra 16 perczkor. — Nyugszik: 4 óra 40 perczkor. — Hold kel: 9 óra 55 perczkor reggel. — Nyugszik: 3 óra 20 perczkor délután. A horvát miniszter fogad 8—10 óráig. Az országos díjok-egylet közgyűlése délután 3 órakor saját helyiségében. (Gyár-utca 2.) Felolvasás a malomtisztviselők egyesületében tartja a Kelet élet és árviszonyairól Kovács Gyula kir. tan. este 8 órakor. A magyar pedagógiai társaság évi nagygyűlése az Akadémia heti üléstermében délután 5 órakor. Tiszti kaszinóból a Károly-kaszárnyában. A Ludoviczeum házibálja. Önkéntes tűzoltók nagy bálja a Vigadóban. Az I. budapesti betegsegélyező- és temetkezési egylet táncmulatsága a Fácánban.

Egy bíró szökése.

A büntető törvényszék épületében ma szájról-szájra járt az a hihetetlenül hangzó hír, hogy a bírói karnak egyik fiatal tagja — megszökött. Hétfőn megházasodott, kedden megkapta a hozományt s már csütörtökön állóztetben, álszakállal megszökött a fővárosból, itt hagyva fiatal feleségét a szegényben, a kétségbeesésben.

A századvegi bünkrónika egy újabb esettel gazdagodott.

A visszaeső tolvaj, aki lop, mert nem akar dolgozni; a sikkasztó, akit a kínálkozó alkalom bünbe sodor; a gyilkos, akinek a nyomor vagy a leküzdhetetlen szenvedély adja kezébe a fegyvert, mind megszökött alakja a bünkrónikának, de ennek a bírónak az esete ritkaságszámba megy és megütközést kelt mindenfelé.

Gallovich Viktor tartalékos huszártisztról, törvényszéki albiróról van szó, akinek egy év óta az *Eötvös-utca* 33. számú házában, *Dózsánénál* volt a garszon-lakása. *Gallovichot*, aki apai örökségét már régóta elköltötte, folyton zaklatták a hitelezők és adósságai miatt már esztendőkre le volt foglalva a hivatalbeli fizetése. Lakására is egyre jártak az ügyvédek.

A múlt szombaton *Gallovich* nem jött haza. Nem is igen jöhetett, mert szombaton

reggel tizenegy órakor a terézvárosi plébánia-templomban megesküdött egy dúsgazdag fővárosi háztulajdonos leányával. A házasság olyan esőndben történt, hogy az albiró bátyja is csak egy órával az esküvő előtt értesült róla. Az új házaspár éves lakást bérelt a *Rottenbiller-utczában*, de mivel oda csak február 1-én költözhetek volna, egyelőre a *Vadászkürt* fogadó egyik másodemeleti szobájába mentek lakni.

Dózsáné keddig hirt se hallott a szobaura felől. Kedden délután azonban egy egész csapat hordár vonult be hozzá és hatalmas bőröndökben hozta *Gallovichnak* minden zálogba tett holmiját. Éjjel után maga *Gallovich* is előkerült. Elegánsan jött és felköltötte *Dózsánét*.

— Megházasodtam, mondta az asszony-nak egész ridegen, és eljöttem, hogy kifizessek mindent.

Százhusz forintot adott át *Dózsánénak*, hogy abból fogja le az öt megillető 60 és egynehány forintját, a többivel pedig törleszse a sürgősebb számlákat. A régi kofferjeit is neki ajándékozta, három új bőröndbe pedig becsomagolta mindenét. Reggel 6 órakor fiakert hozatott és a holmival együtt elhajtatott.

A fiatal menyecske pedig ezalatt várta a férjét a *Vadászkürtben*. *Gallovich* kedden éjjel azzal a kifogással ment el a feleségétől, hogy éjszakai esküdtzéki tárgyalása van és reggelre visszajön.

De nem jött délig sem. Az asszonyka a törvényszéki palotába sietett. Ott azt mondták neki, hogy *Gallovichot* két nap óta nem látták, az esküdtzéki tárgyaláson sem volt ott. Ijedten futott *Dózsánéhoz*, aki meg azt felelte, hogy hirtelen elköltözött és nyilván elutazott.

A kétségbeesett fiatal asszony sirva futott vissza a szállodába és az egész éjjel várta a kapu alatt az urat. Még a portás is megsajnálta. Ma reggel aztán, amikor tisztában volt a szomorú valósággal, visszament a szüleibe és elmondott mindent. Főlkereste *Gallovich* bátyját, akinek a király-utczában van az ügyvédi irodája és már ott találta az albiró másik fivérét, *Gallovich* ócsai szolgabíró is.

Igy adják elő *Gallovich* bíró szökésének híret. Megemlítjük, hogy *Gallovich* e hónap 4-én egy hónapi szabadságot kapott, amely szabadságideje február hó 4-én jár le.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* *A toloncz*. A „*Toloncz*” *Tóth* Edének legsilányabb műve, amelyet ma minden külvárosi színház dramaturgia visszautasítana. Tudjuk, hogy *Tóth* Ede írta a „*Falu* rosszá-t is és hogy a „*Kongas* vén robotos . . .” igen poétikus monológ. De megírta a „*Toloncz*”-ot is. Mesésen boldog idők voltak azok, midőn a „*Toloncz*”-ból szinpadhi híresség lehetett. A gondolatnak és az izlésnek mekkora nyomora kapott itt menhelyet! Irodalmunk és népszinmű-irodalmunk nem tudja eléggé megbecsülni, hogy erről a színvonálról „lehanyatlott.” A „*Toloncz*” mai népszínházi reprise-e alkalmából mondjuk el ezeket: mert ennyivel mégis tartozunk a *Rátkay* Lászlóknak és *Gerő* Károlyoknak. Persze *Blaha* Lujza az ő *Liszka* szerepét meghatóan szépen játszotta. Beszédének édes zenéje és végtelen bája ma is belopódzott minden szívbe. *Horváth* Vince kitűnő *Mravcsákjának* és *Kiss* Mihály derék *Vágó* Miklósnak is szólott a tele nézőtér elismerése.

* *Konti* új operetteje. A Népszínház legközelebbi ujdonsága *Konti* József operetteje *A talmi hercegnő* lesz, mely a jövő héten kerül színre. A főszerepeket *Blaha* Lujza, *Hegyi* Aranka, *Bárdi* Gabi, *Csatai* Zsófi, *Vidor*, *Németh*, *Solymosi*, *Raskó* és *Ujvári* játssza.

* *Dupla* feleség. *Bokor* Józsefnek ez a 3 felvonásos énekes bohózata kedden, február 1-jén kerül először színre a Magyar Színházban.

* *A Vigszínház* ujdonsága. A *Nőszabó*, *Georges Feydeau* háromfelvonásos bohózata lesz a Vigszínház legközelebbi ujdonsága.

* *Mikroys* ezredes. *Eperjesi* levelezőnkől halljuk először ezt a magyartalanul hangzó nevet. Mert *Mikroys* V. ezredes az ott állomásozó 67-ik gyalogezred parancsnoka. Ehbe a rovatba úgy kerül bele, hogy felcsapott színházi maecenásnak. Bebizonyította, hogy a fegyverzaj közt nem kell elnémul-

nioknak a muzsáknak, mint ahogy a latin példaszó tartja, mert a kardcsörtetés és a színházi taps nem adnak disszonanciát. Ez a kitűnő ezredparancsnok tudta azt, hogy *Pölgár* Béla szintársulata már negyedév óta a legrosszabb viszonyok közt van. Most, hogy *Török* Irma, a nemzeti színház művésznője, ott vendégszeropelt, *Mikroys* ezredes megtette azt, hogy a helyőrség egész tisztikarát valóságos fölbujtogatta, hogy ezen az estén menjenek el a színházba, 579 közkatonára számára pedig ő maga vásárolta meg a jegyet. És a színházban több lón a katonára, mint egy játékosbolt skatulyáiban. A civil mind kiszorult a nézőtérrel és ezuttal senki sem sajnálta a militarizmus tultengését. A czukrászda üvegajtáján pedig olvasható volt az, hogy a jegyek erre az estére mind elfogytak. A *Delpit* Albert regényében mondja a kis markotányos: „Ezredes ur, ezt jól csinálta! . . .”

* *A téli tárlat mérlege*. A képzőművészeti társulat választmányának mai ülésén, amelyen gróf *Andrássy* Tivadar elnökelt, jelentést tettek a téli tárlat eredményéről. A kiállítás összes bevétele 9025 forint volt, a fizető látogatók száma pedig 29,617. Az eredmény a régi műcsarnokban rendezett utolsó magyar kiállításával szemben rendkívül kedvező, a mennyiben akkor a bevétel csak 2369 forint, a látogatók száma pedig 7727 volt. Ami a vásárlásokat illeti, a téli kiállításon elkelt összesen 80 mű 30740 forint értékben, ebből esik a kormányra 15 mű 13,100 forint értékben, magánosokra 46 mű 10,570 forint értékben, a társulat nyerő tagjaira 19 mű 7070 forint értékben. Ezzel az eredménnyel szemben a régi műcsarnokban rendezett utolsó magyar kiállítás alkalmával a vásárlások egész összege csak 5367 forintot tett. Az 1899. év utolsó negyedére a társulat átengedi az új műcsarnok helyiségeit a párisi kiállításra szánt művek összegyűjtésére; az előbírálati juryt ez alkalomra a magyar művészek összesége fogja választani. A társulat hajlandó az utolsó tíz év alatt befejezett kiválóbb művészi alkotások megszerzésében a párisi kormánybiztosságot támogatni. A tagok közt az idén 22 nyereséértékre felosztva 7500 forint értékű műveket fognak kisorsolni. A Lotz ünnepség költségeire 300 forintot szavaztak meg.

* *Nemzeti zenede*. A Zenede mai hangversenyére a vigadó kisterme zsufolásig megtelt. A bemutatkozott növendékek tulajdonom része igen szép készütségről tett bizonyosságot. *Schwarz* Sylvia, *Langraf* Renée, *Frenreisz* Pál, *Szigethy* Dezső, *Graner* Antonia és *Sebes* Vilma buzdító és elismerő tapsokban részesültek. A zenekar *Jámor* Jenő finom szerenádját adta elő *Gobbi* Alajos jeles vezénylete mellett.

* *Hangverseny*. *Szántó* Dezső zongoraművész pénteken, február 4-én. a Vigadóban hangversenyez. Műsora a következő: *Bach*-Tausig: *Toccata* és *Fuga*; *Beethoven*: *Szonáta* (Fis-Dur). *Chopin*: *Allegro de Concert*; *Brahms*: *Rhapsodia* (G-mol); *Schubert*: *Moment musical* (F-moll); *Csajkovszky*: *Liszt*: *Onegiu-Polonaise*; *Liszt*: *Lucrécia-ábránd*. Jegyek válthatók *Méry* Bélánál.

* *A budai zeneakadémia estélye*. A budai zeneakadémia február 3-ikán a Vigadóban hangversenyt rendez. A műsoron *Mozart*, *Volkmann*, *Dubois*, *Denza* és *Fuchs* zene- és énekkari művei szerepelnek.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* *Külföldi bírálat magyar találmányokról*. Kezünkbe jutott egy francia szak-folyóirat: „*Archives provinciales de Chirurgie*” januári füzete, melyben dr. *Lefort*, a francia hadsereg egyik jeles törzsorvosa, a millenáris kiállításra a vörös-kereszt-egylet által bemutatott újításokat a tábortéri sebészet terén tüzetesen és igen sikerült rajzok kíséretében ismerteti. A kiváló szaktudós sorba veszi a tábortéri kórházat, a műtőszoba berendezését és mindazon műszereket, melyek kiválóan a golyó kutatására szolgálnak; tüzetesen leírja és bírálja ezeket azon megjegyzéssel, hogy ezen mintákat a francia kormány figyelmébe ajánlja. Megjegyezzük, hogy a szakférfi kormányja által volt a kiállítás illető osztályának tanulmányozására kiküldve és hivatalos jelentését ugyanily értelemben tette meg. Nagy dicsérettel halmozza el mindezen újítások föltalálóját: dr. *Farkas* Lászlót, ki, tudtunkkal, európai tekintély e téren és egyike azon ritka embereknek,

kik a magyar tudománynak elismerést tudnak szerezni a külföld legavatottabb szakemberei előtt is.

• **A tetemnéző.** Egy ismeretlen olvasónktól ezeket a sorokat kaptuk:

Tisztelt újságíró urak!

Én vagyok Budapesten az az egyetlen magán-detektív, aki nem a családi titkokat figyeli meg, hanem az újságírókat. Ilyen szempontból ismerem az önk erényeit és hibáit és nem akarok ugyan hizelegni, de annyit mondhatok, hogy végre önk is csak emberek, tehát az ugynevezett serpenyők önkéknél is egy magasságban állnak van annyi erényük, amennyi hibájuk van.

Kérem tehát, ragaszkodjanak ehhez a kifogástalan állapothoz és ne gyarapítsák a hibáikat, mert akkor igazán mindjárt felbillen a serpenyőjük. Alkalmat ad nekem erre a kérelemre az, hogy önk már megint bántják az édes hazai nyelvet és így visszaélnék azzal az előnyös helyzettel, hogy nemcsak a holt nyelvek, hanem az élő nyelvek sem ütik vissza az embert. A kezemből van ugyanis egy este megjelenő újság, mely azt írja, hogy a szerencsétlen Gubert Bettit, akit ma délben elgázolt a 107. számú villamos kocsi, bevitték a *tetemnézőbe*. Tisztelt uraim, mi ez már megint? A törvényszéki orvostani intézetet méltóztatnak talán gondolni?! Hisz ott nem az a fő, hogy nézik a tetemet, hanem az, hogy felboncolják. Tetemnéző!...

Mint magán-detektív megcsiptem a borzasztó szót és ezennel bemutatam önknek okulás és példa végett. Azután viszem magammal odébb. Hová viszem? Elviszem a tetemnézőbe; mert meghalt ő már születésekor. Még mielőtt elgázolhatta volna a 107. számú villamos kocsi.

Tisztelettel:

R. F.

könyvvezető.

R. F. könyvvezető ur bizonyosan azért fordult mihozzánk és nem oda, ahol a „tetemnéző“ megszületett, mert oda még magasabb állású hivatalnokok is hiába fordulnak ilyen panaszokkal. Példa rá Dóczy Lajos.

FŐVÁROS.

(Küldöttség a miniszterelnöknél.) A Pest-Szent István egyesület tizenkét tagu küldöttsége tisztelgett ma Hentaller Lajos képviselő vezetése mellett báró Bánffy Dezső miniszterelnöknél. Hentaller felhívta a miniszterelnök figyelmét a most alakuló új városrészre és a támogatását kérte. Felkérte arra is, hogy a tervezett magasépítésű és földalatti vasút létesítését, amely elé a székesfőváros unos-untalan akadályokat gördít, előmozdítsa. Báró Bánffy Dezső élénken érdeklődött az új városrész iránt és megígérte, hogy figyelemmel kíséri majd annak a fejlődését és a vasút ügyében is megtesz mindent, ami hatalmában áll.

(A kelemenföldi és lipótmezei közúti vasút.) A kereskedelmi miniszter kiadta az engedélykiratot a *kelemenföldi és lipótmezei* vonalra vonatkozólag. Miután a budai belső közúti vonal már a múlt évben lett engedélyezve, ezzel a budai nagy villamos hálózat létesítése is biztosítva van. A fenti hálózat építési tőkéje 6 millió forinttal lett megállapítva, mely összegből körülbelül 2 millió forint forgalmi eszközökre fordítandó. Tekintettel a közúti forgalomnak fokozatos fejlődésére és az ennek folytán szükséges berendezés-kiegészítésekre, a társaság egyidejűleg 3 millió forint építési tartalék beszerzésére is lett kötelezve. Az engedélyezési tárgyalás során a főváros, érdekei megóvása szempontjából, azt kívánta, hogy az építési tőke kötvények kibocsátása által fedeztessék. A kormány azonban a részvények kibocsátását engedte meg a társaságnak. A kormánynak ugyanis itt is az az álláspontja, amit a magyar törvényhozás általában a vasutakra nézve törvénybe is íktatott, hogy tudniillik a vasutaknak az építési tőke beszerzése céljából kötvénykibocsátás csak akkor engedtetessék meg, ha ezen kötvények valóban *elsőbbségi kötvények* jellegével bírnak, ha azoknak kamatoztatása és törlesztése hozzájárulásos, állami vagy községi szubvenziók által biztosítva van. A kormány ezenfőlül *vasutaknál* az építési tőkének kötvény útján való beszerzését csak akkor találja indokoltnak és megengedhetőnek, ha

ezen kötvények biztosítva vannak és az ingatlan biztosíték jellegével bírnak, azaz csak akkor, ha ezen kötvények a központi telekkönyvekben bejegyeztek. Közúti vasutaknál, amelyeknél mindeme kellek hiányzanak, a kormány, az ország hitelének szem előtt tartásával, rendszerint nem ismer el más fedezési módot, mint részvénykibocsátást.

(Az új hid.) A kereskedelmi miniszter az esküdtéri hid építését már meg akarja kezdeni. Emiatt megsürgette a fővárosnál az építéshez szükséges partrész átengedése iránt való intézkedéseket. Amint ezek megtörténnek, azonnal hozzá fognak a munkához.

(Csendőr-kaszárnya.) A belügyminiszter nagy csendőr-kaszárnyát és csendőr lovasiskolát épített. Erre a célra 2000 négyszögöles területet kér a fővárostól.

A magánzálogházakról.

A főváros törvényhatóságának iparügyi bizottsága ma délelőtt a magánzálogházakkal foglalkozott. Ezzel megmutatta, hogy érdeklődik a közönség és a rendőrség dolga iránt, mivel a magánzálogházak főképpen a vásárló közönséget és a rendőrséget illették annak szomorúságot, ennek pedig bosszúságot okozván.

Az iparügyi bizottság átlag évenként egyszer szánja rá magát, hogy a kérdést feszegetse, okoskodik a megoldáson néha fél órát, néha két órát, mint épen ma délelőtt, aztán beleun a „munkába“ s abbahagyja, mint épen ma délelőtt Egy-két év múlva aztán előlről kezdik.

A bizottság tagjainak ugyanis nehéz az intézkedés! Mert a zálogházas választ, aki pedig rászorul, az rendesen községi választói jog nélkül lézeng.

A főváros legutóbb az értékpapíroknál 8, az ékszereknél 12, az ingóságoknál 15 százalékban állapította meg a zálogházi díjakat. A kereskedelmi miniszter ezt *is sokalja* s azt is kifogásolja, hogy megengedi a főváros hatósága a zálogosnak, hogy egy hónapra esedékes zálogdíjnal többet szedjen, holott ezt a törvény erősen tiltja s egy hónap eltelte után csak napok szerint számíthatnák föl a díjakat.

Az iparügyi bizottság ma azt mondta a miniszter humánus felhívására, hogy a kamatlábat a zálogházaknál leszállítani *lehetetlen*, mert tönkre mennek a magánzálogháztulajdonosok. De hogy azt ne higgyék, mintha a nagy közönség iránt való jóindulatban szűkölködnék, vagy pedig, hogy a miniszter felhívását nem respektálja, stilizált egyet a régi megállapodáson. Eszerint az öt forintnál kisebb zálogtárgyak után egy hónapra 24, kettőre 18 százalékos kamat, azután pedig 15 százalék jár. A tanácsi ügyosztály javasolta így s a bizottság *Lung György* tanácsnok elnök, *Földváry Antal* előadó és *Schwarcz Lajos* felszólalása után el is fogadta. Azt a módosítást tette még hozzá Thék Endre javaslatára, hogy írjon fel a főváros a kereskedelmi miniszterhez, tartassa nyitva a magánzálogházaknál sokkal olcsóbb állami zálogházakat egész nap.

A *valódi zálogházakból visszamaradt ékszerek* kerültek ezután szóba, amelyek a hivatalos körök közül eddig csak a rendőrséget foglalkoztatták. A könnyen hívó publikum ugyanis gyanútlanul megy azokba a boltokba, ahol zálogházakból visszamaradt ékszerekkel kereskednek, abban a hitben, hogy kissé kopott, de valódi arany, ezüstneműt vásárolhat olcsóbban, mint az ötvösnél. És hamis aranyat, hamis ezüstöt varnak a nyakába. A bizottság felhívja a kerületi előjáróságokat, tiltsa meg a kereskedésnek s a meg nem engedhető konkurrencziának ezt a módját.

Végül a magánbankok visszaéléseire nézve abban állapodott meg a bizottság, hogy ezt az üzletet is az engedélyhez kötött iparágak közé soroltatja.

A *pénzügyi és gazdasági bizottság* ma délután *Matuska* Alajos alpolgármester elnöke alatt ülést tartott, melyen több kisebb jelentőségű ügy mellett szóba került az új *József-műgyetem* telkének kérdése. A kultuszminiszter ugyanis felhívta a fővárost, hogy a *József-műgyetem* elhelye-

zésére engedje át a Lágymányoson 2117. és 2118. számok alatt levő 856 négyszögölyni telkét. A telekadó albizottság a telek forgalmi értékét négyszögölyenkint 80 forintban állapította meg. A mai ülésen a bizottság többsége a telekadó albizottság javaslatához képest a négyszögölyenkint való 80 forintos árt elfogadta.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Az aninai zendülés.** Fehértemplomból sürgönyzik lapunknak, hogy az annak idején nagy port fölvert zendülés dolgában ma hozott ítéletet a törvényszék. *Well* Jánost, *Bilek* Mihályt, *Kapis* Györgyöt és *Müller* Istvánt *hat-hat havi börtönre*, *Hilovszki* Jánost és *Vodranka* Máriát *két két hónapi fogházra*, *Kratin* és *Lung* vádlottakat *nyolcz-nyolcz napi fogházra* ítélte. A többi tiz vádlottat fölmentették.

— **A komikus tragédiája.** A múlt év elején általános részvét mellett kisörték ki pályatársai a temetőbe *Friedrich* Károlyt, egy budapesti dalcsarnok kedvelt komikusát, akinek tragikus halála általános föltűnést keltett. Egy este ugyanis hazatért a lakásába, ahol a vele együtt lakó szeretőjével, *Ella Ferry* énekesnővel szóvitába elegyedett. Az énekesnő a czivódás hevében oly vigyázatlanul tette az égő lámpát az asztalra, hogy az darabokra tört, a kiömlő petróleum lángja pedig meggyújtotta *Friedrich* ruháját, aki égési sebeibe harmadnapra belehalt. A komikust már eltemették, amikor egy névtelen levél érkezett a rendőrséghez. Azt írta benne az ismeretlen, hogy a szerencsétlenség nem véletlenül történt, mert a lámpát *Ferry* haragjában *Friedrich*hez vágta. E névtelen följelentés alapján az ügyészség gondatlanságból okozott emberölés miatt vádat emelt *Ella Ferry* ellen. Ma volt ebben az ügyben a végtárgyalás *Czárán* István királyi ítélőtáblai bíró elnöke alatt. A vádat dr. *Mészáros Tivadar* királyi alügyész képviselte. A végtárgyaláson a védelemnek sikerült kimutatnia, hogy a vádlott a szerencsétlenség idején nem lehetett bezámítható állapotban. A törvényszék a vád megállapítására egyekként sem tartotta elegendőnek a névtelen levelet s mivel az orrosszakértői vélemény is inkább a vádlott védekezését tette valószínűvé, *Ella Ferry*t fölmentette. Az ítélet jogerős.

— **Pörbe hívott herceg.** *Reuss* Henrik herceg, az uralkodó *Reuss* család tagja, sokat beszéltet magáról. Pazarlásai miatt néhány évvel ezelőtt gondnokság alá helyezték, utóbb pedig, mint idegbajost, egy németországi hidegvizgyógyintézetbe szállították. Ott tartózkodik most is. A beteg herceget azonban még most is egyre zaklatják a hitelezői. Időközönként fel-felbukkan egyik-másik a *Budapesti Közlöny* hasábjain is, hogy *Reuss* herceget pörbe hívja. A *Budapesti Közlönyben* ma a következő idézet olvassuk:

A homonnai kir. járásbíróóság közhírré teszi, hogy dr. *Török* Béla ügyvéd által képviselt *Jacob* et *Josef* Kohn bécsi gyáros czég felperesnek *Reuss* Henrik herceg greizi lakos (Németország) alperes elleni sommás visszahelyezés iránti keresetének sommás tárgyalására 1898. évi február hó 12. napjának délelőlt 10 órája ezen bíróság élé *Palota* község bírójának házához kitűzetett és a külföldön lakó alperes részére az esetre, ha a vétív kellő időben be nem érkeznek, *Kelemen Kálmán* ügyvéd ügygondnokul kirendeltetett.

Felhívatik ennél fogva alperes, hogy ügyének czélszerű védelme iránt a részére kirendelt ügygondnokot kellően utasítsa vagy a tárgyalásra személyesen, avagy más megbízott által megjelenjen, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Pettkó László bűnpöre.

— A végtárgyalás második napja. —

A mai folytatolagos tárgyalást *Tokaji Nagy* Kálmán kihallgatásával folytatták. Azt vallja, hogy *Pettkó László* lakásának padlásán körülbelül négyszáz darab kiselejtezett könyvet látott. Ezt meg is mondotta annak idején a vizsgáló bizottságnak.

Gogolák számtanácsos az elnök kérdésére megjegyzi, hogy a kiselejtezett kiadványok értékesek voltak.

A vádlott viszont azt állítja, hogy a kiselejtezett példányok javarésze értéktelen volt. A rakárt különben három nap alatt kellett átvennie, s nem

is tudhatta, hogy az átvételkor mennyi könyv volt benne.

Az elnök: Hát miért vette át leltár nélkül?

A vádlott: Mert én csak hivatalnok vagyok, akít köt a szubordináció. A miniszteriumban az az első, hogy „*Mau! halten, oder weitergehen!*”

Az elnök: Nem úgy van az! Mi volt az oka a kiselejtezésnek?

Gogolák: Mert a szerkesztőség panaszkodott, hogy kicsi a raktár, sok hasznavehetetlen példány halmozódott össze. A belügyminiszteriumban aztán meghatározták, melyik évfolyamból mennyit kell kiselejtezni.

Eötvös Károly védő: Nagyságos elnök ur! Ez a tanu azt mondja, hogy a kiselejtezett példányok értékesíthetők, konstátálom, hogy a tanu *alacsony műveltségénél fogva*...

Az elnök: Megtiltom a védő urnak, hogy a tanuról bírálatot mondjon.

Eötvös Károly: Én azt akarom tudni, hogy a kiselejtezett példányokból mennyit értéke itettek és ki értékesítette.

Gogolák: Sajnálom, hogy erről nincs jegyzék, de nem is lehetett megállapítani. Erre vonatkozólag sehol könyv, vagy jegyzék nem volt. A jelenlegben szóltam arról is, hogy miért nem állapíthattam meg, hogy a kiselejtezett példányokból mennyit adtak el.

Az elnök: Nekem elég a tanu jegyzéke, mert arra tesz esküt, amit mond.

Gogolák: Mint corpus delikti-t mellékeltem az iratokhoz a jegyzéket...

Eötvös Károly: Mi az a corpus delikti? Mi köze hozzá?

Gogolák: Azért mondtam, hogy corpus delikti, mert mikor Pettkó urat rajtaérték, hogy a raktárba példányokat csempészett, e jegyzéket is megtalálták, melyre Pettkó jegyezte a kiselejtezett példányokból értékesített törvényeket.

Eötvös Károly: Miből hozta ki a hatezer forint kárt?

— A czimlapon kitüntetett ár alapján.

Szepessy bíró: A hatezer forint áru kiselejtezett példányokat hol találták?

Gogolák: A raktárban, pinczében, csomagoló helyiségben.

— Most már mondja meg nekem, hogy a kiselejtezett példányokból mennyit adott el Pettkó?

— Ezt határozottan nem tudom, a szerkesztőség két emberének jegyzőkönyvi vallomásából állapítottuk meg hozzávetőleg.

— Tehát arra nincs bizonyíték, hogy mennyit adott el Pettkó?

Atányi ügyész: Két tanu vallomása!

Eötvös (Gogolákhoz): De hát mi alapon csinálták a vizsgálat eredményéről szóló jelentést?

Gogolák: (Hallgat.)

Szepessy bíró: Kérem tanu ur...

Az elnök: A védő urnak van joga kérdezni.

Szepessy bíró: De kérem, azt hiszem a bírót illeti az elsőség.

Az elnök: De én a védő urnak adtam a szót; (a védő hozza) tessék védő ur kérdezni.

Eötvös: Bocsánat, a bíró urat illeti a kérdés.

Az elnök: Az más, ha ön átengedi a kérdés jogát.

Szepessy: Köszönöm... nincs kérdésem.

Eötvös: De hát miből állapították meg a kiselejtezett példányok értékét?

Gogolák: Mondtam már, hogy a vizsgálat adataiból és az én személyes tapasztalataim alapján.

A vádlott: A tanácsos ur mindig precíz jegyzékről beszél, de hát hol van? itt nincs, mert ez a jegyzék nem tünteti ki pontosan a kiselejtezett példányok jegyzékét. Azt mondja a tanácsos ur, hogy a kiselejtezettek értékesíthetők voltak, hát hol az a jegyzék, mely a kiselejtezettekben állítólag visszacsempészett példányokról szól?

Az elnök: Mondtam már, hogy ilyen jegyzék nincs!

Szaplonczai Mihály belügyminiszteri szám-tanácsos kihallgatása következett.

Elnök: Szakszerű vallomást akarok a kiselejtezési műveletről.

— A lipót-utcai raktárból elvittük a vas-utcaiba s ott két-három nap mulva szétépték.

— Tehát a kiselejtezett példányokhoz többé a szerkesztőség nem férhetett.

— Nem, mert ezek aztán a papírmalomba kerültek, vagy megsemmisítették.

— Mikor volt módjában Pettkónak a kiselejtezett példányokból 6000 forint értékűt félretenni?

— Csak a kiselejtezés után, vagy a kiselejtezés proccszusa alatt.

— Mi módon?

— Azt nem tudom.

— Volt-e a kiselejtezett példányoknak értéke?

— A miniszteriummal szemben felesleges példányok voltak, de bolti ára azért még volt harmadik személyekkel szemben, természetesen bizonyos százalék levonásával.

— Tehát mindig piaci árral bírtak.

— Csak csekély része volt kelendő, de a tót, olasz, oláh nyelvű törvények abszolúte semmi értékkel sem bírtak.

— Látta ön azokat a példányokat, melyeket Pettkó visszacsempészett?

— A nemzetiségi kiadásokból volt ott sok példány, ezeket pedig nem igen lehetett értékesíteni.

Az elnök (Pettkóhoz): A vizsgálat folyamán megállapították, hogy 1883-tól 1898-ig a nyomda által szállított nyomtatványokból 1987 forint ára hiányzik. Elismeri ezt a hiányt?

A vádlott: Nem.

Az elnök: Ön a vád szerint megrendelt kiadványokért 651 forintot vett át és a kiadványokat nem küldte el a megrendelőknek.

A vádlott: Nem lehetett a könyveket expedálni.

Az elnök: De hát hol a pénz?

A vádlott: Ott van a 6000 forint biztosíték; ebből kifutja a 651 forint.

Az elnök: Ki vett át még pénzt?

Pettkó: Tokaji Nagy, a segédszerkesztő, aki mindig járt a miniszteriumokba, a kormánynak fizetett ágense volt.

Az elnök (Tokaji Nagyhoz): Ön vette át az érkezett pénzküldeményeket?

— Igen, de átadtam Pettkó urnak.

— Tudja azt, hogy 651 forint érkezett a szerkesztőségbe s ezekért nem küldtek el példányokat?

— Igen, de nem is lehetett elküldeni, mert ekkor még meg sem jelentek a megrendelt törvények.

Az elnök (Pettkóhoz): Kinek számolt el a pénzzel?

Pettkó: Senkinek. Én egész más okok miatt távoztam el Budapestről, nem az elszámolástól való félelem miatt.

Az elnök (Tokaji Nagy Kálmánhoz): Mikor kellett volna Pettkónak elszámolni?

A tanu: Csak az év végén!

Szepessy bíró: Konstátálom, hogy a kimutatásban Pettkó terhére irt példányok abban az időben meg sem jelentek még. Ezek is tót nyelvű törvények voltak!

Eötvös: Ön tartotta rendben a megrendelő leveleket?

Tokaji Nagy tanu: Én is. Az asztalfiókban tartottam az el nem intézett megrendeléseket.

Szepessy bíró (vádlotthoz): Hová tette azokat a pénzeket, amiket Tokaji Nagytól átvett.

Pettkó: Otthon a Wertheim-szekrénybe, mert a szerkesztőségben nem volt elég biztos helyen.

Az elnök (Tokajihoz): Pettkóhoz is érkeztek reklamációk a megrendelt törvényekre vonatkozólag?

— Igen, de hiába reklamázták, mert még ekkor meg sem jelentek ezek a törvények.

Az elnök: Bezárom a tárgyalást, pontban fél négykor folytatjuk.

Eötvös: A pontosságot délután is betartjuk.

Az elnök: Hogy ne, csak tessék pontban fél négykor itt lenni.

Délután az elnök védelmébe vette Gogolák számtanácsost a védőügyvéd támadásaival szemben.

Az elnök: Most vissza kell térnem a tegnapi

történetekre. A védő ur tegnap, a harc hevében olyat mondott, hogy Gogolák számtanácsos urat es ügyben tett detektív-szolgálatiért előléptette. Fen-tartja-e ezt a védő ur?

Eötvös: Én csak azt mondtam, hogy ez ügyben tett s hasonló szolgálataiért léptették elő. Szavaimnak a lényege pedig az volt, hogy ne szerepeljen ő itt szakértőként, mert ő subordinált közege a panaszos miniszteriumnak.

— Nem lehet feltenni, hogy a miniszterium, ez a magas erkölcsi testület előléptessen valakit oly szolgálatiért, mely *inkorrekt*...

— Azt nem mondtam, hogy inkorrekt!

— Szóval, én a védő ur ama nyilatkozatát *visszautasítom*. Gogolák ur iránt úgy a miniszterium, mint a bíróság a legmélyebb bizalommal van, — hangzik a kissé elkésett rehabilitáció s ezzel az incidensnek vége szakadt.

Gogolák tanácsos mély meghajlással fejezi ki a köszönetét, de hamarosan új szerénna támad vele. Pettkó okmányai közül egyre így szól:

— *Ez hamis!*

Alig ejti ki e szót, felpattan Eötvös Károly.

— Tessék megtiltani a tanunak, hogy itt minősítsen. Ahhoz *nincs se joga, se intelligenciája!* (Derűltség.)

Az elnök: De védő ur, ne tessék ily kifejezéssel illetni a tanut.

Atányi ügyész: Kérem megtiltani, hogy a védő ur terrorizálja a tanut.

— Rendőrt terrorizálai? feleli mosolyogva Eötvös s aztán elhallgat, hagyja Gogolák számtanácsost tovább beszélni, aki hosszan beszél a belügyminiszteriumban szokásos elszámolásról.

Az elnök: Konstátálom, hogy a vádlott beismerte a 200 példánnyal több nyomást. Majd a bíróság dolga lesz az, hogy a bíróság elfogadja-e a védekezését.

Pettkó: Igen, az a hírlapok részére és a reklamációkra kellett.

— Olyan sok kellett ám? kérdi az ügyész.

— Csak hírlapoknak kellett 60 példány. Aztán sok példány romlott.

Az elnök (Gogolákhoz): Mennyi romlott?

A tanu: Hallomásom szerint 5 százalék.

A vádlott: Nos, 6000 példánnyal ez maga is 300 példányt tesz.

Ezután lovag Falk Zsigmondot, a pesti könyvnyomda-részvénytársaság vezérigazgatóját hallgatták ki. Vallja, hogy minden könyv nyomásánál reklamáció céljaira még — 5 százalékot szokás nyomni.

Elnök: Itt hatezer-ről volt szó, tehát?

— Tehát még 300 példányt.

Pettkó: Egy példányt se tettem tehát el magamnak. Tanum reá Falk ő nagysága, aki tudja, mennyire szívesen viseltem a Törvénytár ügyét s aki nagylelkűen ingyen nyomatta a recenzióra s egyéb ily célokra szánt példányokat.

A hatodik vád az, hogy Pettkó az *ingyenes* példányokat *nem küldte* rendeltetési helyükre, vagyis a hatóságokhoz. Ezeket a példányokat a vádlott a maga céljaira fordította volna. Pettkó azzal védekezik, hogy az ingyenes példányokat postai úton mind elküldte.

Lovag Falk Zsigmond tanu azt adja elő, hogy a megrendelt nyomtatványokat mindig Pettkóhoz szállították. Arról nincs tudomása, hogy Pettkó az egyes számlákat meghamisította.

Holnap folytatják a végtárgyalást.

EGYESÜLETEK.

* * A Klotild Szeretetház-Egyesület e hónap 31-dikén (hétfőn) délután négy órakor, az újvárosi I. emeleti 13-ik számú tanácstermében választmányi ülést tart.

* * Dunántúli közművelődési egyesület. A Dunántúli közművelődési egyesület igazgatóválasztmányja ma délben Széll Kálmán elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen a segélyezett iskolákról, az egyesületnek nyújtott kormánysegedelemről és magánadakozásokról tettek jelentést. Azután bemutatták az egyesület vándorkönyvtárainak jegyzékét és a magyar nyelv terjesztése körül különös érdemet szer

zett tanítóknak és papoknak eddig minden évben megadott jutalmat erre az évre is megszavazták.

A Magyar Földrajzi Társaság ülése. A Magyar Földrajzi Társaság dr. **Erődi Béla** elnöklete alatt, az Akadémia termében ma ülést tartott. A szépszáj. közönség két **nagyon** érdekes felolvasást hallgatott végig. Az első Versényi György kolozsvári tanár értekezése volt Kőrösi Csoma Sándorról, a Tibetben elveszett magyar tudósról, melyet a társaság föltekára olvasott fel. Versényi György Ujfalvy Sándor emlékiratainak azt a részét ismertette, mely Kőrösi Csoma Sándor diákori életéről szól. Érdekesen sorolja fel, hogy mennyit kellett neki mint szolgálóknak küzdeni, mennyit tanult és minő lelkeséssel csüggött az eszmén, felkeresni a magyarok őshazáját. Majd dr. Borbás Vincze tartott érdekes felolvasást a Tatra, Fáttra és Mátra hegyek geologiai letarlóadásáról és azok növényzetéről. Összehasonlította azokat a Balaton-vidék szikláinak növényzetével. A hallgatóság mindakét felolvasást érdeklődéssel hallgatta végig.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

G. L., *Kertész-utca*. A főszerkesztő nem kapta meg a levelet.

Önkéntes. Muzsla. Ha ön nem kérte, akkor nem tehetik át a póttartalékba. Ha mégis megtörtént, tévedés van a dologban, melynek kiigazításáért forduljon illetékes hadkiegészítő-parancsnoksághoz.

Gusztinak. Nagyvárad. Maga a következő levélkét írja nekünk:

Nagyvárad, 1898. jan. 26.
Bémer-tér

Kedves Szerkesztő bácsi!
Nagy élvezettel olvastam az „Országos Hírlap” tárczájában „Tinti” szomorú történetét. Igen kérem, máskor is tessék ilyen szép beszélyeket írni tisztelője
Wachsmann Gusztin
I. osztály. tanuló.

A szerkesztő bácsi erre azt feleli, hogy nem mer most már egy darabig olyat írni, mert a kis Berci megharagudott a „Tinti” beszélyért és azt a szemrehányást tette: „Apa, te a gyerekeidből élsz!”
Enikő. Ön azt kérdezi tőlünk, megillet-e egy, a felső kereskedelmi iskolában érettségét tett ifjút a tekintetes cím?

Nem illeti meg. Sőt, nézetünk szerint, egyáltalában semmiféle cím sem illeti meg, mert az érettségi bizonyítvány legfőleg az egyéves önkéntesre szolgál címül.

A tekintetes cím, közfelfogás szerint, a diplomás embereknek, köztisztviselőknak, szóval az értelmiségi honorácioroknak dukál.

Egyébiránt ma már ki is veszett a magyar nyelvjárásból, mert az utolsó tekintetes ur Ghiczey Kálmán volt pénzügyminiszter korában.

Jelenleg mindenki nagyságos ur lévén, ezzel a titulussal, ha már mindenképp címre vágyik, talán beérheti ama kereskedelmi érettségis fiatal ur is.

K. Gy. Hatvan. Az ön esete egyike a legczifrább lovagiassági ügyeknek s kiáltó bizonyítéka annak a triviális lazaságnak, amivel nálunk az ugynevezett becsületbeli afférekhez nem értő emberek kezelni s elposványosítani szokták.

Ön ezeket írja:

„Egy állami tisztviselő engem megsértett s én provokáltam. Ez az ember **becsületbíróságot** kért ellenem, amely engem egyhangulag elégtételadásra **képesnek** nyilvánított. A becsületbíróság ítélete után egy nappal ellenfelem egy ugyanazon napon kelt nyilatkozattal állott elő, amely szerint engem a nyilatkozattal állította, évekket ezelőtt, nyilvános helyen, **megfelelő következmények nélkül**, tetteg bántalmazott volna s ezen az alapon tagadta meg ujjal az elégtételadást. En ezen nyilatkozat kiállítását a fenytő járásbíróságnál rágalmas miatt bepereltem, hol vádolt kijelentette, hogy állítása a valóságnak nem felel meg s tölem bocsánatot kért. Ez a tényállás. Most már azt nem tudom, méltó-e ellenfelem, aki a becsületbíróság határozatát nem respektálta, arra, hogy ezek után is **urnak** tekintsem s tőle lovagias elégtételt kérjek?”

Konstatálván, hogy az ön ellenfele föltétlenül **lovagiatlan** módon járt el, mikor nem vetette alá magát a becsületbírósági ítéletnek, hanem újabb (s később valótlannak bizonyult) vádat emelt ön ellen; csudálkozásunkat fejezzük ki afölött, hogy ebbe a nemcsak szokatlan, de teljesen jogtalan eljárásba a **negy segéd** egyszerűen belehyugodott.

Az ő kötelességük lett volna, a történetek után, az ügyet az ön javára szabályszerűen befejezettnek

nyilvánítani, tekintet nélkül arra, hogy mi van azaz az újabb „elintézetlen ügygyel.”

Saját megnyugtatóra szerezzen a segédeitől az ügy minden fázisára vonatkozólag a megtörtént tényeket igazoló iratot s ez által ön minden későbbi kifogásolhatás ellen fedve lesz.

Ellenfelét ezek után is tekintheti „urnak”, még pedig egy **gyáva** urnak, akitől annál nyugodtabb szírvél kérhet „lovagias elégtételt”, mert az eddigi bujkálásai után bizonyos, hogy **semmi** kincsért nem fogja megkaphatni.

Ha az ön ellen elkövetett sértés igazán sértés volt, annak elintézése immár nem a segédekre, kard és pisztolyra, hanem az illetékes **királyi járásbíró**ságra tartozik.

NYILTTÉR.

ROYAL nagyszállója BUDAPESTEN.

Kugler-féle raktár a bodogában, naponta friss nagy választék eredeti **bomboniókban**. Legfinomabb **coognacok** kicsinyben, nagyban árak mellett eladtnak. Színhazi előadások után **friss** ételek, naponta hangverseny. **Schmitt Károly** igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, január 28. Amint a „N. W. Tagblatt” értesül, a mai tőzsde záratakor itt az a hír volt elterjedve, hogy az angol-kínai kölcsön ügye immár dülőre jutott.

Berlin, január 28. Májusi járadék 102.40, Ezüst járadék 102.40, Magyar aranyjáradék 103.50, Osztrák aranyjáradék 103.50, Magyar korona-járadék 99.80, Osztrák hitelrészvény 227.25, Osztrák-magyar államvasut 145.90, Déli vasut 35.—, Északnyugoti vasut 123.50, Elbevölgyi vasut 134, Bustiehrádi vasut 288.40 Osztr. bankjegy 170.15, Rövid lejáratu váltó Bécsre v. Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.40^{1/2}, Orosz bankjegy 216.50, Olasz járadék 94.40, Laura-kohó 184.50, Harpeni 180.40, Olasz központi vasut 135.10, Török sorsjegy 117.—.

Az **utótőzsdén**: Osztrák hitelrészvény 227.90, Osztrák-magyar államvasut 146.—, Déli vasut 35.—, Magyar aranyjáradék 103.40, Disconto-társaság 203.50. Szilárd.

Frankfurt, január 28. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 306.65. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 28. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 306.50. Osztrák-magyar államvasut 296.37. Az irányzat szilárd.

Páris, január 28. Uj 3%-os francia járadék 101.85, 3%-os francia járadék 103.22, 3^{1/2}%-os francia járadék 107.25, Osztr.-magyar államvasut 730.—, Déli vasut 481.—, Länderbank 104.25, Osztrák aranyjáradék 120.50, Magyar aranyjáradék 891.—, Déli vasuti elsőbbség 324.—, Aipesi bánya 295.—, Török dohányrészvény 113.50, Török sorsjegy 94.10, Olasz járadék 61.37, Spanyol kölcsön 678.—, Meridional 564.—, Ottomán-bank 692.—, Debeers 763.—, Eastrand 133.50, Chartered 81.—, Randfontein 51. Tartva.

New-York, január 28. (C. T. B.)

	január 28.	január 27.
	cents	cents
Buza januárra	109	108 ^{1/2}
májusra	99	98 ^{3/4}
júliusra	91 ^{1/4}	91 ^{5/8}
Tengeri májusra	34 ^{5/8}	34 ^{5/8}

Chicago, január 27. (C. T. B.)

	január 28.	január 27.
	cents	cents
Buza májusra	97 ^{1/8}	97 ^{1/8}
Tengeri májusra	29 ^{5/8}	29 ^{5/8}

Mezőgazdaság.

Készülődés a párisi kiállításra. Ma délután öt órakor az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás erdészeti és kertészeti csoport-bizottsága ülésezett. Az erdészeti csoportnak gróf Széchenyi Pál elnöklése alatt tartott ülésén Lukács Béla kormánybiztos ismertette az erdészeti kiállítás érdekében eddig megtett intézkedéseket és bejelentette, hogy a benyújtott program-tervezeteket lényegesen redukálni volt kénytelen. A bizottság a redukált programtervezeteket egyhangulag elfogadandónak tartotta és ezek végrehajtására a csoportelnökök és előadókból álló szűkebb végrehajtó-bizottságot választott. Az erdészeti csoport-bizottság ülése után Emich Gusztáv elnöklete alatt a kertészeti csoport-bizottság ülése következett, melyen szintén az eddig megtett intézkedéseket közölték.

Ipar és kereskedelem.

A monarchia külkereskedelme. Ma tették közzé Bécsben a monarchia külkereskedelmi forgalmának kimutatását 1897. december hónapról és ezzel az egész 1897. évről. Amint előrelátható volt, az 1897. év kereskedelmi mérlege, kedvezőtlenül zárul, mert míg az 1896-ban a mérleg 68.2 millióval volt aktív, 1897-ben az aktívum csekély 13.1 millióra szállott le. E kedvezőtlen eredményt, amint azt a részletekből látni fogjuk, az ideai rossz termés és az állatkivitel nagymérvű csökkenése idézte elő.

Mac Kinley közgazdasági politikája. Mint New-Yorkból jelentik, **Mac Kinley** elnök a gyárosok nemzeti szövetkezetének tegnap a tiszteletére adott banketjén beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy hite szerint az ország vissza fogja nyerni azokat a kereskedelmi területeket, amelyeket egy időre elvesztett és kiindulhat új nagyobb területek békés elfoglalására. A nemzeti politika buzdíthatja az ipart, de a népek terveznie kell és a terveket végre kell hajtania. Az elnök így folytatta: Ha a vevők nem jönnek hozzánk, nekünk kell hozzájuk mennünk. Kötelességünk, hogy az amerikai vállalkozási szellemnek tiszteletet szerezzünk minden nemzetnél. Másik kötelességünk az, hogy a pénzürtéket a kereskedői tisztesség és nemzeti becsület legszigorubb alapelvei szerint szabályozzuk. Az észak-amerikai Egyesült-Államok pénzürték minden időkre kifogástalannak és megtámadhatatlannak kell lennie. Semminek sem szabad arra csábítania bennünket, hogy a nemzet sérthetetlen adósságát törvényi műfogások útján leszorítsuk. Az Egyesült-Államok olyan pénzürték fogják kötelmeiket teljesíteni, amelyet a fizetés idején az egész civilizált világon legjobbnak ismernek el. A polgárok kötelessége megkettőzött igyekezettel olyan pénzürték törvényhozásra törekedni, hogy a polgárság tisztességes szándékai minden kétséggel felül álljanak. Az ország nyomasztó helyzetből bontakozik ki és csak most kezdi kiheverni ama nyomás hatásait, amelyek bizonyos üzleti ágakat szinte példátlan módon sújtottak. Meg vagyok győződve, hogy az ország idővel kilábal a hosszantartó depresszióból. A haladás lassu lesz, de nem szabad a türelmet elveszteni.

Olasz borok beözönlése. Mint lapunknak Fiuméből jelentik, a decemberi bor-import nagyságra még a novemberit is felülmulta, mely pedig példátlan volt a fumei kikötő történetében. Ugyanis decemberben 225.835 métermázsa, azaz 2.259 teljes kocsirakomány bor érkezett, ebből 2062 kocsirakomány Olaszországból. Bár a behozatal januárban alábbhagyott, a szabad kikötőnek minden zuga még is tömve van még borshordókkal.

Ipari munkaközvetítő intézet. Az Országos Iparegyesületben tegnap dr. **Andor Endre** miniszteri fogalmazó ismertette egy **ipari munkaközvetítő intézet** létesítésére vonatkozó előadói tervezetét. A tervezet szerint a munkaközvetítő intézet az állam létesítene a fővárosban és az intézet ingyen közvetítené az ipari munka keresletét és kínálatát. Az előadó javaslata körül élénk vita indult meg, amelynek eredményét Matlekovics elnök abban összegezte, hogy az intézet létesítése kívánatos s a mostani viszonyok közt legczélsezerbben államilag létesíthető; de ha állami lesz, akkor legyen mellette egy független ellenőrző fórum az érdekeltek képviselőiből.

Első budapesti kenyérsütő-társaság. Egy ilyen című új részvénytársaságra gyűjtene most részvényalíráásokat a főváros sütőiparos köreiből. A társaság célja egy nagyobb szabású sütő létesítése, amely minden tekintetben kifogástalan kenyérral lássa el a fogyasztó közönséget. Eddig a dolog teljesen rendben volna, ami azonban legalább is különös, az az aláírási felhívásnak az a famózus klauzulája, hogy a részvényalírók eleve jelentsék ki, hogy az első, tehát alakuló közgyűlésen való részvételtől **lemondanak**. A társaság alapítóinak ez a követelése **ellenkezik a kereskedelmi törvény rendelkezéseivel**, amelynek 154. §-a határozottan kimondja, hogy az alapítók a részvényalírókat az alakuló közgyűlésre meghívni

tartoznak. Ha tehát az alapítók azt követelik, hogy a részvényaláírók aláírásukkal jelentsek ki, hogy az első közgyűlésre meghívót nem igényelnek, ennek nyilván az lehet a célja, hogy megfoszszák a részvényaláírókat törvényadta joguktól, főleg, amikor egy füst alatt azt is követelik a részvényaláíróktól, hogy aláírásukkal ismerjék el kötelezőnek egy az 5 részvételük nélkül megtartandó közgyűlésen hozott alapszabályokat. Ezt az egész eljárást annál különösebbnek kell tartanunk, mivel az alapítók sorában ott látjuk az egyetem jogi karának egyik tanárát is.

A nemzetközi cukorkonferencia. Mint Brüsszelből jelentik, a cukorpremiumpok nemzetközi rendezése ügyében összehívott értekezlet február 15-ikén ül össze.

Csödmegnyitások. Schütz Ottó budapesti kereskedő ellen a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék részéről. Csödbiztos dr. Mészáros Márton törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Stern Salamon ügyvéd; bejelentési határidő: február 28; felszámolási határidő: március 29. — **Dancz Mór** miskolci kereskedő ellen a miskolci királyi törvényszék részéről. Csödbiztos dr. Görgey Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Laurend Ferencz miskolci ügyvéd; bejelentési határidő: február 28; felszámolási határidő: március 17. — **Epstein Gusztáv** újvidéki kereskedő ellen az újvidéki királyi törvényszék részéről. Csödbiztos Galamb Zoltán törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Balla Emil újvidéki ügyvéd; bejelentési határidő: április 9; felszámolási határidő: május 3. — **Hajós György** kecskeméti kereskedő ellen a kecskeméti királyi törvényszék részéről. Csödbiztos Kardos Antal törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Szemző Sándor kecskeméti ügyvéd; bejelentési határidő: március 26.; felszámolási határidő: április 6.

Kőbányai sertésplac, január 28. Magyar elsőrendű: Fiatál nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—52 krajczár. Közép (páronként 251—320 kgrig terjedő súlyban) 51—52 kr. Könnyű (páronk. 250 kgrig terjedő súlyban) 52—53 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kgr. felüli súlyban) 51—52 krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 50—51 krajczár. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 49—50 krajczár. Sertéslétszám: 1898. január 26. napján volt készlet 18.856 drb, január 27-én felhajtott 462 drb, január 27-én elsz. itatott 735 drb, január 28-án maradt készletben 18.856 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertés vásár, január 28. A ferencvárosi petroleumraktárnál levő székes-fővárosi konzum-sertés vásárra 1898. január 27-én érkezett 728 drb. Készlet január 26-áról 203, összes felhajtás 931 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 693 drb.; elszállított maradt 238 drb. Napi árak: 120—180 kilós 48—52 kr., 220—280 kilós 50—52 kr., 320—380 kilós 50—52 kr., öreg nehéz 48—50 kr., malacz 37—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti szurómarhavásár, január 28. (A budapesti közvárohid és marhavásári igazgatóság jelentése). A mai vásárra felhozott 14 drb borjú, 263 élő borjut, 42 drb öltött belföldi borju és 313 öltött bárány. Napi árak: élő bárány párja 4 1/2—8 forint, élő belföldi borju 35—42 forint, kivételesen 44 forint 100 kilonként. Öltött belföldi borju párja 36—48 forint 100 kilonként, öltött bárány párja 4—8 forint.

Sovány sertés vásár, január 28. (Pfeifer Jakab és fia jelentése). Az üzlet változatlan. Sertésveszen átment: 80—120 klgig 54—55 kr, 120—160 klgig 52—55 kr, 160—200 klgig 50—53 kr, vészen át nem ment 80—120 klgig 40—41 kr, 120—160 klgig 40—42 kr. 160—200 klgig 40—42 kr. Pusztán átvéve.

Pénzügy.

A sóbányajegyek. Az angol tőkésék ujabban, amikor Angliában bőségesebb és olcsó pénz, szívesen vásárolnak osztrák sóbányajegyeket. Ezidőszent még jelentékeny mennyiségű sóbányajegy van angol kezekben, de az utóbbi napokban, hogy Londonban megrágtak a pénz, ezek a sóbányajegyek kezdenek visszafolyani. Ez a körülmény azonban keveset változtat a sóbányajegyek forgalmán, mivel a visszafolyó sóbányajegyeket Bécsben prölongálják és így forgalmukat változatlanul fentartják. Az államjegyek forgalmára a sóbányajegyek annyiban gyakorolnak befolyást, hogy azok csak 50 forintos államjegyek ellenében adatván ki, ezen államjegyek egyre ritkábbak lesznek a forgalomban.

Új értékpapír jegyzése. A tőzsdetanács elrendelte, hogy a Magyar Agrár és Járadékbanc 4% június 1. és december 1. esedékes szelvényekkel

ellátott szállókötvényei január 28-tól fogva hivatalosan jegyeztessenek. Ezen kötvények 200, 2000 és 10.000 koronás címletekben kerülnek forgalomba és 10.000 korona pénzérték képez egy tőzsdei kötetet.

Közlekedés.

A lisztrefakciók. Mint a Vasuti és Közlekedési Közlöny jelenti, báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter a Fiumén át a vámkülföldre irányuló magyar liszt kivitel érdekében, tekintettel a magyar, főleg pedig a fővárosi malomipar jelenlegi szorult helyzetére, azon viteldíjkezdményeket, amelyek a múlt évben a Budapestről, valamint a vidéki malomállomásokról Angliába és Braziliába, valamint Gibraltáron túl fekvő francia, belga és németalföldi kikötőkbe, végre Észak-Afrikába és a suezai csatornán át keletre szállítandó lisztküldemények után fennállottak, *újbol engedélyezte.* Eme, Budapest déli vasutól Fiuméba 100 kilogrammonként 50 és a magyar királyi államasutak budapesti állomásairól 53 krajczárban megállapított tételek, tekintettel a Budapest—fiumei; kereken 600 kilométer távolságra, önköltségekkel határosak, illetve olyan olcsók, hogy ezekhez hasonló örlemények után más vasutakon sehol nem léteznek; a fenti relációkban fennálló rendes 90, illetve 98 krajczárnyi tételekkel szemben pedig 100 kilogrammonként 40 illetve 45 krajczárnyi mérséklésnek felelnek meg. Ugyanezen engedményben részesülnek a Budapestnél távolabb fekvő magyar vidéki malomok lisztküldeményei is, míg a többi vidéki, valamint a zágrábi malom a lapunk hivatalos részében legközelebb megjelenő részletes hirdetményvel közzéteendő aránylagos kedvezményt nyerik, valamennyi malom azonban csak azon feltétel alatt, ha a Gibraltáron túl fekvő piacokra szánt összes lisztküldeményeiknek kizárólag Fiumén át való irányítására kötelezik magukat. Emellett a Braziliába rendelt küldeményeknek az Adria, Lloyd vagy Cunard-Line hajózási társaságok által kell továbbíttatniok, míg a fent említett többi kikötőkbe történt elhajozás bármely más hajózási vállalat közvetlen eredeti hajó-elismervénye által is igazolható.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 28.

Alig hogy elvetik nálunk az őszi magot, már az új termés esélyeit szokták mérlegelni. Nem szabad persze e becsléseket nagyon komolyan, venni, mert tudhatjuk tapasztalatból, hogy a termelők mindig, de főleg ilyenkor a tavaszéltti hónapokban valamely kedvező vagy kedvezőtlen körülményeknek véglegesen döntő befolyást hajlandók tulajdonítani az eredményre nézve, jóllehet az aratásig annyi mindenféle tényező van még hatással a vetésekre, hogy leghelyesebb ezidőtájt az amugy is izgalmas napokat élő gazdákat minden jóslástól megkímélni. Elvégre is nem egyszer halottak márciusban vagy áprilisban, hogy most már jöhet akár országos eső vagy szárazság, akár dermesztő hideg, vagy rekkenő hőség, a növényzet helyreépíthatatlanul tönkre van silányítva. Mire aztán megcsendült a rónákon a kasza ez az áldott magyar humusz, olyan termést adott, hogy színülög megteltek a magtárak.

Korai tehát egyelőre az időjárás változó alakulása révén termésjóslásokba bocsátkozni és mi is legfeljebb a tények konstatálására szorítkozunk, minden kommentár nélkül. Gabonapiacunkon az érdekeltek szintén alig vettek tudomást a mezőgazdasági állapotról, de csakis addig, amíg a vegetációs viszonyok fejlődését nem aknázhatták ki a favorizált irányzat fejlesztésére. Felesleges kiemelnünk, hogy e tendencia alatt a lanyhaságot értjük. A hótakaró elolvadása, a száraz fagy, az egerek pusztítása, mindezen tustelek bizonyos fölnyinel mert e jelenségek előtérbe helyezése nem kedvezett volna a kontremennek. Ma azonban, amikor már

égető szükség volt a tengerentuli piacok exploziv áremelkedését valahogy ellensúlyozni kapva-kapodtak azon, hogy a hőmérő leszállott és, hogy Budapest a dunabalparti kerületek beltelkén szavahihető tanuk állítása szerint, esett az eső. Ez mindenesetre jellemzi a spekulációt.

Az említett amerikai ármozgalom csakugyan rendkívüli.

Nálunk azonban megelégszenek a passzív csodálkozással, de az európai piacokon nem késnek levonni az események konzekvenciáit. Páris 30 centimesnyi, London fél shillingnyi, Liverpool 1 1/2 pennys. Berlin 1/4 márknyi emelkedéssel reagált. Végre is, ha a folyó hét előzményei után Chicagóban a buza ára tegnap még körülbelül fél forinttal emelkedett, akkor hiába hivatkozunk arra, hogy csak az ottani üzérkedés késhegyig vivott harcának az eredménye. Azt hisszük, hogy az amerikai „corner“ van olyan körültekintő és bir annyi itélőképességgel, mint faiseurjeink akármelyike és ha ez az érdekcsoport, kezében a statisztika megingathatatlan adataival — nálunk persze megmosolyogják az embert, ha statisztikával hozakodik elő — koczkára teszi millióit, akkor ezt nem az elv, vagy a dicsőség kedvéért teszi, hanem busás haszon biztos reményében.

A nyereségre való kilátás nem is oly kétes, ha azt látjuk, hogy Newyorkban, még az eddig elhanyagolt júliusi határidő is 2 1/2 cents-el javult, a liszt ára pedig 10 cents-el, ha megfigyeljük az export lázas tevékenységét, amelynek folytán tegnap *Baltimozében 15 hajórakomány buzát és Miniapolisban ötven ezer bushel lisztet vásároltak.* Ugylátszik, a „Cincinnati Price Current“ jelentése, hogy a téli buzával bevetett területek hóval borítvák, nem igen feszélyezik odaát a kedélyeket.

Nálunk ez mind befolyás nélkül maradt, pedig gondolkodóba ejtethné azokat, akik még ma bőkezűen öntik a buzát, hogy mily felfordulást képes előidézni egy elszánt csoport, amely ragaszkodik a szállításhoz még Amerikában is, pedig a mostani elég gyöngye „visible supply“ még mindig nagyobb, mint ami egész termésünk volt, tehát ott a kontremine sem jöhet egyhamar zavarba.

Ugy a határidőpiacozon, mint a készáruforgalomban kevés üzlet volt, az árak alig változtak.

Buza.

Elkelt 9000 métermázsa buza 5 krajczárral magasabb áron, közte egy tétel szerb buza.

Előfordult eladások buzában.

Mennyiség mázszában	ó vagy új	származás	hétleten- kénti súly kgiban	minőségi megjelzés	átadási hely	ár, netto 100 kg-ért	kézp. vagy 3 óra
200	ó	tiszta	81	átlagban	Budapest	13.85	3h.
150	uj	„	79	„	„	13.35	„
100	„	„	77	„	„	13. —	„
800	„	„	77	„	„	12.95	„
100	„	„	76 1/2	„	„	12.75	„
700	„	„	75	„	„	12.50	„
300	„	pestvidéki	75	„	„	12.50	„
300	„	„	75 1/2	„	„	13.05	„
200	„	„	76	„	„	12.80	„
100	„	„	74 1/2	csirás	„	11.80	„
200	„	fehértmegyei	76 1/2	„	„	12.70	„
100	„	„	75 1/2	„	„	12.60	„
400	„	bácskai	76	átlagban	„	12.70	„
300	„	„	75	„	„	12.70	„
400	„	felső tiszai	74 1/2	vegyl.	„	11.90	„
150	„	„	74	„	„	12.10	„
600	„	tolnai	76	„	„	12.50	„
500	„	bánsági	73	„	„	11.70	„
1000	„	Pancsova	74 1/2	„	„	11.60	„
900	„	szerb	72 1/2	transito	„	9.50,	„

Hivatalos jegyzések buzában.

F A J	Mín. súly hektol.	100 kilogr. kézp. ára		Mín. súly hektol.	100 kilogr. kézp. ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Tiszavidéki uj	74	12.90	12.40	75	12.50	12.55
„ „	76	12.60	12.85	77	12.75	12.95
„ „	78	12.90	13. —	79	13.05	13.10
„ „	80	13.15	13.20	„	„	„
Pestvidéki uj	74	12.25	12.85	75	12.45	12.50
„ „	76	12.55	12.60	77	12.70	12.20
„ „	78	12.85	12.95	79	12.95	13. —
„ „	80	13.10	13.15	„	„	„
Fehértmegyei uj	74	12.35	12.45	75	12.55	12.60
„ „	76	12.65	12.70	77	12.80	12.90
„ „	78	12.95	13.05	79	13.05	13.10
„ „	80	13.10	13.15	„	„	„

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 144.200 métermázsa buza és 85.300 métermázsa liszt; A nyugotiban 70.238 métermázsa buza és 3470 métermázsa liszt. Silos 49.100 métermázsa buza.

Határidőüzlet buzában: Tavasz buzában a hangulat szilárd, míg őszi buza ingadozó irányzatot követett, az árak keveset változtak.

Előfordult határidőkötések hozzában.

Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
március	11.32	11.31-30-31	11.30	11.31	11.30-31-30	11.31
május	9.35	9.39-37-36	9.37	9.37	9.38	9.39

Hivatalos határidőjegyzések hozzában.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	január 28-án	január 27-én	penz	áru	
márc.	11.30	11.32	11.73	11.80	—
sept.	9.37	9.39	9.39	9.41	—

Rozs.

Készárnyéklet rozsbán: Csekély forgalom volt a cikkben, tartott áron. Idegen származású áruban nem volt üzlet.

Előfordult eladások rozsbán.

menyiség mázsában	6 vagy uj	származás	minőség megj.	átadási hely	ár, netto 100 Kgr-kint	Kész vagy 8 óra
100	Uj	pestvidéki	—	Budapest	8.55	3h.
200	Uj	—	—	—	8.62 ^{1/2}	—

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Ó vagy uj	faj	hektoliterenkinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára	
			frtől	frtig
uj	elsőrendű	70-72	8.50	8.55
uj	másodrendű	—	8.45	8.50

Raktárállomány rozsbán: A közraktárban 39.700 métermázsa; a nyugati pályaudvaron 6815 métermázsa.

Határidőzset rozsbán. Tavaszi rozsbán alig volt forgalom fentartott árak mellett.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
	kezdet	forgalom	zárlat	kezdet	forgalom	zárlat
március	8.52	8.53	8.57	8.57	8.58	8.59

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Határidő	Déli tőzsde zárlata				Leszámoló árfolyamok
	január 28-án	január 27-én	penz	áru	
március	8.57	8.59	8.58	8.60	—

Takarmányfélék.

Készárnyéklet takarmányfélékben. Zab változatlan meglehetősen kereslet mutatkozik fogyasztók részéről, a kínálat gyér. — **Tengeri** változatlan a csekély kereslet folytán. — **Arpa** szilárd, finom minőségű áruban nincsen kínálat

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Menyiség mázsában	6 vagy uj	áru	minőség	átadási hely	ár, netto 100 Kgr-kint	Készp. vagy 8 óra
100	uj	zab	—	Budapest	6.60	készp.
100	—	—	—	—	6.57 ^{1/2}	—
100	—	—	—	—	6.45	—
100	—	—	—	—	6.42 ^{1/2}	—
100	—	árpa	takarmány	Köbánya	6.75	—
100	—	tengeri	—	Karczag	4.67 ^{1/2}	—
100	—	—	—	Budapest	5.15	—
100	—	—	—	Kisújszállás	4.70	—

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Áru	Ó vagy uj	Faj	Hektoliterenkinti súly kg.-ban	100 kg. készp.	
				frtől	frtig
Arpa	uj	takarmány	60-62	6.50	6.50
—	—	égetni való	62-64	6.70	7.40
—	—	sörfőzdei	64-66	8.—	9.50
Zab	—	—	39-41	6.30	6.65
Tengeri	—	bánsági	—	5.10	5.15
—	—	másnémi	—	5.05	5.10

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 43.800 métermázsa arpa, 12.500 métermázsa zab, 75.800 métermázsa tengeri. A nyugati pályaudvarban 4099 métermázsa arpa, 2370 métermázsa tengeri, a Silosban 900 métermázsa zab, 19.200 métermázsa tengeri.

Határidőzset zabban alig fordult elő üzlet, míg tengeri szilárd irányzatot követelt.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Áru	Határidő	Dél- és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		kezd.	forgalom	zárl.	kezd.	forgalom	zárl.
Tengeri	május	5.22	5.23-22-21	5.22	5.21	5.22-21	5.22
Zab	julius	5.32	5.30	—	5.31	—	—
—	márcz	6.31	—	—	6.32	—	—

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Áru	határidő	déli tőzsde zárlata				leszámoló árfolyamok
		január 28-án	január 27-én	penz	áru	
Tengeri	májusra	5.21	5.22	5.20	5.22	—
Zab	márciusra	6.31	6.33	6.31	6.33	—

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1897. évi január hó 29. este 6 óratól január 27. este 6 óráig Budapestre vasuton és hajon érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmenyiségekről a következő kimutatást teszi köze:

Az áru megnevezése	Erkezett		Elszállított	
	vasuton	hajon	vasuton	hajon
helyi forgalomban				
buza	3550	—	3550	103
rozsa	743	—	43	510
árpa	1602	—	1602	203
zab	1517	—	1517	—
tengeri	463	—	463	3056
összesen	7175	—	6175	3912

Az áru megnevezése	Visszkivétel czeljaból való behozatalra előj. mennyiség méterm.		Az áru megnevezése	A visszkivételre előjegyzett mennyiség métermázsaiban	
	—	—		—	—
buza	—	5236	buzaliszt	—	921
rozsa	—	—	rozsliszt	—	—
árpa	—	—	árpaliszt	—	—
összesen	—	5236	összesen	—	921

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 28.

A német és magyar tőzsdéken, a mai üzlet főtárgya az osztrák hitelrészvény volt. Dél- és déli tőzsdén, hogy a hitelintézet új üzletekre köztül; mire azok, kik a papirost fedetlenben eladták, nagy keresletet támasztottak benne. Délben pedig telefonon jelentették, hogy Berlinben a hitelrészvény deponója a mai végső ellátás alatt 60 fillérre emelkedett. Ez újra megfélemlítette nálunk a contremine-t, mely, minthogy még mindig jelentékeny volt, rohamosan kezdte vásárolni a hitelt, úgy, hogy ára már délben fölmélt 361.50-re. Ugyanez a hangulat maradt az uralkodó egész a zárlatig; és négy órakor a hitelrészvény ára ismét közel egy forinttal volt magasabb, 362.40. Megjegyzendő, hogy a többi értékek a hitel eme nagy kereslete nem érhették megfelelő mértékben. Az államvasutiak csak vonatva kísérték nemzetközi társukat két forintnyi emelkedés erejéig; a közuti egy forinttal javult tegnapi mára; a villamos 2 forinttal; a Drasché-ért, mely feltűnő szilárdságot mutatott, megfizették a 770 forintot. A tőzsde este határozott szilárdan zárult.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 381.50—384.25, Jelzálogbank 275, Leszámítolóbank 253.75, Osztrák hitelrészv. 358.50—360.70, Osztrák-magyar államvasut 341.25—342.75, Közuti vaspálya 404.50—404.75 forinton kötötték.

Dél- és déli tőzsdén előfordult kötések: Közuti vasut 404.50—404.75, Villamos vasut 277.50, Magyar hitelrészvény 384.25—385.75, Magyar ipar- és keresk. bank 105.75—106.25, Magyar jelzálogbank 274.50—275.50, Magyar leszámítoló bank 253.50, Rimamurányi 249.50, Osztrák hitelrészvény 360.70—361.40, Osztrák-magyar államvasut 342.25—342.75, Magyar földleherm. 97.70—97.85, Bankegyesület 106, Osztr. hitell. 360.60, Országos központi takarékpénztár 852, Első magyar biztosító 4100, hazai takarékpénztár 8405, István téglagyár 72, Drasché 765—770, Újlaki téglagyár 270.—271, Kassaoderbergi vasut 191.75.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 6.—7.— frt; utoljára 12.—14.— frt.

Délutáni 1 óra 30 perczkor zárulnak:

	január 28.	január 27.
Magyar aranyjradék	121.—	121.—
Magyar koronajradék	99.40	99.40
Magyar hitelrészvény	384.50	381.50
Magyar ipar és keresk. bank	106.25	105.25
Magyar jelzálogbank	274.50	274.50
Magyar leszámítoló bank	253.50	253.50
Rimamurányi vasmű	249.75	249.25
Osztrák hitelrészvény	361.10	358.30
Déli vasut	80.75	80.50
Osztr.-magyar államvasut	342.50	341.75
Közuti vaspálya	404.—	403.50
Villamos vasut	277.—	277.—

Az utótőzsdén: Osztr. hitell. 361.10—362.50 magyar hitell. 384.75—385.75, osztrák-magyar államvasut 342.50—343.50, közuti vasut 405—405.75, villamos vasut 278—279.75 forinton kötötték.

Délután 4 órakor zárulnak:

	január 28.	január 27.
Osztrák hitelrészvény	362.40	357.90
Magyar hitelrészvény	385.75	381.75
Osztr.-magyar államvasut	343.50	341.75
Leszámítoló bank	253.50	253.—
Jelzálogbank	274.50	274.—
Rimamurányi vasmű	249.55	249.—
Közuti vaspálya	405.75	403.50
Villamos vasut	279.75	277.—
Ipar- és keresk. bank	106.25	105.25
Déli vasut	80.75	80.50

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, január 28. Terményekben igen csekély volt a forgalom. Árak és irányzat nem változtak.

Hivatalos jegyzések.

Faj	Ar 100 Kgr-grammonkint	Penz	
		frt	frt
Diszocszir			
ingyen hordó	budapesti	55.—	55.50
	vidéki	—	—
Szalonna			
	magyar la légerszáritott vidéki városi légerszáritott, 4 darabos	49.—	49.50
	8	50.—	50.50
	füstölt	56.—	57.—
Szilva			
Kész áru	boszniai, 1897. évi usance-minőség	—	—
Zsakkal együtt	120 darabos	14.25	15.25
gongysúly helyett	100	16.50	17.—
	85	19.25	19.75
	usance-minőség	13.75	14.25
	100 darabos	15.50	16.—
	85	18.75	19.25
Szilva Határidőre			
Minőség	boszniai, usance-min.	—	—
500grammonkint	120 darabos	—	—
	100	—	—
	85	—	—
	usance-min.	—	—
	100 darabos	—	—
	85	—	—
Szilvaiz			
Kész áru	szlavóniai 1897	19.50	20.—
ingyen hordó	szarbiai 1897	13.—	13.50
Szilvaiz Határidőre			
ingyen hordó	szlavóniai	—	—
	szarbiai	—	—
Heremag			
	lucerna magyar, 1897	48.—	52.—
	vörös aprószemű 1897	30.—	32.—
	vörös középszemű 1897	34.—	36.—
	vörös nagyszemű 1897	40.—	43.—

Budapesti vásárocsarnok.

Budapest, jan. 28. A vásári forgalom: **Husnál** a forgalom élénk, árak szilárdak. **Baromfinál** lanya, árak csökkentek. — **Halban** élénk, árak csökkentek. — **Tej és tejtermékek**nél csendes. **Tojásnál** csendes, árak szilárdak. — **Zöld-ségnél** élénk. — **Gyümölcsnél** élénk. — **Fűszereknél** csendes. — **Időjárás:** boros, enyhe. A központi vásárocsarnokban nagyban eladott élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: **Hus.** Marhahus hátulja I. 46—51 frt, II. 40—46 frt. Birkahus hátulja I. 30—38 frt, II. 28—30 frt. Borjúhús hátulja I. 52—64 frt, II. 48—52 frt. Sertésheus elsőrendű 55—56 frt, vidéki 50—52 frt. (Mindhen 100 kilonkint.) Kolbász füstölt 72—90 kr (kilonkint). Sertészsír hordóval 54—56 frt (100 kilonkint). — **Baromfi (élő).** Tyúk 1 pár 1.10—1.50 frt. Csirke 1 pár 0.80—1.20 frt. Lud hizott kilonkint 0.52—0.56 frt. — **Különfélék.** Tojás 1 láda (1440 drb) 35.5—36.5 frt. Sárgarépa 100 kötés 2—4.00 frt. Petrezselem 100 kötés 3.00—4.50 frt. Lencse m. 100 kiló 14—18 frt. Bab nagy 100 kiló 08—16 frt. Paprika I. 100 kiló 30—45 frt, II. 18—30 frt. Vaj közöns. kilonkint 70—80 frt. Vaj-tea kilonkint 1.00—1.40 frt. Burgonya-rózsa 100 kiló 2.00—3.— frt. Burgonya sárga 100 kiló 2.60—3.20 frt. — **Halak.** Harcsa (élő) 0.35—1.00 frt 1 kiló. Csuka (élő) 0.40—0.80 frt 1 kiló. Ponty dunai 0.42—0.60 frt.

Szesz.

Budapest, jan. 28. **Finomított szesz** nagyban 55.75—56.— frt, kicsinyben 56.25—56.75 frt. **Elesztőszesz** nagyban 56.—56.25 forint, kicsinyben 56.50—56.75 forint. **Nyersszesz adózva** nagyban 54.75—55.— forint, kicsinyben 55.25—55.75 forint. **Nyersszesz adózatlan** (exknt.) 15.—15.25 frt. **Denaturált szesz** nagyban 19.25—19.50 frt, kicsinyben 19.75—20.— frt. **Kontingens nyersszesz** 17.50 p., 17.75 áru azonnali szállításra. Az árak 10,000 literfokonkint hordó nélkül, bérmentve budapesti vasutállomáshoz szállítva. (Készpénzfizetés mellett értendő.)

Bécs, jan. 28. **Kontingens nyersszesz** nagyban azonnali szállításra 18.—18.30 frton kelt el. Zárlatjegyzés 18.10—18.30 frt azonnali szállításra.

Praha, jan. 28. **Adózott tripló szesz** nagyban 54—54.25 frton. Adózatlan szesz 17.50—17.75 frt azonnali szállításra.

Triest, jan. 28. **Kiviteli szesz** tartályokban szállítva január 11 forint és február-áprilisi szállításra 10^{1/2}—10^{3/4} frt.

Berlin, jan. 28. Szesz helyben 40.60 márka = 23.88 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenkint a 10,000 literszállék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 28. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 40.50 márka = 23.82 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 28. Szesz (50-es) pr. november 58.—márka = 34.10 frt; szesz (70-es) pr. november 38.60 márka = 22.70 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 28. Szesz nov.—decz. 20.75 márka = 12.20 frt; decz.—jan. 20.50 márka = 12.06 frt; jan.—febr. 20.60 márka = 12.12 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Cukor.

Praha, jan. 28. **Nyerscukor** 88% cukortartalom alapján franco Aussig 12.60 frt, azonnali szállításra 12.70 forint új campagne.

szállításra 9.07 márka, májusi szállításra 9.32 márka, augusztusi szállításra 9.55 márka. Irányzat tartva.

Páris, jan. 28. Nyerscukor (88 fok) kész áru 28.—28.50 frk, fehércukor novemberre 31.1/2 frk, decemberre 31.25 frk, 4 első óra 31.7/8 frk, 4 óra májustól 32.1/8 frk. Finomított készáru 101.50—102.—frk.

London, jan. 28. Jávaccukor 11 shilling, nyerscukor *Nyers cukor és jegyezett cukor nyugodt: Finomított darabccukorban* mérsékelt üzlet, változatlan. *Külföldi tört* lanyhán indult, ártartóan zárult. *Jegyezett:* készáru 10.9 sh., márcz-apr.-ra 10.9 sh., május-aug.-ra 11. shilling. *Répacukor* lanyhán indult, ártartóan zárult. *Nemet* (88%) jan.-ra 9.0 1/4 sh., februárra 9.1 1/2 sh., ápr.-ra 9.2 1/4 sh., máj.-ra 9.3 1/4 sh., jun.-ra 9.4 shilling. *Határidőzlet:* januárra 9.0 1/2 sh., februárra 9.0 3/4 sh., márcziusra 9.1 3/4 sh., áprílisa 9.2 1/2 shilling, májusra 9.3 1/4 shilling, júniusra 9.4 1/4 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 28. Repceolaj folyó óra 53.50 frk (= 25.19 frt); januárra 53.50 frk (= 25.19 frt); négy első óra 53.50 frk (= 25.19 frt); négy óra májustól 53.75 frk (= 25.30 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 28. Repceolaj helyben 54.—márka (= 31.75 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 28. Repceolaj májusra (hordóval) 56.50 márka (= 33.23 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 28. Repceolaj 23.3—23.6 sh. Lenolaj 16.1 1/2 shilling Gyapotmagolaj 14.—14.6 sh. Terpentin 23.—sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 28. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 28. Petroleum fin. helyben 14.25 frank = 6.77 frt.

Bréma, jan. 28. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 28. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.35 cents; United Rife Line Certificates deczemberre 65.—; Nyers petroleum deczemberre 5.95.

London, jan. 28. Petroleum, amerikai 4 3/8—4 1/2 sh., orosz 4 1/4 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 28. Santos határidő igen nyugodt, de ártartó. Jegyezett: januárra 29.9 shilling, márcziusra 29.9 sh., májusra 30.3 sh., júliusra 30.6 sh., szeptemberre 30.9 sh., decz.-re 31.3 shilling. *Tea:* Ceylon jól keresve, változatlan. *Rizs:* nyugodt, de ártartó.

Fémek.

London, jan. 28. Réz, G. M. Brände 48 1/8—49 1/8 font sterling készáru és 49 1/4—49 1/2 font sterling 3 óra; best sel. 52 3/4—53 1/4 font sterling. *On:* finom külföldi 63 1/16—63 3/16 font sterling készáru és 63 1/16—64 1/16 font sterling 3 óra. *Olom:* angol 12 3/4 font sterling; külföldi 12 1/2—12 3/16 font sterling. *Horgony:* külföldi 17 1/8—18 font sterling. *Higany:* 7.—font sterling első és 6.19 font sterling másodikból. *Vas:* A glasgovi nyersvaspiacz lágyadtan indult és szilárdan zárult mérsékelt üzlet mellett. *Zárlatárak:* 46.2 1/2 shilling készáru és 46.5 1/2 shilling egy óra; Cleveland 40.11 shilling készáru és 41.1 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.2 shilling készáru és 49.5 sh. egy óra; Middlesbrough 49.9 shilling készáru és 50.0 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 335.810 és Middlesbroughban 49,032 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, január 28. A magasabb newyorki jegyzéseket ellensúlyozta az enyhe időjárás és így az eleintén emelkedő árak ismét gyöngültek. Csak a tengeri tartotta meg javulását. Zab változatlan. Rozs üzlettel. Kötetett: buza tavaszra 11.66—11.62 forinton, zab tavaszra 6.64 forinton, tengeri május-júniusra 5.46—5.48 forinton.

Hivatalosan jegyezett:

Buza tavaszra 11.02—11.63, rozs tavaszra 8.70—8.72, tengeri máj.-jun. 5.47—5.48, zab tavaszra 6.63—6.64.

Boroszló, január 28. Buza helyben 18.70 márka (= 10.99 frt) sárga. Buza helyben 18.60 márka (= 10.93 frt). Rozs helyben 14.90 márka (= 8.76 frt.) Zab helyben 14.—márka (= 8.23 frt.) Tengeri helyben 12.—márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 28. Buza holsteini 178—186 márka (= 10.47—10.93 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.23—8.82.) Rozs orosz 107—108

márka (= 6.29—6.35 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 28. (Megnyitás.) Buza folyó óra 20.—frank (= 13.82 frt.). Buza február óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcz.-apr. 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza 4 óra májustól 28.75 frank (= 13.70 frt). Rozs folyó óra 17.50 frank (= 8.33 frt). Rozs február óra 17.75 frank (= 8.44 frt). Rozs márcz.-apr. 17.75 frank (= 8.44 frt). Rozs 4 óra májustól 17.90 frank (= 8.51 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 28. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza február 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza márcz.-apr. 28.75 frank (= 13.70 frt.) Buza 4 óra májustól 28.60 frank (= 13.63 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE.

Bécs, január 28. A tőzsde szilárd irányzattal indult meg és az egész vonalon élénk forgalom fejlődött. A haussemozgalom élén osztrák hitelrészvények állottak, amelyekben fedezési vásárlásokat eszközölt a berlini kontremin. A korlátban villamossági, waggonkölcsönző, Trifaili és Tramway voltak keresettek, emelkedő áron.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.37—360.62, Anglo-bank 163.50—163.75, Unionbank 304.50—305, Magyar jelzálogbank 274.50—275.—, Magyar hitelrészvény 382—383.75, Osztrák-magyar államvasut 341.62—342.37, Déli vasut 80.62, Tramway 481.50—483, Trifaili 173—174, Brüxi kőszéubánya 277—278, Alpési bánya 148.25—149.20, Rimamurányi 249.50, Magyar általános kőszénbánya 118—25—118.50, Osztrák villamossági 327.—324, Magyar koronajáradék 99.40, Török sorsjegy 60.70.

Délelőtt 11 óra — perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 360.50, Magyar hitelrészvény 383.—, Union bank 304.75, Ländlerbank 219.50, Osztrák-magyar államvasut 342.—, Déli vasut 80.50, Tramway —.—, Alpési bánya 148.50, Rimamurányi —.—, Májusi járadék 102.50, Török sorsjegy 61.10, Anglo bank 163.50.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 361.37, Magyar hitelrészvény 383.50, Ländlerbank 219.50, Unionbank 304.75, Anglo-bank 163.75, Bankverein 259.50, Osztr.-magy. államv. 342.50, Déli vasut 80.50, Elbevölgyi vasut 265.50, Északny. vasut 252.50, Alpési bánya 148.50, Rimamurányi 249.—, Prágai vasipar 715.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török sorsjegy 61.30, Német márka 58.77 forinton kötötetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyeztek: Magyar aranyjáradék 121.25, Magyar koronajáradék 99.30, Tiszai kölcsönorsjegy 140.25, Magyar földtehermentesítési kötvény 97.15, Magyar hitelrészvény 385.—, Magyar nyeresévkölcsön sorsjegy 155.—, Kassa-oderbergi vasut 191.75, Magyar kereskedelmi bank 144.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 101.—, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 253.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 246.—, 4.2% papírjáradék 102.45, 4.2% ezüstjáradék 102.50, Osztrák aranyjáradék 122.05, Osztrák koronajáradék 102.85, 1860. sorsjegyek 144.25, 1864. sorsjegyek 189.25, Osztrák hitelsorsjegyek 199.—, Osztrák hitelrészvény 362.13, Angol-osztrákbank 163.75, Unionbank 304.50, Bécsi Bankverein 261.75, Osztrák Ländlerbank 219.50, Osztrák-magyar bank 933.—, Osztrák-magyar államvasut 342.50, Déli vasut 80.25, Elbevölgyi vasut 265.50, Dunagőzhajózási részvény 456.—, Alpési bányarészvény 148.—, Dohányrészvény 20 frankos 136.25, Császári királyi vert arany 5.68, Londoni váltóár 120.—, Német bankváltó 53.75.

Bécs, január 28. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárlatá után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 362.37, Magyar hitelrészvény 385.25, Anglo-bank 164.—, Bankver. 262.75, Union-bank 304.75, Ländlerb. 219.75, Osztrák-magyar államvasut 343.—, Déli vasut 80.—, Elbevölgyi vasut 266.25, Északnyugoti vasut 252.50, Török dohányrészvény 137.—, Rimamurányi vasmű 249.25, Alpési bánya 148.—, Májusi járadék 102.50, Magyar koronajáradék 99.35, Török-sorsjegy 61.20, Német márka azonnali szállítás 58.78, Német márka utimora 58.80.

Berlin, január 28. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 102.40, 4.2% ezüstjáradék 102.40, 4% osztr. aranyjáradék 103.50, 4% magyar aranyjáradék 103.50, osztrák hitelrészvény 227.20, magyar koronajáradék 99.90, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 145.90, Károly Lajos-vasut 107.20, orosz bankjegy 216.50, bécsi váltóár 170.—, 4% új orosz kölcsön 100.—, magyar beruházási kölcsön 103.40, olasz járadék 94.40. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 28. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészvény 227.20, magyar koronajáradék 99.80, déli vasut 35.—, Magyar aranyjáradék 103.40, osztrák-magyar államvasut 146.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 28. (Zárlat.) 4.2% papírjáradék 86.90, 4.2% ezüstjáradék 87.—, 4% osztr. aranyjár. 103.60, 4% magy. aranyjár. 103.20, magy.

koronajár. 99.95, osztr. hitelrészvény 305.50, osztrák-magy. bank 795.—, osztr.-magy. államvasut 295.—, déli vasut 71.38, Elbevölgyi vasut 228.75, bécsi váltóár 169.95, londoni váltóár 20.41, párisi váltóár 80.95, bécsi bankverein 223.50, villamos részvény 141.60, alpési bányarészvény 124.80, 3% magyar aranykölcsön 91.30. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 28. (Utőtőzsde.) Osztr. hitelrészvény 305.50, osztrák-magyar államvasut 295.75, Déli vasut 71.38.

Hamburg, január 28. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.85, osztrák hitelrészvények 206.75, osztrák-magyar államvasut 730.—, déli vasut 169.—, olasz járadék 93.50, 4% osztr. aranyj. 103.70, 4%-os magyar aranyj. 103.50, 1860. sorsjegy 129.—. Az irányzat szilárd.

Páris, január 28. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.22, 3 1/2% francia jár. 107.52, olasz járadék 94.10, Osztrák-magyar államvasut 730.—, Francia töl. járadék 101.85, 4% osztrák aranyjáradék 104.25, 4% magy. aranyjáradék 102.50, ottomanbank 564.—, dohányrészvény 295.—, párisi bankrészvény 920.—, osztrák Ländlerbank 482, alpési bányarészvény 324.—. Az irányzat szilárd.

London, január 28. (Zárlat.) Angol consolk 112.1/10, déli vasut 7.50, spanyol járadék 61.25, olasz járadék 92.7/8, 4% magy. aranyjáradék 101.25, 4% rupia 63.75, Canada pacificvasut 91.5/8, leszámitolási kamatláb 2.7/8, ezüst 26.3/10, Bécsi váltóár 12.14. Az irányzat szilárd.

New-York, január 28. ezüst 56.5/8.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 28-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérő-let Celsius szerint	Csapadék mm.	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérő-let Celsius szerint	Csapadék mm.
Arvavárja	69.9	3.4		Póla	75.4	4.2	
Selmeczbánya	71.4	2.0		Lesina	73.3	1.0	
N.-Szombat	72.4	2.4		Sarajevo	77.4	7.1	
Magyar-Ovár	73.2	2.0		Torino	79.6	2.3	
O-Gyalla	72.5	0.4		Florenz	75.6	5.8	
Budapest	72.2	0.4		Róma	76.6	7.3	
Sopron	72.5	3.0		Nápoly	77.1	7.0	
Herény	74.0	1.8		Brindisi	76.7	1.0	
Keszthely	74.4	2.3		Palermo	77.0	7.2	
Zágráb	75.3	0.5		Malta	75.9	10.6	
Fiume	74.1	5.3		Zürich	75.2	1.4	
Cirkovnica	75.6	4.8	7	Biarritz	75.6	0.2	
Pancsova	75.4	5.5		Nizza	73.2	7.0	
Zsonbolya	74.8	5.8		Páris	78.8	0.9	
Arad	74.3	5.5		Kopenhága	67.5	1.5	
Szeged	74.1	3.5		Hamburg	71.8	6.0	
Szolnok	73.3	3.5		Berlin	69.8	6.8	
Eger	72.0	1.0		Christiansund	67.9	1.7	4
Debrecen	72.1	5.4		Stockholm	—	—	—
Késmárk	69.7	4.4		Szent-Pétervár	42.4	2.2	4
Ungvár	73.4	7.4		Moszkva	39.6	2.4	4
Szatmár	73.9	6.4		Varsó	62.0	2.2	
Nagy-Várad	74.2	3.3		Kiev	54.9	1.0	
Kolozsvár	74.9	12.0		Odessza	—	—	—
Nagy-Szeben	77.0	12.7		Sulina	67.2	6.0	
Bécs	72.0	3.2		Szofia	73.5	2.2	
Salzburg	79.9	2.1		Konstantinápoly	72.1	0.7	
Klagenfurt	77.4	9.2					

A depresszió délkeleti irányban húzódott tovább és Oroszország belsejében a barométer hirtelen és erős süllyedést (Moszkvában 20 mm.-el) idézte elő. Együttal a magas légnyomás nyugot felé húzódott vissza.

A helyzet ezen átalakulása Kelet-Európában a hőmérséklet emelkedését okozta. Számbavehető esapadékok alig volt és a jelentéktelen lecsapódások is érintetlenül hagyták a kontinens nyugoti és déli részét.

Hazánkban a fagy mára tetemesen enyhült, sőt a nyugoti megyékben teljesen megszűnt. Csak Erdélyben volt még a hőmérő — 30° alatt. Az idő egyébként száraz volt és az ég az egész országban beborult.

Erősebb nyugoti szelekkel további enyhülés és helyenkint eső várható.

VIZÁLLÁS.

— Január 28-án. —

Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Áradás v. apadás	Folyó	Vizmérs	Vizállás reggel	Áradás v. apadás
		centiméter				centiméter	
Duna	Schärding	+ 38	20	Tisza	M.-Sziget	+ 17	—
	Passau	+ 123	—		Tisza-Ujlak	+ 62	—
	Bécs	+ 153	12		V.-Namény	+ 131	—
	Pozsony	+ 82	6		Csap	+ 132	4
	Komárom	+ 102	6		Tokaj	+ 89	—
	Budapest	+ 60	2		Szolnok	+ 99	—
	Ercsi	—	—		Csongrád	+ 154	—
	Paks	+ 82	1		Szeged	+ 98	—
	Mohács	+ 16	3		Titel	—	—
	Ujvidék	+ 10	5		Dees	+ 19	1
	Zimony	+ 34	5		Szatmár	+ 26	—
	Pancsova	+ 34	5		Latorca	+ 12	—
	Báziás	+ 11	4		Laborca	+ 26	—
	Orsova	+ 71	5		Homonna	—	—
	M.-Falva	—	—		Ungvár	—	—
	Zsolna	+ 1	11		Bártfa	+ 17	—
	Szered	+ 6	4		Bedrop	+ 110	—
	Erszkujvár	—	—		Sajó	+ 158	—
	Sárvár	+ 22	5		Heréd	+ 4	—
	Győr	+ 154	—		B.-Ujlak	+ 18	—
	Zákány	+ 54	1		Seb. Kőr.	—	—
	Eszék	+ 41	3		Nagyvárad	+ 14	—
	M.-Szerdah.	+ 10	11		Belenyes	+ 20	—
	Zágráb	+ 2	6		Feh. Kőr.	+ 30	—
	Sziszek	+ 24	5		Békés	+ 20	—
	Mitrovicza	+ 117	7		K.-Kőr.	+ 20	—
	Károlyvár.	+ 50	2		Gyoma	+ 20	—
	Novi	—	—		Gy.-Fehérv.	+ 36	—
	Banjaluca	—	—		Arad	+ 166	—
	Doboj	—	—		Makó	+ 38	—
	Zwornik	—	—		K.-Kostály	+ 62	—
					Béga	+ 79	18
					N.-Becsker.	+ 39	—

Jelek magyarázata: * = Jeges víz; + = 0 felett; — = 0 alatt; < = áradt; > = apadt; ? = kétszeges.

Felelős szerkesztő: Lipcsey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. január 28-án.

Main table containing market data for various securities, organized into sections: I. Államadósság (Magyar, Osztrák), II. Más közkölcsönök, III. Záloglevelek és kölcsönkötvények, IV. Elsőbbségi kötvények, V. Bankok részvényei, VI. Takarékp. részvényei, VII. Biztosító-társ. részv., VIII. Gőzmalomok részv., IX. Bányák és téglagy. r., X. Vasművek és gépgy. r., XI. Könyvnyomdák r., XII. Külföntele vált. részv., XIII. Készleked. vált. részv., XIV. Sorsjegyek, XV. Pénzmekek, XVI. Váltak árfolyamai (látra), XVII. Határidőre kötött értékp. Február hó közepére and Február hó végére.

A-tel megjelölt értékpapiroknál, melyek üzleti ére nem esték garra a napiári érve, az osztalék az utolsó üzletévre vonatkozólag értendő.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Központi kiadóhivatal:

Minden szó 2 krajczár, vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Fiók-kiadóhivatal:

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Előre fizetendő készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

V. ker., Marokói-utca 4. szám.

Ha a hirdető ezint is közli a hirdetésben, vagy a választi post-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstárbeli jeggyellet is fizetendő. — Csiszerül az apróhirdetést postautalványon beküldeni, s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közszégyen levelekben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Jalpra magyar zenéje megrendelhető. Felső négyes, 1 koronás. Zongorára ennek, 2 koronás. Budapest, IV. Bristol-sztr. 432-1

Írókat az ajánlatok és levelek, melyeket az apróhirdetés megjelölésével küldenek, nem lehet az alatt elhelyezni, mert a kiadó hivatal uraságának.

Jóbbeknek. Csak olyan levelekre válaszolunk, melyekhez a választás bélyeg mellékelve van. A kiadóhivatal. 1294-1

Margitnak levele van a kívánt helyen. Memento. 577-1

Csinos, intelligens asszony, előbbi állami hivatalnok özvegye, előző kora többet ur ismereteket óhajtja. Levelet ker. „Palma” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2274-1

Jólelkű barátnak levele van a kiadóhivatalban. 2374-1

Szöke Sáriának levele van a kiadóhivatalban. 2364-1

Nagyságos asszonyom! Merit ez a mennyig hidegség? Sejtetem, hogy ismét erőt vett magán asszonyi szerepe és befolyásolni engedte magát holmi haszontalan asszonyi szeszűk által. Szerencsére, hogy nem vagyok otthon, mert lenne... Kérem, ha meg megfogja kapni, ne gondolja, hogy velem minden közelebb van, nekem lehet úgy lenni csak azért, mert magam szép asszony és mind ilyen, szeszűk és szarnok. Hja persze, akinek olyan hosszú a hajja, ott ne is vajon az ember korszakot alkotó ökszökeket! Párisban. 2400-1

Jóbarátia. Nagyon szeretem rád keserű kifejezéseidért, mert tudom, hogy a betegségek, hogy a betegség tesz ilyen neurozissá és hogy egészségesen a régi edes gyöngöd móröröd is vissza fog térni. Addig is türelmesen fogam viselni azt a bánatot, melyet ezzel nekem okozol. Hiszen a mi sors: tűrni, tűrni. Vilniad. 2396-1

Utáltársnőt keresek egy vagyos ur, ki szelímes kisasszonnyal vagy viki kedvelő fiatal asszonnyal óhajtatja Olaszországba utazni és 3-4 hónapig ott tölteni. Levelek keretnek „Gondító” cím alatt a lap kiadóhivatalába. 2386-1

Szelímes ural óhajt levelezni egy viki kedvelő, művelt hölgy. Levelek a kiadóhivatalba címzendők „Julia” cím alatt. 2390-1

HÁZASSÁG.

Magánhivatalnok, 25 éves, (izr.) jelenleg fővárosi privátvezetőnél könyvelő, szöke, csinos, nősülni óhajt. Hozomány nem okvetlen szükséges, azonban egy intelligens és oly befolyásos családból legyen, hogy ezáltal egy megfelelő, biztos állást nyelhesen el, melynek alapján jövedelme biztosítható. Csak komoly választ keresek a lap kiadóhivatalba, esetleg ezim és fényképpel ellátva „Gentry” jelleg alatt. 2268-2

Házasság előbbi ismeretséget óhajtók közt, jobb iparos családból való, jól, háziasan nevelt csinos fiatal leányval, kiknek néhány ezer forint hozománya van. Levelet keretnek „Hűség” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2262-2

Hülygim! Nem vágyodom pénz után, pedig ezt is kedvelem, hanem keresek egy kedves kis szöke, vagy barna babát, híven feltalálhatom mindazon tulajdonságokat, melyek csak a szökeknél lehetnek — és amik nélkül ha ily nő nem találkozik soha meg nem házasodom. Pedig jó állású és állítólag csinos, hivatalnok vagyok én magam is sajátán magamat az aglegényre kárhözvitni. Ki öök közül meg akar menteni... magának az írjon „Libor” cím alatt a lap kiadóhivatalába. 2174-2

Fiatal, 25 éves forrás-segéd vagyok, feleségül venném jobb módú, szép leányt, kiknek annyi hozománya volna, hogy üzletet nyithatnék vele. Leveleket keret a kiadóhivatalba „Völegény-jelölt” jelleg alatt és kérem azt az apróhirdetéseket közzé tudatni. 2350-2

Ki volna hajlandó feleségül vonni egy szép, jó és — szelímes leányt? Az írjon a kiadóhivatalba „Intelligens leány” jelleg alatt. 2343-2

Fővárosi kereskedő, fiatal csinos, ki egy igen szép és jóvödöllyel rendelkezik, nősülni óhajt 40-50.000 frt hozománnyal. Nevezett özvegy egy előbbi család tagja. Válasz német nyelvben keretük „Genie” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába. 1692-2

ÁLLÁST KERES.

Intelligens fiatal nő, ki a kereskedelmi iskolát kitűnő sikerttel végezte s minden irodai munkában járatos, okleveles gyors-írásnő, ügyvédi irodában vagy nagy üzletben állást keres. Ajánlatok „Török és szorgalmas” jelleg alatt a lap kiadóhivatalába intézendők. 1792-3

Ügyes, kopozott, fiatal, nős kertész állást keres, nagyobb birtokon, vagy esetleg fővárosi kertészetnél. Cím a kiadóhivatalban. 1990-3

Művirág-kereskedésbe mint tanulóleány ajánlkozok csinos, fiatal leány. Cím a kiadóhivatalban. 2258-3

Uri nő keres háztartásnál állást a fővárosban, vagy a vidéken is; esetleg anya helyettesnek ajánlkozok. Cím a kiadóhivatalban. 2164-3

Papi házhoz ajánlkozok háztartásnőnek, intelligens csinos 40 éves asszony, ki a vidéki birtoktartást tökéletesen érti, és reprezentatív megjelenésű van. Cím a kiadóhivatalban. 2256-3

Egy gépgyári hivatalnok, ki az 110 szerinti fővárosunk egyik legtekintélyesebb vállalatánál, mint levelező működik, megfelelő minőségben esti órákra esetleg mint magán-titkár ajánlkozok. Szíves megkeresések a lap kiadóhivatalához „E. K.” alatt keretnek. 2320-3

Nős kereskedő óvatokkal rendelkezik, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 681-3

Correpetitor. VIII. osztályú tanuló, ajánlkozok szelímes feltételek mellett. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba keretnek „Correpetitor” jelleg alatt. 2383-3

Északnémet honne, ki jó bizonyítványokkal rendelkezik és fél év óta helyben van alkalmazva, megelőbbi belépésre hasonló minőségben alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2393-3

Ügyes utazó a papir szakmából, szakmáját kitűnően érti, nagy vezetőképességgel áll évek óta beszedés-közvetítésben állást keres. Ajánlatokat a kiadóba ker. „Papir-szakma” jelleg alatt. 1878-3

Német idősebb nevelő a francia s angol nyelvben tökéletes, jól zongorizál, vidéki kereszény családnál keres állást. Cím a kiadóhivatalban. 2370-3

Nevelőnőt keresek, azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 1868-3

Felolvasónőnek ajánlkozok intelligens nő. Cím a kiadóhivatalban. 2304-3

Vig kedvelő intelligens leány, mint felolvasó vagy társalgónő keres alkalmazást. Cím a kiadóhivatalban. 2312-3

Bármily irásbeli munkát elfogad szelímes fiatal ember. Szíves megkeresések a lap kiadóhivatalba „Szorgalmas 60” jelleg alatt. 2344-3

Irodai alkalmazást keres intelligens szépírású fiatal ember. Fizetési igényei szerények. Szíves megkeresést ker a kiadóhivatalba közvetítésével „Iroda” jelleg alatt. 2390-3

Házfelügyelői állást keres nagyobb házban intelligens fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2342-3

Szép barna, vidéki leány pinceszőke ajánlkozok. Cím a kiadóhivatalban. 2294-3

Cársalkodónak hazai vagy magántitkárnak ajánlkozok idősebb, vagy betegecs urhoz délelőtti, vagy délutáni órákra intelligens fiatal ember. Magyar, német társalgás. Kifűnő szakként. Ajánlatok az „Országos Hírlap” kiadóhivatalába „Szelímes barát” alatt keretnek. 2170-3

Magyar nemcs családból származó intelligens, szorgalmas, szép hajú fiatal ember, keres segédjegyzői állást. Szíves leveleket megkereséseket ker a lap kiadóhivatalába „Jegyző” jelleg alatt. 2010-3

Mint feliróné vendéglőben, vagy más üzletben keres alkalmazást azvegy vendéglősné, igényei szerények. Cím a kiadóhivatalban. 1852-3

Ügyvédi irodában keresek alkalmazást mint ügyvéd-segéd, vagy irodavezető. Szíves megkeresést keret a kiadóhivatalba „Jogász” jellegre. 2160-3

Házfelügyelői, vagy házgondnoki állást keres lakásért, egy földhivatalban, jeseon megbízható bírósági hivatalnok. Cím a kiadóhivatalban. 2160-3

A könyvelés minden ágában járatos bírósági hivatalnok az esti órákra könyvelőül ajánlkozok kereskedőknél, vagy nagy iparosoknál. Ajánlatokat „Megbízható könyvelő” jel alatt a kiadóhivatalba ker. 2138-3

Szépírású fiatal ember keres bármilyen irodai alkalmazást, szelímes igényekkel. Cím a kiadóhivatalban. 2180-3

Irodai gyakorlati állást keres kereskedőmít végzett és már irodában gyakorlatként alkalmazott fiatal ember. Cím a kiadóhivatalban. 2083-3

Gyermekek inelle, mint dada alkalmazást keres egy rendes, tisztaság szerető nő. 2182-3

Ügyes, gyors és gépirónó irodai alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2190-3

Mint bonne keres alkalmazást intelligens leány, ki a háztartásban is segédkezne. Cím a kiadóhivatalban. 2250-3

Egy fiatal leány, ki az írógépet is kezeli, irodai alkalmazást keres. Szíves ajánlatok „Irodai alkalmazás” alatt a kiadóba keretnek. 2204-3

ÁLLÁST KAPHAT.

Ügyvéd-segéd kerestetik ügyvédi irodába. Cím a kiadóhivatalban. 2210-4

Nevelőnőt keresek leányaim mellé. Cím a kiadóhivatalban. 2238-4

Magyar nevelőnőt keresek azonnali belépésre. Ajánlatokat keret „Képzett nevelőnő” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2324-4

Kitazók, havonként 60-100 forintot kereshetnek mellékfoglalkozás-ként. Ajánlatokat „Világélekt” alatt a kiadóba. 535-4

Okleveles német nevelőnő, ki francia nyelven és ének-oktatásban is járatos, azonnali jó állást kaphat. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2360-4

OKTATÁS.

Française donne leçons pour dîner. Adresse sans française l'exp. 1976-5

Negyedéves képezdés fiatal intelligens leány, szerény díjazásért órákat ad, egy képezdésnek, mint kisebb gyermekeknek, kik az elemi tantárgyakban gyengéek. Cím a kiadóhivatalban. 1670-5

Zongora-órákat óhajt adni egy e téren már évek óta működő zongora-művész. Cím a kiadóhivatalban. 1690-6

Nevelőnői állást keres jó családból származó nő, ki már ezen minőségben évek óta sikeresen működik, mit jó bizonyítványával igazolhat. Cím a kiadóhivatalban. 2372-5

BIRTOK ELADÁS.

Szép nagy birtok, teljes felszereléssel és malommal, gyönyörű kies fekvésű vidéken eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2106-6

TELEK ÉS HÁZ ELADÁS.

Háztelek Kossuthfalván, kispesti határnál, 150 és 200 négyzetöleknél parcellálva, ára 2 frt 30 krtól 4 frt, havi 10 frt, vagy heti 2 frt részletfizetés kaphatók. Bővebbet Szecsupanowski Szuignondnál, vendéglős, VIII., Nap-utca 13. 6449-7

Ház. Nagy bérház bérbevevőkre kerestetik. Ajánlatokat az ár megjelölésével „Terézváros” címen a kiadóhivatalba továbbít. 1932-7

József- vagy Ferencz-városban keresek kisebb házat megvételre. Közvetítő nélkül. Kérek a tulajdonostól közvetlen ajánlatot a lap kiadóhivatalához „Józsefváros” jelleg alatt. 2030-7

ELADÁS.

Két nem használt selyem ruha, gyászoset miatt igen jutányos áron eladó. Az egyik fehér, a másik rózsaszínű. Cím a kiadóhivatalban. 2186-8

Nagy vidéki városban eladó egy kitűnő fogalmi czukraszada, családí viszonyok változás miatt, azonnali igen kedvező feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2284-8

Kitűnő forgalmu élő- és művirágkereskedés a legjobb helyen eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2300-8

Eladó egy almászürke hátszó ló, igen jól betanítva, női nyereghez szokva. Cím a kiadóhivatalban. 2328-8

Egy alig használt, teljesen jó állapotban levő varrógép, azonnali eladó, jutányos árrért. 2330-8

Alig használt, teljesen új női nyereg, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2328-8

Butorvevők becses ügyelmébe ajánljuk Nemes és Lengyel, Belváros, Egyetem-tér 5. I. em. lévő nagy butorraktárban a ház lerombolása miatt a butor készletek minden áron eladhatók. 6481-8

Barok halászlósa 330 frt. továbbá mindennemű szelíd butorok készletben kaphatók: Gottlieb Máttyás asztalos-mesternél, Révay-utca 14. Telefon. 579-8

VÉTEL.

Varrógép megvételre kerestetik. Singer-féle előnyben. Ajánlatok „Varrógép” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2018-9

Keresek megvételre kisebb házat a főváros közelében, mely alkalmas volna nyaralónak. Lehetőleg kerttel, udvarral. Ajánlatokat keret a kiadóba „Kis ház” jelleg alatt. 2356-9

Kávéházat óhajtók venni a Józsefvárosban, élénk forgalmi helyen. Leveleket ajánlatokat keret a lap kiadóhivatalba „Kávéház” jelleg alatt. 2338-9

Nagy íróasztalt keresek megvételre. Levelek a kiadóba címzendők „Íróasztal” jelleg alatt. 2334-9

Butort óhajtók venni használtként. Ajánlatokat keret a kiadóhivatalba „Butor” jelleg alatt. 2288-9

Bycicli, használt de jó karban lévő, megvételre kerestetik. Ajánlatok „Bycicli” jelleg alatt a kiadóhivatalba keretnek. 2166-4

Gyógyszertárt keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóhivatalba keret „Gyógyszertár” jelleg alatt. 2390-9

Nagy könyvszekrényt keresek megvételre. Ajánlatokat a kiadóba keretnek „Olcsó könyvszekrény” jelleg alatt. 2334-9

KIADÓ SZOBÁK.

József-köruton kiadó, esetleg teljes ellátással lehetőséggel a részére, szépen berendezett utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban. 2334-10

A Rökk Szilárd-utczában kiadó egy elegánsan butorozott utcai szoba. Cím a kiadóhivatalban. 1878-10

Butorozott udvari szoba kiadó egy ur részére a Maria Terézia-téren. Cím a kiadóhivatalban. 2124-10

Kiadó egy szépen butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, özvegy ur nőnél. Cím a kiadóhivatalban. 2122-10

20 frterti utcai szoba a köruton, elegáns butorral, külön bejárat, a Zion épületben; fizetés 2084-10

Elegánsan butorozott, csinos tiszta külön bejáratú szoba kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2086-11

Teljes ellátást kaphat ur családánál intelligens nő kinek biztos állása van. Cím a kiadóhivatalban. 2196-10

LAKÁS KERESTETIK.

A főváros közelében keresek egy csinos nyaralót berbe május elejére. Ajánlatot keret „Nyaraló” jelleg alatt a kiadóhivatalban. 2346-11

Két szoba, konyha, k. s előszobából álló lakást keresek a Ferencz-köruton. A szobák külön bejáratnak legyek. Ajánlatokat az ár és cím megjelölésével ker a kiadóhivatalba „Lakás 200” jelleg alatt. 2220-11

LAKÁS KERESTETIK.

Lakást keresek február elejére a József vagy Ferencz-körut közelében, mely aljon két szoba, előszoba, konyha stbből. Cím a kiadóhivatalban. 2282-11

SZOBA KERESTETIK.

Butorozott utcai szobát keresek febr. elejére, külön bejáratú. Ajánlatokat keret „Szoba” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2278-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A Felső-erdősorban egy szoba és konyha február hó 1-ére 180 frterti kiadó. Bővebb értesítés a lap kiadóhivatalában. 2168-13

KÖNYVEK.

Jókai összes műveit szeretném megvenni olcsó áron. Ajánlatok a kiadóba keretnek Jókai művei cím alatt. 2892-15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Kiadó bolthelyiség. A csömör-uton kiadó egy nagy bolthelyiség, melyet esetleg korszerűsítésnek is lehetne használni. Levelek keretnek „Alkalmas” jelleg alatt a kiadóhivatalba. 2288-17

KÜLÖNFÉLE.

A legjobb magyar élelzap az „Üstökös”. Most sorra közli pompás karnikaturákban a nevezetesebb írókat és művészeket.

Kedves Jónka! Ha színházba, hangversenybe megy és a is feltűnő akar lenni, mint barátom, akkor ne használjon mást, mint a 25 év óta legjobb hírnévként örvendő Ravissante arczbör széptől különlegességet: Ravissante arczpört, Ravissante pipere-zsappant és Ravissante széptölt. (Ára 1 frt 50 k.; elegendő 3 hónapra) Török József és Török Sándor urak győgszerteráiban kapható valódi minőségben. Kamilla. 919-18

Intelligens, előzől garcon ural, kiknek nagy lakása van, egy szoba és konyháért elvállalja a takarítást, felügyelet, szóval az egész lakás gondozását, egy igen intelligens nő. Szíves leveleket megkeresést a kiadóhivatalba keretnek „Comme il faut” jelleg alatt. 2162-18

Két intelligens fiatal ember ebédosztott esetleg vacsorát is keres egy művelt családnál a Mária Terézia kaszárnya közelében szomszédoságban. Szíves megkeresések „Élelem” jelleg alatt a kiadóba keretnek. 2198-18

Zongorát privát háztól havi bérletre akar egy intelligens család bérelni. Cím a kiadóhivatalban. 1909-19

Kedves otthoni kaphat intelligens nő vagy akár koszos gyerek intelligens özvegy nőnél, ki csak feleitő leányával lakik. Esetleg teljes ellátás és zongorahasználat vagy zongora-óktatással. Ajánlatokat a kiadóhivatalba továbbít „Csendes otthon” címen. 2364-18

Cársat keresek egy virágzó budapesti vállalatához 20-30.000 forint tőkével. Személyes működés ökvédés megkívántatik. Ajánlatokat „Lukratív” jelleg alatt, keret a lap kiadóhivatalba. 1622-18

Tegnap este a vizszebázbán, a Harang előadásán, a földszinten fejedtem elefantosont látcsövet; a szíves megalátót kérem a kiadóhivatalban megvételre azt elhozni, illő jutalmi mellett. 2314-18

Kitűnő házi kosztot adok igen olcsón és kiadó szobám is van ugyanott. Cím a kiadóhivatalban. 1640-18

Elvesztettem a Duna-parton tegnap délután egy csomag iratot, mely csupán réam nézve bír értéket, kérem tehát a megtalálót szíveskedjék azt a címzemre, mely a kiadóhivatalban megvételre, elhozni. Múltó jutalmomban fog általam részeseülni. Az iratok között, melyek fekete vászonba voltak csomagolva, egy pár új női keztyű is volt. 2360-18

Jakarításért lakást adok tisztességes magános asszonynak, február elejétől kezdve. Cím a kiadóhivatalban. 2362-18

Áttérni óhajt egy 24 éves intelligens magánhivatalnok. Ismét retség hiányában ez uton keres kereszlapát. Szíves megkeresések a lap kiadóhivatalba keretnek „Új jövő” jelleg alatt. 2372-16

Főpinczér eg. jó forgalmu vendéglőt keres átvétlre. Ajánlatok a kiadóba keretnek „Vendéglő” cím alatt. 2378-18

Ádoptáltatni óhajtja magát egy szép, művelt leány, aki ez uton akarja jövőjét biztosítani. Leveleket a kiadóhivatalba ker. „Adoptálás” cím alatt. 2382-18

MINDENFÉLE.

Furcsa falvak. Nagy-Britannia területén elszórtan nagyon furcsa helységekre és falvakra bukkanhatunk. Egyik terjedelmes város például tisztán vasúti kocsiból épült, úgy, hogy még a templom és paplak is négy hatalmas lószállító kocsiból van összeállítva. Egy másik 1000 lakossal bír s mintegy 80,000 forint vagyonnal rendelkező városnak se temploma, se kápolnája, se iskolája; egyedüli hivatalos színezett helyisége, jobban mondva tárgya egy levélgyűjtő pillér.

Egyetlenegy lakóval bíró falu nem is tartozik a ritkaságok közé. A cumberlandi Skiddawban csak egy ember lakik, aki községi adót nem fizet, mert nincs, aki azt beszedje, se nyilvános épület, melyben azt közhírré tenni lehetne; Northumberland egyik falvának egyetlen lakója viszont kijelentette, hogy ő az utadóhoz hozzá nem járul; elég jó neki az ut úgy is, amint van.

Ely szigetén van egy kicsi község, melyről azt írják, hogy — „egy kis föld, három-négy házzal s mintegy tizenkét lakóval”. Ennek a helységnek egyáltalán nincsen semmiféle utja; így hát költségbe se kerül annak a jókarbantartása. Tényleg nincs is ott semmiféle adó vagy illeték.

Másik nevezetes falu Kempton Badford mellett, mely hét mérföld hosszú s felette meredek. A falu egyik végétől a másikig két óra hosszat kell gyalogolni.

Néha egész falvak a szó szoros értelmében eltűnnek a föld színéről. A kicsi Shropshire falu lassankint elsüllyedt s most már nyoma sem maradt. Elhagyatott szénbánya fölött épült s a sülyedése már évek óta tart. Néha megkísértik, hogy egy-egy házat megtámasszanak, de a sülyedés ellen nincs menekülés; a házak egyre sülyednek s maholnap már csak pár téglajelöl a helyet, hol a falu állott.

Ilyen elhagyatott falu van az angolok földjén számtalan. Ha valamely falu lakossága más keresethez fog, nagyon könnyen megesik, hogy a lakói egyszerűen ott hagyják. Nemrégiben egy Sheffield mellett levő falu lakói, miután az arra vonuló vasúti vállalatnál nem sikerült bizonyos engedelmények megszerzése, más kereseti forrás után láttak. Kevéssel azután ott hagyták az egész helységet s nem egy háznak kiszedték az ablakait s úgy álltak odább.

Igyunk-e evés közben? Erre a kérdésre Ewald tanár, titkos tanácsos megfelel egy orvosi folyóiratban. Rendesen azt tartják, hogy az ivás meghigítja a gyomornedvet, a gyomrot tulterheli, a hideg ital meg épen le is hűti. Ilyen és hasonló

ellenvetéseket tesznek az ivás ellen. Ewald tanár mindezekre a skrupulusokra most ráczáfol. Szerinte ellenkezőleg áll a dolog. A mérsékelt ivás étkezés előtt vagy közben csak fokozza az étvágyat. Hisz épen ezen alapszik a lesóványító Schweiger-kúra. E gyógymód mellett kerülni szokás az italt és a folyékony táplálékot, hogy így az étvágy csökkenjen és az elhízott ember lesóványodjék. Következésképpen normális embernél az ital csak fölébreszti az appetitust, ami minden esetre kellemes, tekintve, hogy ugyis épen elég a rossz gyomru ember.

Tesla új találmánya. Amerikában élő hazánkfia újabb találmányával szaporította az elektrotechnika terén szerzett érdemeit. A napsugaraknak hajtóerőül való felhasználása nem új eszme, már régen foglalkoztatja a szakköröket, de az eddigi kísérletek nem váltak be, míg Tesla készüléke fényes eredménnyel kecsegtet. Részletes leírása eddig nincs közzétéve, csak annyit tudni róla, hogy lényege egy vegyszereket tartalmazó vízzel töltött henger, melyre elmés szerkezetű tükrörendszer napsugarakat vet, miáltal nagyfokú hőt termel. A találmány jövőjében annyira biznak, hogy kihasználására már társaság is alakult.

Az utolsó anyósélez. *Kiadó:* Hogy van az, kedves barátom, hogy mióta megházasodott, sohasem ir többé tréfát az anyósokról?

Író: Nem írok, uram. Most már tudom, hogy az anyós nem tréfa.

A párisi karnevál.

Páris, január 25.

Mint a fojtó köd, olyan nehéz bánat költözött a mulatni vágyó párisiak szívébe, mikor nemrégiben megtudták, hogy a farsangi „boeuf gras” körmenet az idén elmarad, mert főrendjei közül az egyik meghalt, a másik pedig nagy beteg. Mint mondtam, ez a hír nagy szomorúságot okozott mindenütt s ha gyászruhát nem is öltöttek a párisiak, az bizonyos, hogy a hölgyek nem voltak olyan vidámak és az urak olyan elragadóan léhák, mint egyébkor.

Eljártak ugyan a színházakba, koncertekre, jürookra, csak úgy mint azelőtt, sőt a *Moulin Rouge* közönsége sem apadt miattuk, de mindezt csak megszokásból tették, nem azért, hogy élvezetet keressenek. Szórakozottan ültek helyeiken és kedélytelenül. Ha nevetni kellett volna, fásult arccal néztek a mennyezetre vagy egymásra, mikor pedig nem kellett nevetni, akkor megjelent ajkaik körül egy-egy bágyadt mosoly, vagy valami kacagásszerű tompa hangot hallattak. Szóval, mélységes gyászba bozultak szíveik és már közel állottak a kétségbeeséshez.

Másnap Saint Bardol pontosan megjelent a találkozón, karon fogott és szótlanul vonszolt magával az avenue közepéig.

Megálltunk a fehér kövekből épült nagy, új ház előtt, terebélyes platánokra nyíló magas ablakokkal. A széles kapun bemélyedő te kintet megsejtette a világos lépcsőházat piros szőnyegével, ébenfa korlátjával.

— Ugyebár, semmit sem mond neked ez a közönséges, nyárspolgáriás fényűzéssel épült nagy ház? Szinte lehetetlennek vélünk, hogy ezen a környéken megindulásfélét is érezhetünk; pedig mégis itt éltem át eddigi életemben a legédesebb és a legkegyetlenebb érzést... De gyerünk.

Saint Bardol kopogtatta sétapálcáját a széles járdán. Egymás mellett lépést tartva haladtunk s olykor-olykor szőke angol leányok, akik formátlan, nehéz cipőkben az Arc-de-Triomphe felé tartottak, rajtuk felejtették tengerzöld szemüket.

— Édesem — kezdte el halkán Saint Bardol — ismcred párisias életemet, a hol kerék, hol talp életet, szüntelen változásaival a fényűzés napjainak és a sötét óráknak, fejünk fölött örökösen ezzel a két fenyegetéssel: a gondnokság alá helyeztetés, vagy az előre megjósolt szalmán való elpusztulás; ma öt Louis-d'orra vadászunk, míg tegnap kétszázat kártyáztunk vagy ajándékoztunk el. Szükségekből, szokásokból, kötelezettségekből van alkotva, kevés fiatal tüzzel benne vagy öreges elteltiséggel, kevés jósággal, vagy megvetésével mindennek, amit a világ imád. Ennyi az egész.

A városi tanács azonban nem hagyta őt nagy bánatukban elepedni. Kijelentette, hogy nemcsak a vízvezeték, közúti vasút, közvilágítás, kövezés és más efféle profán dolgok tartoznak az ő hatáskörébe, hanem a *közjólét* is, aminek leghatásosabb és legkellemesebb előmozdítója a *közmulatság*. Ennélfogva több festővel készítetett egy olyan körmenet-tervezetet, amely fényesség, ötletesség és nagyság dolgában minden képzelget felülmul.

A körmenet tárgya: Páris fejlődése a legrégebb időtől máig.

Olyan tárgy ez, amelyet semmi tekintetben sem tud kiaknázni emberi ész és kéz. Az átmeneteket a fényes, illatterhes udvari légkörből abba az időbe juttatja, amikor úgy szállt föl az utcán az emberi vér párája, mint a kémények füstje. Azt az időt, amikor a világ fővárosa helyén mocsarak állottak, és azt, amikor milliőkat érő palotákból álló hosszú boulevardok merednek az ég felé. Az imádott és a lefejezett királyok korát, egy I. *Napoleon* császárságát és — *Faure* *célix* köztársaságát!

A tisztaság sárhatiprását és a vértől részeg utcái csöcselék égbecmelését. Égbekiáltó ellentéteket, amelyek közt nincs rendszeres, szabályos átmenet. Hogyan lehetne ezeket olyan tanulságosan és olyan fényesen eljátszani, mint megírni?

És mégis, a körmenet fényes is lesz és tanulságos is.

Egy hatalmas méhen ülő női alak nyitja meg a sort, Franciaország megszemélyesítője; utána a galliaiak és a Páris helyén állott mocsarak környékének lakói, vadbőrökbe öltözve.

Utána, pompás paripáján, a diadalmas Caesar lovagol, katonáktól, liktoroktól és udvarától követve. Majd Julián császárkövetkezik, keleties kíséretével és a thermák fából készült másával, amelyet az alatta levő kocsis gördít tovább. Chlodvig, a frank király jön utóbb, nyomában mindazokkal a barbár királyokkal, akik Franciaországba betörték; valamennyien nagy sereg katonával. Szingazdag öltözetekben. Ezután a régi, falakkal körülvett Páris mása következik, védőszenjtjével, Genovévával. Ökröktől vont szekéren az utolsó merovingi fejedelmek, amint nyugodtan nézik, hogyan pusztítják a betörő normannok a védetlen Franciaországot.

Azután a Fülöp Ágost idejéből való Párist védő falnak egy része, a monumentális kapu következik. Építészek nyomán építőmunkások serege jön, vállán az igazságügyi palotánál levő kápolna ábrázolatával, Páris építészeti erekljével. Szent Lajos követi ezt a csoportot és nyomában a kisvárosi életnek egy nagyon kedves és jellemző

Saint Bardol adóssága.

— Alexandre Hepp-től. —

Saint Bardol feleségül vette Pigeonneau kisasszonyt; pár nappal utóbb pedig ötvenezer frankot adott az irgalmas nővérek kórházának. Ha Saint Bardol pénzt osztogat a szabójának, a lócsiszárjainak, legényélete különböző társainak és büntársainak, azon senki sem csodálkozik; de hogy Saint Bardol a szerencse rámosolygása után ilyen adakozásra szánta el magát, ez nem volt természetes.

A gonosz nyelvek azt állították, hogy a nő-sülése körül való közbenjárást jutalmazta meg ilyen módon, mások meg azzal vádolták, hogy most a vallásossággal pózol, mint ahogy azelőtt a közönyösséggel tette. Ő nyugodt maradt, megvetően mosolygott olyan ember módjára, akinek megvan a maga titka és ez a nagyon jól illő mosoly, mintha valamely titokzatos emlék, valami a nagyon messze múltba visszanyúló felé szállt volna.

— Édes barátom — szóltam hozzá egy napon — nagyon kedves magyarázatát sejttem annak a pompás nagylelkűségnek, amelyről olyan sokat beszélnek. Nem tudom, helyesen tapogatózdom-e?

— Helyesen.

— Tehát fogadalom?

— Nem, adósság.

És mintha észrevette volna, hogy máris kiábrándultam, Saint Bardol hozzátette:

— Holnap két órakor a Friedland-avenue elején.

A komor időszakok egyikében voltam, pénztelenül az elkövetett eszeveszettség után, képtelen előteremteni a legszerényebb megélhetés eszközét is, teljesen meghasonolva a jó csillagommal. A családom, léhaságomra utalva, makacsul megtagadta a támogatást, a barátaim a legközelebbi alkalommal az uszorosok, a kevésbé szigorú időkkel biztattak.

Vannak emberek, akik vidámak és erősek maradnak az ilyen válságokban; én, amikor nincs pénzem, celsüggedek. Engem, ha nem költsékezhetem, ha nem érezhetem magamat a saját jövővőmnek, szinte azt mondhatnám, hogy kiforgattak önmagamból. Hogyan nyugodjunk bele az ürességnek ebbe az állapotába? Kihat agyamra is és a szívemre is, boszant és megaláz. Ilyenkor aztán, kedvesem, megyek... megyek... bolyongok a véletlenbe, csüggetegen, embergyűlölőn, anarkistává váltam mindaddig, amíg az, ami az életet megszüpíti, meg nem érkezik.

Egy nap ilyen állapotban voltam és épen ezen a helyen itt. A mi derék Bressacunktól váltam el eredmény nélkül, az utolsó vereséget szenvedtem. Szídtam az igazságtalan sorost, Párist, a gyalázatos várost, a rosszul alkotott társadalmat, hisz elképzeled, és ráadásul, édesem, fölöttem a legkáprázatosabban kék, gyűlöletesen vidám ég ragyogott.

— Egy óra óta ültem egy padon, azon, amelyet amott látsz; lehorgasztott fejjel bölcsekedtem, átkozódtam, tervezgettem, nagyon chices külsővel, de a legnagyobb szűkös belsővel, szájjamban kitünő, de mégis nagyon szo-

képe jelenik meg. Iparosok, polgárok és fegyveres kal-
márok élén lovagol a czélmester. Rendkívül elmés és
kedves összehállású kép ez.

Szép fehér lován Jeanne d'Arc üget utána,
mögötte XI. Lajos. Majd a nyomdajár eljántá-
lása, amelyből idővel hatalmas fa cseperedett. Inno-
centnek, a renaissance nagy művésznének legreme-
kebb művét, a szobros kutat viszik utána, aztán a
renaissance megszemélyesítését, I. Ferenc udvará-
val. Negyedik Henrik vonul be a nyomában Párisba,
Condé és Turenne, a lázadók vezéreitől követve.
Moliere ül a következő kocsin, az utána következőn
pedig a *Comédie Française*, a Moliere színháza,
klasszikus írókkal és művészekkel.

Uj sorozat következik ezután, a forradalom
korszaka.

Egy kocsi a forradalom egyik híres tánczter-
mét mutatja. Azután a direktorium és a „merveil-
leuse-ok. Az Olaszországból győzedelmesen haza-
térő Napoleon nyargal a kocsi után, körülvéve tá-
borokarától. Maga a föltámadt császárság jön teljes
pompájával, aztán a 48-iki márciusi forradalom és
a német-francia háboru allegóriája. Nem hagyták
el a francia-orosz szövetségés ábrázolását sem, ami
a diszletes menetnek utolsó része. Utána iparosok
és polgárok hosszú sora következik, hogy az egész
menet három kilométer hosszúságu legyen.

Ez lesz a párisiak iteli farsangjának legfény-
sebb mulatsága, amelyre külföldről is nagyon sokan
fognak odaseregleni.

Szegény ember baja.

Debreczen, január 26.

Az Alföld rónaságán gyászos hang sirja tele
a levegőt és tizével, százával hull a kis gazda, nagy
gazda, vagy a szegény béres malacza. Az ólakra,
hizlálókra borítsatok fekete fátyolt, beteg a sertés,
akárcsak a hegyaljai szőlő, amelyet elemészt a fillo-
xera. Innen is, onnan is jönnek a szomorú sürgő-
nyök az ország egyik-másik részéből, hogy az al-
ispán vagy polgármester zárlatot rendelt el a tör-
vényhatóság területén. Tengeri, árpa, dara nem kell.
Megérzi a forgalom hiányát vasut, táviró és a
posta. Keservesen érzi a jövedelem hiányát birto-
nos, kereskedő, kupecz, hentes, alkusz, tenyésztő,
ellenben a bankár büroájában félelmetesen szaporodik
a magyar ember váltója.

Mig a sertésvész miatt annyi törvényhatóság
területén tart a vesztegzár, abban a hatalmas ver-
senyben, melyet a nemzetek vívnak a világpiaczo-
kon, a magyar sertés helyett a szerb sertést veszik-
adják. A tengeri ára pedig hanyatlak abból az egy-
szerü okból, mivel a kínálat nagyobb, mint a kereslet.

Pár esettel illusztrálom, hogy az ország kiün-
külön vidékén gyakran mutatkozó hosszadalmas,
néha évekig tartó sertésvész milyen érzékenyen
sújtja az egyeseket és az egyes piacot.

Van idő, amikor egyik-másik alföldi városban
hónapokon át nincs sertés piac. Debreczenben már
egy év óta nem volt, pedig tudjuk, hogy e város
legnagyobb czikke a sertés.

Van egy ismerősöm, egy sertés hizláló, aki
mult tavasszal vett egy farka (300 darab) malacgot.
Egy-egy nyolcz-kilenc hónapos volt. Költekezik,
kínlódik, anig kihizlálja a farkát. Ha elfogy az ele-
ség, a tengerit, árpát hitelbe vásárolja: váltókért,
abban a jó reménységben, hogy a sok vesződség és
a nagy kockázat illően jövedelmez. Micsoda
szomorúság aztán, mikor arra virrad a gazda,
hogy néhány sertés elkivánczik e földi élet-
ből. Hiába szórja közé a legszebb szemű göré-
kukoriczát, nem mozdul a beteg, hanem fekszik
mozdulatlanul, bus rőfögéssel, maga elé mereszve
véres szemét. Az ostor boldogabb végivel hiába biz-
tatgatják: nem tud lábra állni, minthogy fáj a
körme. A száj- és körömfájás járványos és ragadós
állatbetegség, vagy amint erre felé mondják: „raga-
dajos baj”, amelyben rohogásba vesző, mindinkább
lassubodó, kinos rőfögéssel csapatonstul vész, pusztul
a sertés.

A sertésekre még nem biztosítanak. Ennél-
fogva a sertés kereskedő pár hét alatt keserűen ta-
pasztalja, hogy „nincs a teremtésben vesztesebb,
mint ő”. Oda a farka, ellenben megmaradtak a váltó-
k és pörlik a pénzért kegyetlenül. Vevők helyett,
akik másoké duzzadt tárczával jöttek elébe, beko-
pogtatnak a fiskális urak mogorva megbizottai. Ezek
a jó urak, mintán honfui érzellemmel veszik tudom-
ásul, hogy a farka sertés nem a megszokott és
legkedveltebb módon hentes által, hanem sertés-
betegségben mult ki, lefoglalják buzgóságukban
talán még az üres hizláló fölött ragyogó csilla-
gokat is.

Aztán milyen dráma az, ha valamelyik sze-
gény béresnek üresen marad az ólja. A mi vidé-
künkön sok béres, régi módi szerint, lakást és kom-
menciót kap, de fizetést nem. A ruházatra és
egyéb dolgok fedezésére szükséges költségeit a ser-
tés szalonnájából árulja ki.

Tavasz idején, mondjuk, huszonöt forintért
vásárol két-három malacgot, arra való számitással,
hogy karácsonyig kihizlálja. A három nyápicz ma-
lacz akkora három tekintélyes sertéssé hizik, melyek
együttesen nyomnak vagy négy mázstát. Az anyjuk

és a gyerekek szövögetik is a reménység rózsá-
színű szálait, hogy mi minden kitelik abból
az édes, drága három malaczkából. Hát elő-
ször is zsír, egy évre való. Aztán kolbász,
véres, májashurka, de olyan, hogy még a
félholt ember is meghizik, még a nézésétől is. A
szalonnáját pedig eladják jó árban. Ami pénzt kap-
nak, abból vesznek gunyát, továbbá kifizetik a
porciót, a patikát, az orvost és fődöznek még
egyéb kiadást is. Legutoljára mégis csak a porciót
fizetik. Miért? Mert ebben spanyol a magyar. A
spanyol is meghal a hazájáért, ha kell, de adót nem
szívesen fizet.

Egy napon aztán a tagon hire fut a bajnak.
Mindenfelé disznóhullás. Nem lesz disznótor, amikor
mint néhai való jó Csokonai Vitéz Mihály oly éke-
sen dalolta: „Vig öröm és tréfa ül minden homlo-
kon a nyájasság is pillangó szárnyakkal
enyeleg.”

Nem eszik alásan kérem a növendék sertés,
nem eszik különben a nagyja sem, bármivel kinál-
ják, amondó vagyok, talán még a piskóta sem kel-
lene neki. Dehogy dagná vályuba a beccses orrát,
lagymatag vízben hiába eresztik föl neki a legfino-
mabb darát is. Mert a szája fáj, mihelyest hozzáér
valamihez és a négy körme úgy fáj, hogy akárhogy
erőlködik, nem tud lábra állni. Az állatorvos jön-
megy, tudós képeket vág és a vége az a dolognak,
hogy a pocza ég felé fordul a négy lábával, de az
állatorvos urnak azért kidukál a sallárium.

És a bérescsalád könnyes szemekkel állja
körüli a hizlálót. Most már szertefoszlott minden
reménység.

Prédikálhatja váltig az aranszáju nagytiszte-
letű ur, hogy „a szegény emberek sem szükölköd-
nek szövétnek világossága nélkül; sem a napnak
világossága nélkül.” hasztalan beszél ez annak,
mikor szükölködnek abban, ami a gyomort táplálja,
a testet beföldi, óvja szélétől, hidegtől. Hiszen a me-
leg gunya, a porció és sok egyéb a szalonna
árából került volna ki.

Ugy rendeli a törvény, hogy az elhullott állat
megsemmisítendő. Bizony megsiratják a szegény
sertéseket, amelyek kinok között multak ki és nyo-
mort hagytak maguk után az emberek között. És
annyi kár és vesződség után következik a nincset-
lenség. A szegény bérescsalád most elkerüli az
ólat, amely felé annyi dagadó reménnyel tekintett
azelőtt. Mert ilyen esetben az állatot is megkönyezi
az ember. Vagy talán magát siratja?

Ujlaki Antal.

moruan égő szivarral. Egyszerre a nagy ház
kapuja alatt két árnyékot láttam hullámozni.

Két hölgy volt. Lassan, nyugodtan köze-
ledtek, suttogva beszélgettek s úgy tetszett,
mintha számitgatnának, utasításokat adnának
egymásnak vagy valamely feladaton osztozná-
nak meg. Azután az egyik, az idősbik balra
fordult és bement egy másik házba, míg társ-
nője jobbra folytatta útját, énfelém.

Ugy, mint az idősebb, ő is olyan bő fe-
kete ruhát viselt, melyen a derekat övező barna
zsinóron a könyöradományokat gyűjtő irgalmas
növérnek olvasója lóg. Szíve fölött ott ragyogott
a kereszt és könyveden jött előre; sarkatlan
cipőcskéi csak alig érintették az aszfaltot, az
erősen kikeményített fehér főkötő alól pedig
elragadóan rajos arc tűnt elő az ifjuság su-
gárzásával rajta . . . Oh, testvér . . . én is-
meretlen testvérem!

És Saint Bardol folytatta:

— Igen, olyan volt, mint a gyermek, na-
gyon finoman metszett vonásokkal, világos-
kék ártatlan szemekkel, patyolattiszta arc-
bőrrel, egy szép hajnalhoz hasonló üde aj-
kakkal; és mégis bátran készült egyedül be-
menni a házakba! Zavar nélkül, magasztosan
fog benyitni olyan emberekhez, akiket soha
sem látott, kérni, alkalmatlankodni fog náluk
olyanok javára, akik szintén ismeretlenek előtte!

Oh, ezek az utóbbiak, mivel érdemelték
meg ezek, hogy hasonló Gondviselés törődjék,
foglalkozzék velük? Méltóbbak az érdeklődésre,
mint én? Miért ok? Irigyletem és gyűlölkö-
dés . . . és akkor, édesem, hirtelen, nem tu-

dom milyen különös ösztönzéstől készletve, mi-
lyen tévelygésnek s egyuttal felindulásnak és
elkeseredésnek, tiszteletnek és bátorságnak en-
gedve, oda mertem menni ehhez a testvérhez,
megkérdeztem tőle:

— Testvér, a szegényeknek gyűjt?

És miután egy fejbólintással, hosszú pil-
laint lesütve, igenlőleg válaszolt, így szóltam:

— Nos, testvér, e perczen én is egyike
vagyok a szegényeknek . . . Minthogy ösztintén,
jó szívvvel ad . . . gondoljon reám . . . Az na-
gyon kedves . . . és nagyon édes volna.

Reám nézett és kérdő tekintete a lel-
kemig hatott. Vajjon mit kerestem bennem?
Mit olvashatott ki belőlem? Ő, aki semmit sem
tudott az élet zavarairól, összeütközéseiről,
rázkódásairól? És mégis fölemelkedett odáig,
hogy sértve ne érezze magát; jobban megér-
tett, mint hittem s úgy látszott, szánakozik
különczködésemen. Titokzatos derü vonult el
arcán, azután egyetlen szót sem ejtve, ismét
az iménti árnyékká változott, eltűnni láttam a
testvért a kapu alatt . . .

Mikor újra előjött, én még mindig ott
álltam, hirtelen elfutni szerettem volna. Olybá
tűntem föl magamnak, mintha utcasarkon álló
koldus volnék; de nem, valami leirhatatlanul
édes érzés fogott el. Különösnek fogod találni:
cseppet sem szégyeltem magamat és hirtelen
a mennyei zenénél is kellemesebb hang sut-
tozta:

— Ezt az ön számára kértem . . . Vegye,
tartsa meg, gondolkozzék.

Mosolyt pillantottam meg, ékesen szólót,
mint a fölülről jött intés és szelidet, mint az iga-
zán gyöngéd, idősebb testvér leczkéje, vigasztalót,
mint a bünbocsánat. És mialatt ott maradtam,
ide-oda forgattam kezemben ezt a darabka ara-
nyat itt, a búbajos teremtés újra eltűnt, ez-
uttal örökre.

Saint Bardol áhitatosan vett volt elő a
mellénye zsebéből egy aranyat, melyre a nap
reávetette tündöklő sugarait.

— Édesem, monda, ez egyszerre — oh,
guny egy embernek, aki tegnap szórta a pénzt
és holnap újra kezdi — csaknem egy vagyon
volt, ugyebár? Arra az estére voltak találko-
zóim, terveim, vágyaim . . . Nos, mindent el-
hagytam, bezárkózva maradtam otthon és mint
ahogy ő ajánlotta: gondolkoztam. Ugy tetszett
nekem, hogy belevetni ezt az aranyat is az
örvénybe, durva szívre vallana. Szentségtörés
volna.

A pénznek csak azért van jelentősége,
mert értéket képvisel, az én kis irgalmas nő-
véremtől kapott ez a semmiség nekem egy
kimondhatatlanul boldog pillanat örömét; egy
nemes, gyöngéd női léleknek az enyémvel
való testvérisülése, együttérzése, egybeolvadása
emlékét képviselte.

Kevéssel utóbb Verville nagybátyámtól
tekintélyes összeget kaptam, azután megnősül-
tem, az örökségek, az ostobáskodások ideje
messze van és az ötvenezer frankkal, me-
lyet ezért az aranyért adtam, csak alig
törlesztettem az adósságomat . . .

KÉT ASSZONY

BARANCZEVICZ SZ. KÁZMÉR REGÉNYE
oroszból fordította SZABÓ ENDRE (10)

— Legelőbb is: nagyon jól tudja, hogy én nem szoktam korhelykedni, az „Arkádia” pedig azért megyek, mert csak valami szórakozást nekem is kell keresnem.

— Szép! Te szórakozást keresel magadnak, anyád meg hadd üljön itthon étlen-szomjan.

— Ugyan, édes anyám! Hát mikor maradt maga éhen-szomjan!

— Nemsokára oda jutok. Fűnek-fának adós vagyok, senki sem akar már hitelezni. Hallottad volna csak, hogy milyen szóváltásom volt ma a lentessel.

— Abban én nem vagyok hibás! — szolt a fiu vállat vonva.

— Egyikötök sem hibás! Én vagyok hát a hibás, hogy ütődöm-verődöm, mint hal a jeghez s megsem bírok boldogulni.

— Azt hiszem, hogy némileg a lányok is hibásak. Ideje volna már, hogy ők is dolgozzanak és keressenek valamit, hiszen már nem kiesinyek.

— Azt akarod talán, hogy menjenek szobalányoknak?

— Miért éppen szobalányoknak? Azért nem lett volna érdemes iskolákat végezni. Valami egyéb foglalkozást kell keresni.

— Hiszen keresünk. Nem ülünk összetett kézzel. Mindenfelé keresünk, de mit ér, ha nem lelünk alkalmazást sehol.

— Régi nóta! No, kedves mamám, bocsásson meg, de nekem mennem kell.

— Okvetellen menned kell? No lám, hogy rájött egyszerre az okvetellenség! Nem tudsz itthon maradni...

— Nem tudok! A viszontlátásig!

— Várj csak. Felelj te nekem arra a kérdésemre, hogy mit adok én nektek holnap enni?

— Amit akar.

— Semmit, érted? Semmit. Nem lesz ebéd.

— Hát én majd megebédelek valamelyik pajtásomnál.

— „Én”, mindig csak „én!”. Egyebet sem hallok! Oh te, önző! Ugyan kire ütöttél! Hogy te jól fogsz lakni, azt én nem vonom kétségbe, de a többi?

— Jaj, mamám, beh unalmas ez már! Hát elvégre is: mit akar tőlem?

— Adj legalább három rubelt.

— De anyám! Hiszen nekem is mindössze három rubelem van. Mi marad akkor nekem.

— Jó, hát adj kettőt.

— S nekem egy rubelem maradjon? — Hova gondol? Belépő jegyet kell váltani... aztán egyéb költség is van. Már akkor inkább kérjen valakitől kölcsön.

— Ugyan kitől?

— Hát akár Szokratesztől.

— No, az aztán a derék töképezés! Dohányt se bir magának venni, teán és kenyeren él. Már akármit beszélj is, muszáj legalább egy rubelt adnod.

Vladimir előhuzta az erszényét s kivéve abból egy rubeles bankjegyet, átadta anyjának.

— Ugy körül fogja az embert, édes anyám, mint a hínár, nem lehet tőle megszabadulni — mondta a fiu panaszos hangon.

— No, te meg olyan vagy, mint a kő: nem lehet megpuhítani. Szakasztott a drágafatos apád — dörmögött az anya, begyűrve a bankót a bluzá zsebébe.

„Akármilyen kő volt, még sem birta veled az apám kitartani, hanem megszökött” — gondolta magában Vladimir s a sápkája után nyulva, az ajtó felé indult.

Petrovna Olimpiáda visszament a teázó asztalhoz. Méltóságos homlokán elsimultak a ráncok s újra tiszteletreméltó római matróna lett, aki boldog és nyugodt családja körében.

— Jó lesz indulni — szólalt meg Iványes Szokratesz, összeszedve a dohány- és gyufatartóját, — messze van hazáig.

— Ugyan hova siet! Maradjon még — szolt Petrovna Olimpiáda.

— A Vyborgszkaja* jó messze van. S

* Városrész Szent Pétervárottól.

már nemsokára kilencz óra. Ajánlom magamat Petrovna Olimpiáda.

Az öreg kezét nyujtotta a házi asszonynak.

— Eh, milyen hideg a kegyed keze — jegyezte meg Iványes Szokratesz — jó éjszakát. Ifju nemzedék: Szergejevna Nagyezsda, Szergejevna Olga, Szergejevna Vjéra, maga kis filozófus.

— Maga a filozófus és nem én — felelt Vjéra elmosolyodva.

— Miért volnék én?

— Mert magát hívják Szokratesznek, Szokratesz pedig görög böles volt.

— Ej, miféle böles vagyok én — legyintett egyet a kezével az öreg — nincs is nekem min büszkélkedni. A viszontlátásig, tisztelt társaság. Hát Szergejevics Vladimir elment?

— Oh, már azóta a fele-uton van.

— Hát végre sem hallgatott a mamája okos szavára.

— Majd ő hallgat valamire, csak azt leszűk! Hiszen az oly inakacs, oly szibarita, hogy azt ön el sem képzelheti. Más czipőt, mint lakkott, fel sem akar huzni, jegyezte meg Petrovna Olimpiáda, nem minden rártartás nélkül.

— Igazán? — mosolygott az öreg; ekkor már kint volt az udvaron, akit Petrovna Olimpiáda csupa tiszteletből-e, vagy egy kis járkálás czéljából egész a kapuig kikísért.

— Nagyon el van az a fiu kényeztetve — folytatta Petrovna Olimpiáda — régebben, a férjem idejében nem így éltünk. Volt bőségünk mindenben. Hát elkényeztettük a gyereket. A viszontlátásig bátyuska, Iványes Szokratesz. Ne feledkezzék meg rólunk.

— A legnagyobb örömmel jövök mindig — felelt az öreg, katonásan a sapka-ellenzőjéhez emelve kezét.

Petrovna Olimpiáda visszatért a terrasra. A szakácsné letakarította a szamovárt és edényt. Vjéra egy könyvbe merülve ült, Nágya himzett, Olga pedig fesztelenül elterülve egy hinta-székekben, a lábát lógatta.

— No, elmentek az ételpusztítók! — szolt Petrovna Olimpiáda, gazdasszonyi szemmel nézve szét az asztalon — hál' Istennek, hogy tul vagyunk ezen a napon is. Ohohó! Valami lesz holnap! Rázd ki jól azt az abroszt! — fordult a szakácsnéhoz.

— Reményilem, ugyanaz lesz holnap is, ami ma — jegyezte meg Olga.

— Hisz' ép az a baj. Az ember csak fut-farad s ennek soha vége nincs.

— Hát micsoda végét várja? — kérdezte Olga.

— Micsoda végét? Azt én tudom. Hiszen csak nem tarthat ez így örökké!

— Mi lehet az, mama, én nem értem.

— Minek is értenéd te azt. Épen te. Mit hurcolod te nekem a nyakamra azokat a gyerkőcöket? Csak annak, hogy mindenemet meg egyenek. Nem tudsz magadnak szolid ismeretséget szerezni?

— Nem tudok.

— Az a baj! Haszontalanaka vagy te, Matuskám, azt mondom én neked. Jóravaló emberek, akik mint kérők léphetnének fel, nem jönnek hozzánk. Mert mindig csak azt hallják, hogy hihhi meg hahaha, aztán látják, milyen bolond ugrásokat csinálsz a hintán és azt mondják: kell is nekem ilyen feleszű.

— A feleszűvel nincs is mit kezdeni — ingerkedett Olga.

— Én nem is kezdek veled! Rég megnyugodtam én már abban, hogy lesz, ami lesz.

— No azt látom. Miért mutatott Bargyinnak savanyu arcot? Most már az nem jön többet ide.

Ah Istenem! — csapta össze Petrovna Olimpiáda a kezét — ez aztán a beszéd, halljátok emberrek? — fordult ki az üres messzeség felé, mintha valamely láthatatlan hallgatót keresne, aki szerinte a közvéleményt volna hivatalos képviselni. Bargyin éjjelenként szeretne veled Isten tudja hol sétálgatni, én meg erre egy szót se szóljak, sőt még jó kappal is néznek rá! Nem, matuskám, te nagyon sokat akarsz. Ebből ugyan semmi sem lesz, érted?

— Ha nem lesz, hát pártában maradok.

— Igazán? Lám milyen az új módi!

Szép, az már igaz. Nem, a mi korunkban ez nem így volt. Tudod-e, hol ismerkedtek meg az én időmben a leányokkal?

— Hol?

— A templomban, matuska, a templomban. Az én időmben mindnyájan a templomba jártunk, a vének is, a fiatalok is. A fiatal leányok a templomba, kinéz magának ott egy leányzót, azután még sokáig nézegeti s csak azután ismerkedik meg vele valahogyan a templomból kijövet. Így ismerkedett meg velem az apátok is.

— Az a maga idejében volt, most pedig a mi időnk van.

— Szép idő, azt mondhatom! Ide kerül valahonnan egy szeleverdi, benéz az utcáról a rácsnyíláson — s ő mindjárt kész vele trarara, trarara! Ez aztán az ismeretség! Mondhatom: nagyon szép.

— Semmi rosszat nem látok benne.

— Hát éjjelenként egy sebonnaival sétálgatni: abban sincs semmi rossz?

— Abban sincs. És honnan tudja azt anyám, hogy ő szeleverdi sehonnai? mikor ő ügyvéd! A bátyja meg gazdag ember.

— Hallgass el vele, csacsi! Én nem akarok veled tovább osztózni. Takarodj a szemem elől.

— El is takarodom. Ha akarja, hát végkép is elmegyek. Csak tessék! — dűnyögött a fogán keresztül Olga.

Felált a hintaszékről s lassu léptekkel kiment az ajtón.

— Uram Isten, mily csapás ez a leány! — fordult újra Petrovna Olimpiáda a „közvéleményhez” — igazi ostoba teremtés. Akár a falnak beszéljen az ember: ő csak a magát hajítja. Megérem, hogy még te is úgy gondolkozol — fordult aztán Nágyához.

— Felesleges kérdés, mama; hiszen jól tudja — felelt Nágya.

(Folytatása következik.)

Üdvös tanács.

Köhögésnél, rekedtségnél, a torok és légzési szervek működési zavarainál **Egger** biztos hatású

Mellpasztillái

veendők. (1 doboz 50 kr. = 1 ft. Próbadohoz 25 kr.) A gyomor rendetlen működésénél radikális hatásának bizonyultak **Egger szoda pasztillái**. (1 doboz 30 kr.) Mindkét szer kapható minden gyógyszerárban. — Fő- és szétküldési raktár Magyarországon; (27)

„Nádor”-gyógyszertár Budapest, Váci-körút 17.

ACATOL fogpaszta
szappan nélkül.
Legujabb felülmúlhatatlan fogtisztító szer.
Szab. zárral ellátott köcsögben.

Mindenütt kapható.

Mindenütt kapható.

Société de produits hygiéniques.

STAPLER & Co., Bécs, XVIII., Gentzgasse 27.

Raktár: Dr. Egger Leó és Egger I. gyógyszerárban a „Nádor”-ban, Budapest, VI., Váci-körút 17. sz. 808

Bőr- és szépség-ápolás szakorvosa.

Med. univ. **Dr. Révész Benő**

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 63. I. em

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján gyorsan és alaposan gyógyítja az összes

bőr-, ideg- és nemi bajokat. Szépségi hibákat!

szeplő, arya- és májfolt, pattanás, szemölcs, részort, fagyas vértagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácssal szolgál az arcz és kézápolásra.

Fejtűző eredményeivel gyógyítja a túlkos betegségek név alatt ismert összes férfi- és női bajokat és azok következményeit.

Rendel: d. e. 8—12, d. u. 3—5, este 7—8 óráig

Levelekre azonnal válaszol.

Kívánatra gyógyszeréről is gondoskodik.

Mindenkor mély diszkrétció.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. január 29-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 23. Havi bérlet 23.

A nagymama.

Vígjáték 5 felvonásban. — Írta: Csiky Gergely.

Személyek:

Szeréni grófné Sz. Pielle Ernő Zilahi Orkány Vilmos Gy. H. Kálmán Horváth Piroška K. Cz. J. Timár Karoline L. L. Martia Csillag T. Todorika Sillárd Vizvany

Kezdete 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Evi bérlet 17. Havi bérlet 17. Új betanulással először:

A portici-i néma.

Opera 5 felvonásban. Zenejét szerelte Auher. Szövegét írta: Scribe. Fordította: Szilágyi Pál.

Személyek:

Alphonso Kertész Elvira Blatterbauer Udvari hölgy Reits M. Lorenzo de Arcade Ney R. Selva Kornai Massaniello Penotti Fenella Zsuzsanits Pietro Ney D. Borella Szendrői

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

686. szám. 335. szám.

Trilby.

Színmű 4 felvonásban. Georges Du Maurier regénye után írta: Paul M. Potter. Ford.: Fay I. B.

Személyek:

Trilby O. Ferral Delii E. Talbot Wynne Góth Alex. Mc. Alister Ráthonyi William Bagot Tapolczai Rochemartel Szepény Th. de Lafare Balassa Svengali Fenyvossy Gecko Győző Vinardné Nikó L. Antony Ronaszéki Lorimer Décsi Rev. Bagot Gyöngyi Mrs. Bagot Hunyadi M. Kaw Kazalitzky Durion Váradí Vincent Grimston Clairó Berzselet I. Marguerite Pécsi P. Rose Bálint R. Angéle Négrádi J. Honorine Ban N. Philippine Muukácsy

Kezdete fél 8 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A baba.

Látványos operette 4 szakaszban. Írta: Orléansaux Maxime. Fordította: Reiner Ferencz. Zenejét szerelte: Audran Edmond.

Személyek:

Lancelot F. Hegyi A. Maximin Vidor Hilarius mester Nemeth Hilariusné M. Csatai Aléssa. leányuk Kúry K. L. Chantierelle Solymosi Jocemois gróf Tollagi Balthasar Horvádi Jossé Lukácsi O. Egy jegyző Ujvári

Kezdete 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 48 Havi bérlet 12.

A fény arnyai.

A gróf Teleki alapítványból 100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti színdarabját 5 felvonásban írta: Szigligeti Ede.

Személyek:

Nyaray Béla Pálfi Charlotte Hegyesi Szigeti Nyaray Cs. Alszegi Matild Császár Szenczey Körösmecsei Jenei Béla Szacsavay Orvos Mészáros Tilkár Fülöpi György Egrassy Hazmester Lányiné Szolgálo Mesziányi Inas Latabár Szenczey Narcisz Szolga Paulay

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A gésák

vagy Egy japán teaház története.

Énekes játék 8 felv. Irta Owen Hall. Ford. Fái J. B. és Minkai E. Zenejét szerelte Sidney J.

Személyek:

Keginalt Szentmiklóss Bronville Ferenczy K Cunningham Odry Z. Grimston Iványi A. Stanley Sorlegi Downey Erdődy L. Bolton Fodor R. Yun-Csi Sziklay K. Inari mánki Boross E. Mimóza Csik I.

Kezdete 7 órakor.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Nemzeti Színház, Vár Színház, M. kir. Operaház, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Kisebbségi Színház. Rows include Vasárnap d. u. and Este.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

720/1898. C-I. szám.

Hirdetmény.

Pótlék életbeléptelése a kelet-északnyugot-osztrák vasúti kötelék keretébe tartozó nyers és tisztított petroleumra stb. érvényes kivételes díjszabáshoz.

Az 1891. szeptember 1-től (új kiadásban 1894. január 1-től) nyers és tisztított petroleumra stb. érvényes kivételes díjszabáshoz 1898. január 1-től az V. pótlék lépett életbe. Tartalma:

- 1. Díjszabási határozatok módosítása. 2. Új állomások felvétele. 3. Díjtételek változtatása. 4. A kilométer-mutató kiegészítése. 5. Helyesbítések.

Ezen díjszabási pótlék darabonként 40 fillérért a részes vasutaknál és állomásokon kapható.

Budapest, 1898. január 22-én.

Magyar királyi államvasutak, egyúttal a részes vasutak nevében is.

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Hogyan lehet a tőzsdén eredményes ügyleteket kötni? Közelebbi felvilágosítást ad jónak budapesti bank tőzsdéintézője...

Keckenast Gusztáv zongora termei. Budapest, IV., Kigyó-utca 7. sz.

Legnagyobb választék. Elsőrendű gyártmányok. Arjegyzékek ingyen.

Fernolend-t-czipómáz egész fekete fényt ad és meg tartja a bőr ópségét. Fernolend-fény-kréme világos cipőnek szép fényt ad és open tartja a bőrt.

Pollitzer Mór és Fia os. és kir. szabad. orthopaedial kötszereszek. Csak V., Deák-Ferencz-utca 10. sz. Fontos szenvedőknek. UJDONSÁG. Pollitzer-féle ujjonmán javított os. és kir. szab. gumi sörvőkötő...

Tengeri aquarium Royal-szálloda, Erzsébet-körút 45. (390) A magyar tenger eleven állatvilágának bemutatása. Zoologiai különlegességek. Minden hé 16-án és 1-én új szállítmány. Nyitva reggeltől 3 óráig. — Bérlet díj 30 kr. — Katona és gyermek jegy 15 kr.

Cooper Cooper & Co. Ltd. London legfinomabb eredeti Ceylon téáját árusítja az Angol Gyarmat Társaság Budapest, V., Perzskőz 4. (Füred-utca és Mészáros-utca között.) Árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Vidékre megrendelés fél kgr. és nagyobb mennyiségben bérmentve szállítatjuk. 372

Az egyedül sterilizált és bakteriummentes szikviz a SANITAS SZIKVIZ Telefon: SANITAS. (OFF)

Első biztosító intézet katonai szolgálat esetére. Ő os. és kir. fensége József főherceg védnöksége alatt. Biztosítási tőke: 27 millió korona. Fiu gyermekek legelőnyösebb ellátása katonai szolgálat költségének fedezése — illetve a nagykorúság idejére. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az Igazgatóság. Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 1. sz.

Páratlan sikeres gyógyhatásal folytán legmolegében ajánlható. Dr. Mitzger Tivadar hydro-elektrotherapial rendelő intézete Budapest, Teréz-körút 44. I. em. Az ideg- s nemi betegségek elnevezése alatt rejülő különféle legelhanyagoltabb bántalmak, makacs borbajok ifjúkori könnyelműség folytán fellépett bármily nagyfoku gyengeségi állapotoknál új gyógy módok az összes gyógy módokat hasonlíthatatlanul s messze felülmúlja, a mennyiben a gyöszoroktól menten néhány nap alatt gyökeres, állandó s teljes gyógyulást biztosít. Intézetem a modern hygea és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint nagyszabású gyógyteremmel van berendezve. Tapasztalt, biztos és gyors eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után fizethető. Külön várótermek. Külön be- s kimondt. Rendelés naponta d. e. 9-1-ig, d. u. 2-8-ig. Levelekre díjmentesen válaszoltatik.

Az ezredéves országos kiállítás alkalmával a legmagasabb kitüntetéssel: a „MILLENNIUMI DISZOKLEVÉLLEL” kitüntetve. EISELE JÓZSEF rez-, érczmű- és gőzkazán-gyár, BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-UT 138. Hegesztett munkák, Gőzkazánok, vitzisztítók, rservoirok, csővezeték, felszerelvények. Nyomatott az „ORSZÁGOS HIRLAP” körforgógépén, Budapest, VIII., József-körút 65. szám.